

UNIVERZITA KARLOVA

HUSITSKÁ TEOLOGICKÁ FAKULTA

**Postoje studentů Husitské teologické fakulty Univerzity Karlovy
k rodičovství homosexuálních jedinců a párů.**

**Attitudes of students of the Hussite Theological Faculty of
Charles University to parenthood of homosexual individuals
and couples.**

Diplomová práce

Vedoucí práce:

prof. PhDr. Beáta Krahulcová, CSc.

Autor:

Bc. Olga Holosková

Praha 2018

Poděkování

Na tomto místě bych chtěla poděkovat své vedoucí práce prof. PhDr. Beátě Krahulcové, CSc., za metodické vedení, cenné připomínky i přístup při zpracování této diplomové práce. Velké poděkování patří všem respondentům za ochotu při vyplňování dotazníků.

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem předkládanou diplomovou prací „Postoje studentů Husitské teologické fakulty Univerzity Karlovy k rodičovství homosexuálních jedinců a párů.“ vypracovala samostatně s použitím níže uvedených pramenů a literatury. Dále prohlašuji, že tato práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze dne 01. 05 2018

.....

Olga Holosková, autor práce

Anotace

Předkládaná diplomová práce ve své teoretické části seznámí čtenáře s problematikou homosexuality, blíže nastíní proces coming out, problematiku homofobie a vymezí registrované partnerství včetně jeho přínosů. Rovněž se také zaměří na postoje veřejnosti k homosexualitě a objasní situaci homoparentálních rodin v České republice. Pro následující výzkumné šetření postojů studentů HTF UK k rodičovství homosexuálních jedinců a párů je použita kvantitativní metoda získání dat pomocí dotazníkového šetření.

Klíčová slova

Homosexualita, postoj, rodičovství, student, vysoká škola

Annotation

Presented thesis in its theoretical part will introduce you the issue of homosexuality, it takes closer look on the process of coming out, homophobia issues and define a registered partnership, including its benefits. Also, will this thesis focus on public attitudes towards homosexuality and explain the situation homoparental families in the Czech Republic. For the research there will be used a quantitative method of obtaining data by questionnaire held on HTF UK students. The questionnaire researches attitudes of these students towards parenting of homosexual couples and individuals. The last part of the thesis will contain an evaluation of the student's responses.

Key words

Homosexuality, attitude, parenting, student, university

Obsah

Úvod	9
TEORETICKÁ ČÁST	11
1 Homosexualita	11
1.1 Vymezení pojmu homosexualita.....	11
1.2. Proces COMING OUT.....	13
1.2.1 Fáze procesu COMING OUT	14
1.3 Homofobie	15
2 Historické proměny postojů k homosexualitě	17
2.1 Přírodní kmeny.....	17
2.2 Starověké Řecko a starověký Řím	18
2.3 Středověk	19
2.4 Novověké postoje do konce 19. století	20
2.5 Veřejný život gay a lesbické komunity od konce 19. století	21
3 Registrované partnerství	23
3.1 Přínosy registrovaného partnerství	24
4 Postoje obyvatel ČR k rodičovství homosexuálních párů a jedinců.....	26
4.1 Základní vymezení postojů	26
4.2 Vznik postojů.....	28
4.3 Změna postojů.....	28
4.4 Předsudky a stereotypy	29
5 Postoje veřejnosti k rodičovství homosexuálních párů a jedinců	31
5.1 Situace homoparentálních rodin v České republice.....	34
5.2 Vybraná výzkumná šetření týkající se postojů veřejnosti v ČR	37
EMPIRICKÁ ČÁST	40
6 Dotazníkové šetření mezi studenty HTF UK.....	40

6.1 Formulace výzkumného cíle a stanovení hypotéz	40
6.2 Metoda sběru dat	40
6.3 Výběr respondentů a průběh sběru dat.....	41
6.4 Pilotní výzkum	41
6.5 Tvorba dotazníků	41
6.6 Výsledky a jejich interpretace.....	42
6.7 Diskuze výsledků a doporučení vyplývající z šetření.....	82
Závěr	86
Seznam použité literatury	88
Seznam tabulek, schémat a grafů	95
Přílohy	97

Seznam zkratek

UK – Univerzita Karlova

HTF – Husitská teologická fakulta

ČR – Česká republika

ÚZIS - Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR

MPSV – Ministerstvo práce a sociálních věcí

CVVM – Centrum pro výzkum veřejného mínění

SOHO - Sdružení organizací homosexuálních občanů ČR

BSSP - Společnost pro výzkum sexuální psychologie

Úvod

Homosexualita patří v posledních letech k stále velmi aktuálním a diskutovaným tématům. Pohled veřejnosti je směřován především na roli, kterou zaujímá homosexuální menšina v majoritní společnosti. Žijeme v moderní době, ve které se tradiční hodnoty a etické normy neustále mění. Samotné postoje společnosti k homosexualitě jsou proměnlivé v čase a podléhají vývoji jako společnost sama. Homosexualita existuje v celé své hloubce a komplexnosti bez ohledu na to, jakým způsobem se jí společnost snaží kontrolovat nebo usměrňovat.

Postoje naší společnosti jak k samotné homosexualitě, tak k rodičovství homosexuálních jedinců a párů jsou velmi složité a mnohdy ambivalentní. Podstatný rozdíl lze vidět na proměnách postojů z dob a kultur minulých. V minulosti bylo nahlíženo na homosexualitu různými způsoby. Postoje k ní se různě měnily a vyvíjely. Homosexualita byla přijímána, potlačována i zakazována. V našich dějinách existovaly extrémní rozdíly v postojích od snahy homosexualitu vymýtit, potlačit a jako nemoc ji léčit, až po její chápání jako vrozené odlišnosti, kterou je třeba tolerovat a respektovat. Změna pohledu společnosti na homosexualitu je ovlivněno náboženstvím, společenskými normami, ale také výchovou, tradicí a legislativou v jednotlivých zemích.

Složitost této problematiky se u nás zřetelně projevila v procesu přípravy, tvorby a schvalování zákona o registrovaném partnerství v roce 2006. Ze zdánlivě jednoduché normy se stala nejednoznačná a velmi diskutovaná politická záležitost. V současné době stále probíhají v České republice různé diskuze o uzákonění adopce dětí gay a lesbickými páry, které rozdělují společnost často na dvě protichůdné skupiny. V České republice stojí stále více žen a mužů před nucenou volbou žít svůj život jako lesba/gay, nebo jako matka/otec. Málomocné téma v odborných či laických diskuzích týkající se rodiny a rodičovství vzbuzuje tolik emocí jako výchova dětí homosexuálními rodiči.

Cílem diplomové práce je analyzovat postoje k rodičovství homosexuálních jedinců a párů u studentů HTF UK a to na základě dotazníkového šetření. Tato diplomová práce je rozdělena do dvou ústředních částí a to na část teoretickou a empirickou.

V první kapitole se věnuji samotnému tématu homosexuality. Vysvětluji, co znamená pojem homosexualita, homofobie a proces COMING OUT. Druhá kapitola je zaměřena na historické proměny postojů k homosexualitě. Třetí kapitola rozebírá téma registrovaného partnerství. Čtvrtá kapitola podrobně rozebírá postoje obyvatel ČR

k rodičovství homosexuálních párů a jedinců. Jsou zde uvedeny vybrané studie zabývající se zkoumáním postojů k homosexualitě a k rodičovství homosexuálních jedinců a párů na území České republiky. V empirické části popisují dotazníkové šetření u studentů HTF UK s výsledky tohoto kvantitativního šetření.

Předkládaná diplomová práce vychází ze snahy problematice postojů společnosti k homosexualitě a k rodičovství homosexuálních párů a jedinců porozumět. V této diplomové práci byla využita dostupná literatura a další zdroje, které se zabývají tímto tématem.

TEORETICKÁ ČÁST

1 Homosexualita

Žijeme v moderní době, ve které se tradiční hodnoty a etické normy neustále mění. Určité věci, lidské činy, které bývaly tabu, mohou být dnes veřejné a velmi propagované. K aktuálním tématům, která se snaží o získání rovnoprávnosti a důstojnosti bezpochyby, patří téma homosexuality. Změna pohledu na toto téma je ovlivněno náboženstvím, společenskými normami, ale také výchovou, tradicí a legislativou v jednotlivých zemích.

Dříve byla homosexualita vnímána spíše jako nemoc či úchylka, dnes na ni nahlížíme jiným způsobem. Pojem homosexualita lze chápat z hlediska sociálního, politického, ekonomického či kulturně historického.

1.1 Vymezení pojmu homosexualita

Do poloviny devatenáctého století termín homosexualita nebyl vůbec znám. V roce 1869 tento pojem zavedl do odborného jazyka maďarský psychiatr Karoly Benkert. O popularizaci tohoto termínu se také zasloužili autoři Richard von Krafft-Ebing a Magnus Hirschfeld.¹

Při užším vymezení pojmu homosexualita musíme rozlišovat mezi homosexuální orientací neboli preferencí, homosexuální identifikací a homosexuálním chováním. Sexuální orientace je definována jako trvalá a neměnná charakteristika každého člověka. Projevuje se tím, zda jsme více citově nakloněni k muži či k ženě. Sexuální orientace nemůže být v některých případech jednoznačně a objektivně určena. Sexuální identifikace vyjadřuje naopak vnitřní cítění a sebehodnocení. Homosexuálním chováním se rozumí sexuální aktivita či pohlavní styk s osobou stejného pohlaví.²

Definovat homosexualitu lze různými způsoby, význam těchto definic se nemění. Jak uvádí Atkinsonová, homosexualita byla považována za duševní nemoc nebo za

---

1 (Zvěřina, 2003, s. 120)

2 (Procházka, 2002, s. 4)

abnormální perverzi až do nástupu sexuální revoluce na konci 60. let 20. století. V roce 1992 ji Světová zdravotnická organizace odstranila ze seznamu duševních poruch.³

V současnosti ústav zdravotnických informací a statistiky ČR (ÚZIS) v Mezinárodní klasifikaci nemocí pod kódem F66.1 popisuje ego-dystonní sexuální orientaci. Tedy takovou sexuální orientaci, kdy jedinec trpí tím, že není s touto sexuální orientací spokojen. Pod kódem F66.2 je uvedena porucha sexuálních vztahů.⁴

Dle Zvěřiny je nepřesné chápat homosexualitu jako duševní poruchu a patologický stav: „*Homosexualita má povahu celoživotní osudové orientace všech sexuálních a erotických zájmů.*“ Homosexualita se tedy stává samozřejmou součástí psychické a sociální adaptace jedince.⁵ Stejnou myšlenku vyslovil i sexuolog Procházka: „*homosexualitu nepovažujeme za nemoc ani poruchu, je jedním z možných projevů lidské sexuality*“⁶

Brzek a Pondělíčková-Mašlová definují homosexualitu jako trvalou citovou a erotickou preferenci osob stejného pohlaví. „*Je to celoživotní, neměnný a nezvolený stav, charakterizovaný tím, že jeho nositel je pohlavně přitahován a vzrušován převážně či výlučně osobami stejného pohlaví.*“⁷ Toto pojetí homosexuality je psáno z lékařského pohledu v době, kdy byla obecně homosexualita brána jako nemoc.

Janošová popisuje homosexualitu jako záležitost, která se týká osobně více méně všech lidí ve společnosti. Významná část majority v populaci si není jista svým heterosexuálním zaměřením a sexuálními tendencemi po celý svůj život.⁸

Podle Fifkové homosexualita znamená sexuální orientaci, která je zaměřena na osoby stejného pohlaví. Důležité je zmínit, že vztah společnosti k homosexuálně orientovaným lidem se mění podle doby a kultury, ve které žijí.⁹

Sexuologický slovník popisuje homosexualitu jako eroticko-sexuální zaměření na jedince stejného pohlaví. Homosexualita může mít různé formy. Sexuologický slovník

---

3 (Atkinsonová, 2003, s. 415)

⁴ Zdroj: <http://www.uzis.cz/zpravy/upravena-verze-mkn-10>

⁵ (Zvěřina, 2003, s. 122)

⁶ (Procházka, 2002, s. 5)

⁷ (Brzek, Pondělíčková-Mašlová, 1992, s. 19)

⁸ (Janošová, 2000, s. 13)

⁹ (Fifková, 1998, s. 76)

rozlišuje homosexualitu na egodystonní a egosyntonní. Egodystonní homosexualita je taková, se kterou je jedinec zcela smířen. Takový jedinec svou sexuální orientaci přijímá a dokáže ji i veřejně přiznat. Naopak jedinec s egosyntonní homosexualitou svou sexuální orientaci odmítá a touží se heterosexuálně adaptovat ve společnosti. Není schopen svou orientaci společnosti ani sám sobě přiznat.¹⁰

O proti tomu sociologický slovník popisuje homosexualitu jako určitý psychosexuální a kulturní jev vůči osobám stejného pohlaví, zahrnovaný do rámce sociálních deviací, respektive sociálních patologických jevů. Přesněji uvádí: „homosexualita z hlediska sexuologického patří mezi tzv. sexuální inverze, tj. úchytky sexuálního chování z hlediska jejich zaměření na objekt. Může vystupovat též jako bisexualismus, tj. sexuální zaměření na osoby stejného i opačného pohlaví“¹¹

Psychologický slovník vysvětluje homosexualitu jako pohlavní náklonost k osobám stejného pohlaví. Zajímavé je, že homosexualita je zde popisována jako porucha pouze v případech, kdy se jedinec není schopen vyrovnat se svojí sexuální orientací.¹²

1.2. Proces COMING OUT

Procesem coming out v určité míře prochází každý homosexuální muž či žena. Jedinec si často uvědomí svojí odlišnou sexuální orientaci již v pubertě. Často bývá sexualita odsouvána do pozadí a nahrazována studijními, pracovními povinnostmi nebo různými zájmy. Jedinec si musí dříve nebo později přestat lhát. Tento proces sebe přijetí se nazývá coming out.

Proces coming out znamená v praxi to, že se jedinec se sebou smíří, přestane se obviňovat, stydět se, je schopen se svěřit svému okolí a také se vyrovnat s eventuálním odmítnutím.¹³

„Proces coming out je nejčastěji definován jako vnitro psychický konflikt mezi internalizovanou homofobií, která zahrnuje zviditelnění a ztotožnění se se sociálně

---

¹⁰ (Caponni a kol., 1994, s. 54 - 55)

¹¹ (Petrušek a kol., 1997, s. 383)

¹² (Hartl, Hartlová, 2000, s. 194)

¹³ (Fifková, 1998, s. 77)

negativními postoji k homosexuální orientaci a zároveň nově rozpoznaným nebo alespoň podstatně uvědomovaným vlastním erotickým zaměřením.“¹⁴

V tomto procesu se uplatňuje psychická stabilita a vzdělání jedince. Coming out probíhá hůře u vzdělaných homosexuálů, u homosexuálů z menších sídel či u věřících. U dívek tento proces probíhá v mnoha případech dříve než u chlapců. Důležité jsou také postoje nejbližšího okolí a celé společnosti.¹⁵

Pokud jedinec tímto procesem neprojde a se svou odlišnou sexuální orientací se nesmíří, v mnoha případech se bude snažit své sexuální touhy potlačit či skrýt. Skrývání či potlačení je nesmírně obtížné a ve většině případů neúspěšné. Bývá to spojeno s pocity viny, popřením sám sebe, úzkostmi, depresemi, odříkáním či chorobami.¹⁶

Potlačení své sexuální orientace má podobu nejčastěji v tom „žít jako ostatní“. Homosexuálně orientovaní lidé vstupují do manželství, stávají se matkami a otcí dětí. Jejich manželství jsou tedy více ohrožena rozpadem než u heterosexuálních párů. Méně častým důsledkem potlačení sexuální orientace je odmítání partnerské sexuality a únik do autoerotiky.¹⁷

V roce 2007 byla publikována Analýza situace lesbické, gay, bisexuální a transgender menšiny v ČR, ve které je uvedena informace, že byl coming out v České republice poměrně malý. Až v posledních letech se začíná tato situace měnit. Díky tomu se stává naše společnost vůči homosexualitě tolerantnější.¹⁸

1.2.1 Fáze procesu COMING OUT

Proces coming out má několik fází, které se často prolínají:¹⁹

1. Precoming out – Jedinec si uvědomuje vlastní sexuální odlišnost, neumí ji přesně vyjádřit, nepojmenovává ji. Často vznikají poruchy sebehodnocení. Tato fáze se objevuje již v dětství jako tzv. gender dysforia.

---

¹⁴ (Stehlíková a kol., 1995, s. 17)

¹⁵ (Zvěřina, 2003, s. 123)

¹⁶ (Procházka, 2002, s. 5)

¹⁷ (Zvěřina, 2003, s. 123)

¹⁸ (Weiss, 2010, s. 10)

¹⁹ (Stehlíková a kol., 1995, s. 17)

2. Vlastní coming out – Uvědomuje si svoji sexuální odlišnost, než očekával vzhledem ke své výchově. Jeho sexuální orientace je jiná než od něj očekávalo také jeho okolí, proto si ji nechce připustit.
3. Fáze explorace – Dochází k navazování prvních sexuálních vztahů a k experimentování s uvědomovanou sexuální identitou. Nastává období adaptace v gay či lesbické komunitě.
4. Fáze partnerství – Jedinec si vytváří první vážné partnerské vztahy. Dochází ke sladění sexuální orientace a citových vztahů. Zpočátku jsou časté negativní postoje k partnerovi a k samotnému vztahu.
5. Fáze integrace – Dochází k integraci osobnosti, dotřídění hodnotového systému včetně partnerského a sexuálního života.

1.3 Homofobie

Základem homofobie je strach z neznámého či málo obvyklého. Tímto termínem se označují všechny možné obavy z homosexuální orientace. Patří sem např. názory, že gayové a lesbičky rozvracejí společnost a také hanlivé výroky o „buzerantech“ a „teplouších“.²⁰

Psychologický slovník definuje homofobii jako: *“chorobný strach z homosexuality; buď ze svých vlastních homosexuálních tendencí, či z homosexuálních osob – strach ze styku s nimi nebo z jejich společnosti a legislativního zrovnoprávnění s heterosexuály.”*²¹

Pavanelová mezi homofobní chování řadí slovní urážky, posměšky, fyzická napadání či vraždy. Homofobie bývá častěji zaměřená proti gayům. Muži totiž cítí ohrožení své mužnosti skrz představy sexu dvou mužů, naopak lesbický sex je vzrušuje.²²

---

²⁰ (Zvěřina, 2003, s. 125)

²¹ (Hartl, Hartlová, 2000, s. 193)

²² (Pavanelová, 2003, s. 64)

V současné době se pojem homofobní chování zaměřuje proti všem skupinám osob, které nejsou heterosexuální či jinak se vymykají genderovému řádu, tzv. gayové, lesby, bisexuální a transsexuální lidé. Homofobní chování může zanechat nejen v mladém člověku nepříjemné zkušenosti a vzpomínky. Homofobie může vznikat z různých příčin a může být různými způsoby odůvodňována.²³

Nejvíce problémů s přijetím své homosexuální orientace mají lidé ve společnostech s velkou mírou homofobie. Míra homofobie v dané společnosti, je vždy současně mírou politického radikalismu. Čím méně homofobie, tím liberálnější společnost. Ani ty nejliberálnější společnosti se konfliktním postojům zcela neubrání.²⁴

---

²³ (Smetáčková, Braun, 2009, s. 9)

²⁴ (Zvěřina, 2003, s. 123)

2 Historické proměny postojů k homosexualitě

Homosexuálně orientovaní lidé v naší společnosti žijí od nepaměti. Homosexualita existuje v celé své hloubce a komplexnosti bez ohledu na to, jakým způsobem se jí společnost snaží kontrolovat nebo usměrňovat. V minulosti bylo nahlíženo na homosexualitu různými způsoby. Postoje k ní se různě měnily a vyvíjely. Homosexualita byla přijímána, potlačována i zakazována. V našich dějinách existovaly extrémní rozdíly v postojích od tolerance až po absolutní odsouzení jedince. Některé společnosti byly shovívavější k projevům lásky ke stejnému pohlaví, jiné trestaly, mržaly i vraždily muže a ženy, kteří projevovali homosexuální sklony.

K utváření postojů k homosexualitě má vliv politicko-kulturní struktura společnosti. Tuto strukturu lze definovat jako určité podmínky formující způsob projevování homosexuality. Neboli to jakým způsobem působí kultura, tradice, ekonomika, účast žen na výchově dětí, systém etnických norem a společenského uvědomění.²⁵

To, co dnes nazýváme homosexualitou, odedávna patřilo ve všech typech společností k různým projevům sexuality. Proto lze objevit v historii také společnosti, ve které se homofobní postoj objevuje zřídka kdy.

2.1 Přírodní kmeny

Do 19. století se veřejnost domnívala, že přírodní kmeny považují homosexualitu za něco zvráceného. Rozvoj antropologických výzkumů a teorií S. Freuda zapříčinil pozvolné vytrácení tohoto názoru veřejnosti.²⁶

Zkoumané kmeny se odlišovaly v obřadech a rituálech zahrnující sexualitu, ale mnohé z nich si zakládaly na rituální homosexualitě s mladými chlapci. V Marindově a Kimanově kmeni museli dospívající chlapci spát s otcem v „mužském domě“. Při prvních náznacích dospívání otec s chlapcem praktikoval anální styk. Otcovy spermie měly dodat chlapci sílu.²⁷

Přírodní kmeny žijící v oblasti Melanésie umožňují členům kmene navazovat sexuální vztahy s oběma pohlavími. Dokonce u Zambijského společenství muži musí

---

²⁵ (Spencer, 1999, s. 6)

²⁶ (Janošová, 2000, s. 36)

²⁷ (Spencer, 1999, s. 12)

navázat homosexuální i heterosexuální vztahy, aby měli možnost tyto vztahy porovnat. Na Nové Guineji hrají chlapci ve věku 7-10 let roli příjemců semene. Tímto zvykem jsou uváděni do náboženského a vojenského života dospělých mužů.²⁸

V přírodních kmenech ne vždy převládal kladný postoj členů k homosexualitě. Ford a Beach ve své vědecké práci zjistili, že u 27 etnologických společenství ze 76 nebyla homosexualita přijímána vůbec. Homosexuální praktiky byly sankcionovány. Sankce měly různou škálu přísnosti, od posměšků až k trestu smrti. Tento přístup platil např. u Inků a Aztéků.²⁹

2.2 Starověké Řecko a starověký Řím

Zlatý věk homosexuality je datován v období starověkého Řecka. Bylo to jediné období v historii, kdy byla homosexualita právoplatným ekvivalentem heterosexuality. Nelze přesně určit, jaký aspekt měl vliv na hojné rozšíření homosexuality. Určitý vliv na kladné postoje veřejnosti měl Dórský kmen, ve kterém byly rozšířené sexuální praktiky mezi chlapci a dospělými muži.³⁰

Ve starověkém Řecku byla mužská homosexualita spjata především s vojenským životem. Pevnou součástí vojenského výcviku bylo utvoření armády složené z mužů, kteří se navzájem milují. Důležitým aspektem byl předpoklad, že vzájemná láska povede k ochraně partnera při boji.

Přesto, že se ve starověkém Řecku stejnopohlavní náklonost ujala, vyskytovaly se i místní rozdíly v přijímání homosexuálních zvyklostí veřejností. V některých městských obcích je neodsuzovali, přijímali a dokonce praktikovali. V jiných je také praktikovali, ale snažili se upozornit na duševní stránku vztahu.³¹

Ženská homosexualita ve starověkém Řecku byla mnohem více zavrhována než homosexualita mužská. Hlavním důvodem bylo nerovné postavení ženy ve společnosti. V této době jim byla pouze přisuzována úloha starat se o děti a rodit je. Jedinou známou ženou byla básnířka Sappó z ostrova Lesbos, kde byla ženská homosexualita rozšířena.³²

---

²⁸ (Janošová, 2000, s. 36)

²⁹ (Ford, Beach, 1951, podle Janošová, 2000, s. 36)

³⁰ (Janošová, 2000, s. 42)

³¹ (Fanel, 2000, s. 53)

³² (Janošová, 2000, s. 43)

Básniřka Sapfó vedla na tomto ostrově školu – Múseion. Odtud také pochází sám název „lesbismus“. Tento pojem byl užíván až v 19. století.

Ve starověkém Římě byla společnost k homosexualitě tolerantní, bylo na ní nahlíženo jako na určitý zvyk. Postupem času byla brána jako důkaz nedostatku mužnosti. Brzek a Pondělníčková-Mašlová uvádí: „na rozdíl od Řeků měli Římané vytříbený smysl pro sexuální dimorfismus, a i když se tam homosexualita netrestala a byla dokonce velmi rozšířená, na celoživotní orientaci v tom smyslu se přece jen hledělo jako na nedostatečnou mužnost, pravého muže nedůstojnou. Předpokládá se, že císaři Vitellius a Elagabal byli zavražděni právě pro svou homosexualitu. S koncem antického pohanství končí také tolerance k homosexualitě a za císaře Konstantina byli muži přistiženi při homosexuálním styku ztrestáni smrtí.“³³

2.3 Středověk

Ve středověku s příchodem Konstantina Velikého na císařský dvůr převládají spíše negativní postoje k homosexualitě, které byly dány působením židovsko-křesťanské tradice. I přesto, že Bible sama výslovně homosexuální chování neodsuzovala a první církevní autority („svatí otcové“) je pouze kárali za jejich projevy tělesného požitkářství, našla se zde velká část veřejnosti, která připodobňovala gaye k prostitutům, obviňovala je z neužívání dětí a z krvesmilstva. Poprvé se zde objevuje argument, že homosexualita je proti lidské přirozenosti.³⁴

V období středověku byly poprvé uzákoněny sankce za homosexuální styk. Například v roce 1353 byl vydán Karlem IV. Karolínský trestní kodex, který udával, že osoba provozující pohlavní styk s osobou stejného pohlaví bude potrestána smrtí. Byl zrušen za vlády Josefa II. v roce 1787.³⁵

Ženská homosexualita podobně jako ve Starověkém Řecku nebyla tolik nápadná. Ve Středověku se dochovala legenda o svaté Perpetui a Felicitě, která líčila vzájemnou lásku dvou žen. Podobně byly líčeny vztahy mezi řeholnicemi. Zmínky o těchto vztazích

---

³³ (Brzek, Pondělníčková-Mašlová, 1992, s. 106)

³⁴ (Fanel, 2000, s. 98)

³⁵ (Janošová, 2000, s. 43-44)

byly uchovány v rukopisech z 12. století pocházející z bavorského kláštera v Tegernsee. Další stopy lesbických vztahů nalezneme v benátských listinách z konce 15. století.³⁶

2.4 Novověké postoje do konce 19. století

„Do obdobia renesancie a po nej neznamenal slovo „sodomita“ nič viac ako osobu mužského pohlavia a bisexualita bola v spoločnosti úplne akceptovaná. No postupne, ako sa blížil rok 1700, udiala sa radikálna zmena – začala sa formovať predstava, že každý muž, ktorý vychutnáva sexuálne požitky s osobou rovnakého pohlavia, je zoženštný a má zločinecké sklony, a tak sa zrodila homofóbna spoločnosť.“³⁷

Ke zmírnění trestnosti homosexuality pro Čechy přispívá zákon vydán Josefem II. v roce 1787, v němž je snížen trest za homosexuální praktiky pouze na trest vězení. Ke konci 18. století začíná být homosexualita společensky nápadnější. Právně postižitelná byla pouze mužská varianta homosexuality. Úřady zakročily pouze v případech homosexuality s mladistvými nebo v kauzách znamenající společenské faux pas.³⁸

Ke konci novověku se homosexualita dostává také do zájmu medicíny, psychologie a psychiatrie. Homosexualita je brána především jako nemoc, kterou je potřeba léčit. Pokud se jedinec léčit nebude, této nemoci se nezbaví.³⁹

Za prvního bojovníka za práva homosexuálně orientovaných jedinců je pokládán německý právník Karl Heinrich Ulrichs. V roce 1867 vyslovil tzv. mezistupňovou teorii, ve které byla homosexualita chápána jako přechod mezi mužstvím a ženstvím, jakési „třetí pohlaví.“ V tomto roce také poprvé v Mnichově veřejně přednesl požadavek na odtrestnění homosexuality.⁴⁰

K prvním bojovníkům za práva homosexuálně orientovaných jedinců patří také německý sexuolog Magnus Hirschfeld, který usiloval o zrušení paragrafu 175 trestajícího homosexualitu. Homosexualitu chápal jako přítomnost výrazných rysů opačného pohlaví. Tyto vlastnosti považoval za vrozené.⁴¹ Díky Hirschfeldovým poznatkům vznikla v roce

---

³⁶ (Fanel, 2000, s. 106-107)

³⁷ (Spencer, 1999, s. 99)

³⁸ (Janošová, 2000, s. 45)

³⁹ (Fafejta, 2004, s. 88)

⁴⁰ (Seidl a kol., 2012, s. 59-60)

⁴¹ (Brzek, Pondělíčková-Mašlová, 1992, s. 108)

1914 ve Velké Británii „společnost pro výzkum sexuální psychologie“ (BSSP). BSSP bojovala za změnu postojů veřejnosti k homosexualitě, za práva homosexuálně orientovaných jedinců a úzce spolupracovala s feministickými hnutími.

2.5 Veřejný život gay a lesbické komunity od konce 19. století

V naší společnosti nebyly postoje k homosexualitě vždy stejné. Homosexualita dlouho spadala pod nálepku „sodomie“. Homosexuální chování bylo chápáno spíše jako jednorázový hříšný akt, ale zároveň byl považován za nemravný výstřelek než za znak konstantního chování jedince.⁴²

Od konce 19. století vznikají spolky, které se homosexualitou zabývají a usilují nejprve o odstranění trestnosti homosexuality, později také o ukončení patologizace a diskriminace homosexuálů. První takovou organizací byl německý Wissenschaftlich-humanitäre Komitee z roku 1897 pod vedením jednoho ze zakladatelů moderní sexuologie Magnuse Hirschfelda. Od této doby se hovoří o opravdovém veřejném životě LGBT lidí, neboť tyto komunity začaly vycházet z dosavadního utajení a začaly se hlásit o svá práva.⁴³

Mezi nejznámější časopisy, které reagovaly na téma homosexuality, patřil časopis Moderní revue, Hlas sexuální menšiny a Nový hlas. Tyto časopisy se stavěly na stranu gayů s cílem podpořit jejich sebevědomí a zasvětit společnost.⁴⁴

V nacisty ovládané Evropě byly osoby podezřelé z homosexuality systematicky pronásledovány. Po druhé světové válce byl však osud homosexuálních vězňů a vězeňkyň zamlčován a až v osmdesátých letech se začalo nesměle mluvit o těchto obětech nacismu. Homosexuální vězni a vězeňkyně měli obrovskou úmrtnost a většina jich nepřežila válku. Přeživší se pak většinou nedočkali ani společenské rehabilitace, ani odškodnění.⁴⁵

V roce 1961 vstupuje v Československu v platnost nový trestní zákoník, který ruší trestnost homosexuality. V platnost zůstal nadále § 244 trestnost pohlavního styku s osobou stejného pohlaví mladší 18 let, homosexuálního pohlavního styku vzbuzujícího veřejné pohoršení, zneužití závislosti osoby stejného pohlaví a homosexuální pohlavní styk s osobou téhož pohlaví za úplatu (zrušeno v roce 1990). Tyto paragrafy vzbuzovaly často

---

⁴² (Fafejta, 2004, s. 88)

⁴³ (Beňová a kol., 2007, s. 12)

⁴⁴ (Fanel, 2000, s. 412)

⁴⁵ Zdroj: <http://www.translide.cz/ruzovy-trojuhelnik>

policejní šikanu. Homosexualita byla zviditelňována, což mělo dopad na utváření nových postojů k ní.⁴⁶

LGBT problematika pronikala zejména do veřejnoprávních médií (týdeník ČRo 1 Bona Dea, pravidelné magazíny ČT LeGaTo a Q). V ČR probíhaly různé filmové festivaly se zastoupením filmů s LGBT tematikou (Mezipatra, Febiofest). Časté byly také gay a lesbické společenské akce (Apriles, Karlovarský duhový festival, Gay Man).

Významnou roli ve sdružování LGB komunity sehrálo v 90. letech Sdružení organizací homosexuálních občanů (SOHO). SOHO usilovalo o politické zviditelnění, o vynětí homosexuality ze seznamu nemocí, o odstranění diskriminace LGB osob, o prosazení registrovaného partnerství osob stejného pohlaví. SOHO sehrálo významnou úlohu při prevenci nemoci AIDS a při pomoci osobám nakaženým virem HIV, provozovalo linku pomoci, vydávalo osvětové brožurky. Pod hlavičkou SOHO vycházel deset let společenský měsíčník SOHO revue. SOHO se v roce 2000 transformovalo v Gay iniciativu a koncem roku 2006, kdy po deseti letech úsilí spolu prosadilo zákon o registrovaném partnerství, ukončilo svou činnost.⁴⁷

Lesbická komunita se v devadesátých letech vyvíjela značně nezávisle, přičemž postupně vzniklo několik organizací (L-klub Lambda, Promluv, A-klub), které se značně lišily ve svém chápání převážně lesbické komunity. Nejvýznamnější aktivitou lesbického hnutí bylo pořádání festivalu Apriles. Vycházely také časopisy Promluv, Alia a Inkognito.⁴⁸

---

⁴⁶ (Janošová, 2000, s. 48)

⁴⁷ Zdroj: <http://gay.iniciativa.cz/www/index.php?page=clanek&id=5>

⁴⁸ (Beňová a kol., 2007, s. 13)

3 Registrované partnerství

Registrované partnerství má v životech párů, kromě roviny právní také rovinu symbolickou. I když je registrované partnerství považováno za „institut na půli cesty“, je ze strany gayů a leseb pocíťovaná potřeba formalizovat své rodinné uspořádání.

Hlavním pramenem registrovaného partnerství je zákon č. 115/2006 Sb., zákon o registrovaném partnerství s účinností od 1. července 2006. Zákon o registrovaném partnerství má vést k utlumení diskriminace vůči homosexuálním párům, k zlepšení postojů společnosti a k zavedení stejných práv a možností, stejně jako lidé v manželství.⁴⁹

Registrované partnerství je tedy především statusový poměr, který má význam pro celý právní řád. Zákon jej definuje jako společenství dvou osob stejného pohlaví vzniklé způsobem stanoveným zákonem.⁵⁰

Snahou zákona o registrovaném partnerství je posílení mezilidských vztahů a hodnot vzájemné sounáležitosti, emoční blízkosti a solidarity. „*Proto by společnost měla mít zájem a podporovat vytváření a stabilizaci kvalitních mezilidských vztahů. Registrované partnerství pak představuje jednu z jejich možných forem.*“⁵¹

Tento zákon umožňuje osobám stejného pohlaví stvrdit svůj vztah oficiálně před státními orgány uzavřením registrovaného partnerství. Umožňuje jim tedy nárokovat si práva, která byla do té doby vyhrazena pouze heterosexuálním párům, které uzavřely manželství. Například jsou partneři oprávněni zastupovat toho druhého v běžných záležitostech, zejména přijímat za něho běžná plnění, pokud zvláštní předpis nestanoví jinak. Obdobně jako manželé mají k sobě partneři vzájemnou vyživovací povinnost⁵².

Některá práva jsou jim však na základě tohoto zákona nadále odepřena. Registrovaným partnerům se odepírá právo osvojit či adoptovat dítě. „*Trvající partnerství brání tomu, aby se některý z partnerů stal osvojitelem dítěte.*“⁵³

Během trvání registrovaného partnerství není společná ani individuální adopce možná. Zajímavostí je, že před vstupem do registrovaného partnerství si jedinec může dítě

---

⁴⁹ Zákon č. 115/2006 Sb., o registrovaném partnerství

⁵⁰ (Hrušáková a kol., 2017, s. 130.)

⁵¹ (Stehlíková, 1995, s. 21)

⁵² (Hrušáková a kol., 2017, s. 133)

⁵³ Zákon č. 115/2006 Sb., o registrovaném partnerství

osvojit a to podle zákona č. 89/2012 Sb., o rodině. „*Osvojiteli se mohou stát pouze fyzické osoby, které zaručí způsobem svého života, že osvojení bude ku prospěchu dítěte i společnosti.*“ Nadále je však možné jedné z registrovaných osob svěřit dítě do pěstounské péče, či do poručnictví, avšak druhý partner k tomuto dítěti nemá právní vztah.⁵⁴

K dalším právům, která registrovaným partnerům vzhledem k manželství chybí, patří společný nájem bytu; společné jmění a právo na umělé oplodnění.⁵⁵

Od nabytí účinnosti zákona č. 115/2006 Sb., o registrovaném partnerství do 31. 12. 2016 uzavřelo v České republice registrované partnerství celkem 2510 párů stejného pohlaví. Z nich bylo do tohoto data 369 rozvedeno a 325 uzavřeno s cizím státním příslušníkem nebo příslušnicí. Zájem o registrované partnerství byl největší v prvním roce jeho existence - 235 párů (177 mužských a 58 ženských). V nadcházejícím roce došlo k prudkému poklesu zájmu o registrované partnerství a v dalších letech docházelo střídavě k růstu či k poklesu zájmu. V roce 2016 se počet nově uzavřených partnerství vyšplhal na rekordních 188 (110 mužských a 78 ženských).⁵⁶

Rozvodovost partnerství nebývá časté, pohybuje se kolem 15 procent. Registrované partnerství může také český občan uzavřít s osobou jiné státní příslušnosti. Této možnosti využilo 325 českých gayů a leseb.

Jan Fiala vidí větší zájem o institut registrovaného partnerství u mužských než u ženských párů. To připisuje k větší uzavřenosti lesbické komunity, případně větší touze gayů veřejně demonstrovat svůj vztah.⁵⁷

3.1 Přínosy registrovaného partnerství

Podle Stehlíkové od registrovaného partnerství lze očekávat tyto celospolečenské přínosy:⁵⁸

---

⁵⁴ Zákon č. 89/2012 Sb.

⁵⁵ (Štěpánková, Čížinský, 2006, s. 10-20)

⁵⁶ Zdroj: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/nazory-a-petice/Jan-Fiala-O-registrovane-partnerstvi-majivetsi-zajem-muzi-Napriklad-v-Britanii-je-tomu-vsak-naopak-475541>

⁵⁷ Tamtéž

⁵⁸ (Stehlíková, 1995, s. 21)

1. Prohloubení lidských práv jednotlivých občanů a zvýraznění humanitního poslání společnosti.
2. Větší zrovnoprávnění sociální menšiny a zmenšení nežádoucí společenské stigmatizace této minority.
3. Stabilizace partnerských vztahů.
4. Vytváření společenské nabídky pro osoby, které zůstávají stranou pozitivního ovlivnění tradičními formami rodinného života.
5. Řešení ekonomických, daňových i právních problémů osob, které doposud žijí v neregistrovaných partnerských vztazích, včetně dědictví, vzájemné vyživovací povinnosti a tvorby společného majetku.
6. Snižování rizik přenosu pohlavně přenosných chorob včetně HIV/AIDS.
7. Snížení kriminality, často skryté, která zneužívá společenskou stigmatizaci a anonymitu této minority.
8. Pružnější řešení bytové situace.

4 Postoje obyvatel ČR k rodičovství homosexuálních párů a jedinců

Existuje mnoho výzkumů či článků, které se zabývají odlišnou sexuální orientací, či homosexualitou jako takovou. Naopak o postojích veřejnosti k rodičovství homosexuálních párů a jedinců se mnoho článků či výzkumů nepublikovalo. Tyto postoje veřejnosti jsou velmi důležité. Nejen, že mohou ovlivnit chování celé společnosti, ale mohou ovlivnit i formulování veřejné politiky. Lidé s odlišnou sexuální orientací si své hodnoty a životní strategie vytváří na základě reakcí, postojů a hodnocení ze strany veřejnosti. Čím větší je negativní postoj společnosti, tím horší je reakce těchto lidí (na okolí, na sebe či na svoje děti).

V mnoha zemích stojí stále dodnes mnoho žen a mužů před nucenou volbou žít svůj život jako lesba/gay, nebo jako matka/otec. Tolerance společnosti k rodičovství stejnopohlavních párů mnohdy záleží na dané kultuře v dané zemi. Dovolím si tvrdit, že málokteré téma v diskuzích (odborných i laických) týkající se rodiny a rodičovství vzbuzuje tolik emocí jako výchova dětí homosexuálními rodiči.

4.1 Základní vymezení postojů

Pojem postoj se objevuje nejen v psychologii, ale také v jiných vědách. Postoje nám slouží k lepší orientaci ve světě, umožňují nám zjistit, jakým způsobem se můžeme v budoucnu chovat. Aniž bychom si to uvědomovali, dodávají nám postoje určitou jistotu při řešení různých problémů. Vytváříme si díky nim základní modely chování, které jsou společností buď přijímány, nebo naopak odsuzovány.

Definice postoje není vždy jednoznačná. V literatuře se objevuje mnoho definic a pojetí od různých autorů. Přesto, že neexistuje jednotná definice postojů, můžeme říci, že jednotlivé definice nejsou ve vzájemném rozporu. Naopak, poskytují názory z jednotlivých sociálních věd a umožňují tak dívat se na danou problematiku z více pohledů.

Poprvé byl tento termín použit v roce 1918 W. J. Thomasem a F. Znanieckim. Ve své sociologické studii postoj definují jako stav mysli jedince vůči hodnotě. Znat postoj

znamená znát a pochopit podmínky, v nichž se tvoří, trvají a mění. Bez jejich poznání nelze porozumět příčinám chování.⁵⁹

Nakonečný spojuje postoj s hodnocením. Postoj vyjadřuje způsob hodnocení, vztah k určité hodnotě. Pokud zastáváme postoj k nějakému objektu, tento objekt hodnotíme.⁶⁰

Naopak Vágnerová tvrdí, že postoje se vytváří sociálním učením. Postoje se přejímají zejména od autorit, které jsou pro nás nějakým způsobem významné. Děje se tak identifikací nebo nápodobou. Postoje tedy zcela souvisí s normami a hodnotami daného společenství, resp. skupiny, do níž jedinec patří.⁶¹

Šimíčková – Čížková vysvětluje postoj z pohledu psychologie v souvislosti s motivací, kontrolou a hledání příčin chování jak jednotlivce, tak celých sociálních skupin. Postoj chápe jako individuální mentální proces, který určuje chování jedince v určité sociální situaci.⁶²

Lokša chápe postoj jako kognitivně afektivní schopnost jedince reagovat pro něj blízkým, či typickým způsobem, ke kterému inklinuje.⁶³

Postoje se projevují na více úrovních. Často se popisují pomocí tří složek (dimenzí). Mezi těmito třemi složkami existují vzájemné vztahy, které udávají celkový postoj.⁶⁴

- **kognitivní složka (hodnotící)** – názory a myšlenky o předmětu postoje, vzniká skrz poznání a hodnocení
- **emocionální složka (afektivní, citová)** – pocity k předmětu postoje (sympatie, soucit, strach)
- **konativní (behaviorální) složka** - způsob chování vůči objektu postoje, tendence reagovat určitým způsobem

---

⁵⁹ (Novák, 2002, s. 8)

⁶⁰ (Nakonečný, 2009, s. 239)

⁶¹ (Vágnerová, 2005, s. 93-94)

⁶² (Šimíčková – Čížková, 2005)

⁶³ (Lokša, 2007, s. 99)

⁶⁴ (Hayesová, 2013, s. 96)

4.2 Vznik postojů

Existuje mnoho teorií zabývajících se vznikem postojů. Rozdělují se nejčastěji do dvou skupin. První skupina autorů tvrdí, že postoje jsou naučené. Získáváme je v průběhu života. Některé postoje také přebíráme částečně z rodiny, ve které žijeme nebo také od lidí, s nimiž se během svého života setkáváme.⁶⁵

Druhá skupina autorů zastává názor, že jsou postoje z velké části vrozené. Do této skupiny řadíme nejčastěji Wilsona a Eysencka. Podle nich je základ postojů tvořen osobnostními rysy (neuroticismus, stabilita), které jsou vrozené.⁶⁶

4.3 Změna postojů

Postoje jsou často definovány jako „trvalé soustavy“ nebo „přetrvávající získané dispozice“. Změna postoje je tedy velmi obtížná. Za hlavní příčinu považujeme fakt, že postoje jsou často přijímány od někoho jiného. Stačí tedy, když ten samý postoj sdílí většina lidí v okolí.

Jedním z prostředků, jak změnit postoje je persvaze (přesvědčování). Různé výzkumy v sociální psychologii poukazují na to, že jednou z nejlepších možností je změnu postoje navodit aktivní účastí jedince v různých sociálních situacích.⁶⁷

Nakonečný uvádí, že životně významné postoje se v běžném životě obvykle nemění. Existuje tzv. imunizace postoje (odolnost vůči změně). Zastává také názor, že v určitých situacích se mohou měnit. Ke změně může dojít pod vlivem psychického otřesu, či životní krize.⁶⁸

Černoušková uvádí: „*Možnost měnit sociální postoje závisí na charakteristice postojového systému, na osobnosti jedince a na jeho skupinovém členství.*“⁶⁹

---

⁶⁵ (Hayesová, 2013, s. 99)

⁶⁶ Tamtéž

⁶⁷ (Výrost, Slaměník, 2008, s. 138)

⁶⁸ (Nakonečný, 2009, s. 266-267)

⁶⁹ (Černoušková, 1988, s. 12)

4.4 Předsudky a stereotypy

Zvláštním druhem postojů jsou předsudky a stereotypy. Předsudky a stereotypy hrají důležitou roli v utváření postojů. Společně tvoří komplexní skupinu, která do velké míry ovlivňuje utváření názorů společnosti.

Hayesová definuje předsudek jako: „*fixovaný, předem zformovaný postoj k nějakému objektu projevující se bez ohledu na individualitu nebo povahu tohoto objektu.*“⁷⁰

Thompson definuje ve své práci *Antidiscriminatory practice* předsudek jako: „*Názor či soud, utvořený bez zvážení relevantních faktorů, či zaujaté argumenty, nebo přístup, který je přísně a nesmyslně udržován i tváří v tvář silným protichůdným důkazům, či při přetrvávající absenci důkazů podpůrných; strnulý způsob myšlení, založený na stereotypech a diskriminaci.*“⁷¹

Allport ve své nejznámější knize „*O předsudcích*“ definuje předsudek jako „*antipatii, která vychází z chybné a strnulé generalizace (zевšeobecnění). Tuto antipatii lze pocítovat nebo vyjádřit. Může být namířena proti skupině jako celku, anebo proti jedinci, protože je příslušníkem této skupiny.*“⁷²

Jsou-li předsudky chápány jako jedna z forem postojů, musí existovat poněkud specifitější projevy (zkresleného) vnímání lidí a sociálních skupin. Tyto specifitější projevy jsou označovány jako **stereotypy**.⁷³

Dle Verešové je stereotyp všeobecný přívlastek, který je obvykle použit na celou skupinu lidí za předpokladu, že s daným postojem se bude ztotožňovat každý člen této skupiny.⁷⁴

Velký sociologický slovník uvádí, že stereotyp je velmi stabilní prvek lidské mysli, který můžeme považovat za psychický a následně i sociální mechanismus, který reguluje jak vnímání, tak hodnotící stránku. Ta ovlivňuje názory, z kterých vzniká mínění,

---

⁷⁰ (Hayesová, 2013, s. 121)

⁷¹ (Thompson, 2012, s. 33)

⁷² (Allport 2004, s. 41)

⁷³ (Novák, 2002, s. 10)

⁷⁴ (Verešová, 2011, s. 89)

to ovlivňuje postoje, které mají následně vliv na chování daného jedince. Stereotypy vznikají na základě vlastních zkušeností jedince a mají spíše iracionální charakter.⁷⁵

---

⁷⁵ (Petrušek a kol., 1997, s. 1229-1230)

5 Postoje veřejnosti k rodičovství homosexuálních párů a jedinců

Společenské přijímání homosexuality se lišilo a liší v různých dobách a v různých kulturách. Postoje společnosti k homosexualitě pokrývají širokou škálu od samotného strachu (homofobii) až po kladné hodnocení homosexuality jako žádoucí a společensky vhodného chování.

Jedním z největších problémů, a to nejen v České Republice, je zmiňovaná homofobie, která je bohužel stále charakteristická pro naši společnost. Česká společnost sama sebe ráda definuje jako tolerantní, avšak tato tolerance je spíše výrazem a projevem pasivity než aktivního pochopení a respektu. U nás zatím homofobie není brána jako nežádoucí či nebezpečný společenský fenomén, stále je přijatelná a přijímaná jako výraz osobního postoje a individuálních etických hodnot.⁷⁶

Weiss a Zvěřina uvádějí, že vytváření akceptujících celospolečenských postojů obecně k menšinám je dlouhodobým a komplikovaným procesem ovlivňování společenského vědomí. Česká republika je často prezentována jako země, jejíž obyvatelé zaujímají spíše liberálnější postoje k otázkám týkající se sexuality.⁷⁷

S faktem, že se stala společnost liberálnější vůči homosexualitě, se ztotožňuje i Janošová, která tento stav přisuzuje větší informovanosti ve společnosti. Ovšem zastává názor, že jsou postoje různé a záleží na různých společenských skupinách. Například mezi méně tolerantní by se dali zařadit starší lidé, kteří jsou konzervativní a u kterých není informovanost o této problematice z dřívějších dob zase až tak velká. Výhodu v tomto ohledu mají mladší jedinci, kteří jsou tomuto tématu otevřenější.⁷⁸

Naopak Procházka tvrdí, že homosexuální chování mezi dospělými je v současnosti ve středoevropských podmínkách běžně právně tolerováno, přestože postoje

---

⁷⁶ (Hašková a kol, 2006, s, 256)

⁷⁷ (Weiss, Zvěřina, 2001)

⁷⁸ (Janošová, 2000)

veřejnosti k homosexualitě nejsou liberální a homosexuálové musí čelit různým formám diskriminace.⁷⁹

Sokolová poukazuje na zajímavý rozpor, který příhodně nazývá „**podmínečnou tolerancí**“. Homosexualita a homosexuálně orientovaní jedinci jsou akceptováni společností, do té míry, dokud nepřekročí určité hranice. Tyto hranice jsou mimo jiné vymezeny, tradičním vnímáním manželství a rodiny jako heterosexuální instituce, tedy prostoru, do kterého gayové a lesby „nepatří“.⁸⁰

Polášková s tímto výrokem souhlasí a uvádí, že v obecném povědomí společnosti nejsou gayové a lesby považovány za vhodné adepty rodičovství. Stále přetrvávají zakořeněné a rozšířené představy a s nimi spojené obavy o možných negativních dopadech rodičovské homosexuality na vývoj dítěte, zejména v oblasti psychosociálního vývoje. Proto se společnost vyslovuje celkem souhlasně k registrovanému partnerství, ale k manželství a rodičovství homosexuálních jedinců či párů se staví již odmítavěji.⁸¹

Přijetím zákona o registrovaném partnerství velká část společnosti přijímá společné soužití homosexuálů v určitém svazku velmi podobajícím se manželství. Dokud spolu gayové a lesby pouze „tíše“ žijí a nezasahují do veřejného života novými představami a změnami, je vše v pořádku. V dnešní době se však z „tiché“ sexuální menšiny stává skupina „hlasitá“, která se hlásí o svá rodičovská práva. Právě tyto rodičovské touhy jsou v rozporu s tradičním vnímáním rodiny jako heterosexuální instituce. S novým tématem homoparentální rodiny přestává být společnost tolerantní a chápavá.⁸²

Do skupiny odpůrců homoparentální výchovy dětí se řadí Dan Drápal, který tvrdí, že hlavním úkolem heterosexuální rodiny je přivádět na svět děti a následně je vychovávat. K homosexualitě se vyjadřuje následovně: *Od homosexuální orientace, kterou považuji za soukromou věc daného člověka, se ovšem odlišuje něco, co by bylo možno nazvat homosexuální propagandou či homosexuální ideologií, pro niž je dle mého názoru celkem případný název homosexualismus. Této ideologii jde o předefinování pojmu manželství a*

---

⁷⁹ Zdroj: <http://gay.iniciativa.cz/www/index.php?page=clanek&id=35>

⁸⁰ (Sokolová, 2009, s. 115-145)

⁸¹ (Polášková, 2009, s. 41)

⁸² (Sokolová, 2009, s. 115-145)

rodina. Netvrdím, že jsou to její jediné cíle, nicméně právě tyto cíle považuji za nesprávné a nebezpečné. Za nesprávné považuji nazývat homosexuální vztah manželstvím a homosexuální svazek rodinou. Lze říci, že se stavím proti „zrovnoprávnění“ homosexuality a heterosexuality.“⁸³

Kontroverznost tohoto tématu je do značné míry udržována a posilována řadou přežívajících předsudků a mýtů v oblasti homosexuality jako takové. Příčinou je především absence osobní zkušenosti, proto se tyto mýty a předsudky mohou stát živnou půdou pro jejich další rozšiřování.

Polášková z různých výzkumů potvrzuje negativní vliv stresu jako následku stigmatizace a diskriminace na prožívání vlastních rodičovských kvalit a spokojenosti v rodičovské roli a jeho následný dopad na psychické prospívání dítěte. Homosexuálové jsou díky své příslušnosti k minoritě vystaveni zvýšenému riziku společenské diskriminace a tím i působení specifických stresorů. Hrozí tedy riziko, že negativní reakce okolí budou matkou/otcem zvnitřněny, což může následně vést k prožívání nejistoty v mateřské roli.⁸⁴

Podle Kutálkové je potřebná společenská změna k odbourávání nerovností homoparentálních rodin. Avšak názory na to, jak změn ve veřejném mínění nebo v legislativě dosáhnout se liší. Objevují se požadavky zrovnoprávnění rodin a partnerských vztahů gayů a leseb v podobě genderově neutrální instituce manželství i tvrzení, že je potřebné postupně ovlivňovat legislativu prostřednictvím malých společensky akceptovatelných změn. Liší se také pohled na podobu různých kampaní, které ke změně mohou vést. Nejednoznačný je např. postoj ke společenským akcím typu Prague Pride, jehož mediální prezentace může svádět ke stereotypizaci.⁸⁵

Himl popisuje důležitou roli médií ve změně postojů společnosti. V masmédiích dochází v posledních 25 letech k odcenzurování, což vede k lepší informovanosti ve společnosti. Tyto média vytváří určitý obraz o homosexuálech, to se posléze zásadní měrou podepisuje v postojích k těmto lidem. Himl uvádí: *“Masmédia přinášejí a specificky prezentují obrazy gayů a lesbických žen, jejich životů, jejich chování, tužeb, vzezření atd., proto jsou média významná nejen pro zkušenost většinové populace, ale také pro*

---

⁸³ Zdroj: <http://dan-drapal.cz/index.php/cz/politicke-clanky/99-homosexualismus-a-rodina>

⁸⁴ (Polášková, 2009, s. 72-73)

⁸⁵ (Kutálková, 2015, s. 62)

sebevnímání.“ Média, ale také mohou zkresleně informovat o této minoritě a tím vytvářet různé negativní postoje a předsudky ve společnosti.⁸⁶

5.1 Situace homoparentálních rodin v České republice

Výchova dětí v homoparentálních rodinách má ve světě více než 20 let podporu různých psychologických, pediatrických a dalších profesních asociací. I přesto v České republice se potýkají lesby a gayové a jejich děti s různými problémy. Tyto problémy jim přináší právně a společensky nerovné postavení. I přesto, že právní jistota i společenské uznání různých typů rodiny by měla být v nejlepším zájmu dítěte.

Gay a lesbické páry narážejí na problémy již při zakládání rodiny. V České republice není lesbickým párům ani osamělým ženám legálně dostupná asistovaná reprodukce. V obtížné situaci se nacházejí také muži, kteří se rozhodnou založit rodinu za spolupráce náhradní matky. V České republice chybí jakýkoli podpůrný systém i legislativa, která by toto lépe upravovala. Ani systém náhradní rodinné péče nenabízí pro lesby a gaye podmínky srovnatelné s heterosexuálními páry. Osoby žijící v registrovaném partnerství nemohou osvojit dítě. Pěstounská péče také není nastavena legislativně tak, aby stejnopohlavní páry měly stejná práva a možnosti jako páry heterosexuální.⁸⁷

V zákoně o registrovaném partnerství je přímo uvedeno: „*trvajícím partnerství brání tomu, aby se některý z partnerů stal osvojitelem dítěte.*“⁸⁸ Paradoxem je fakt, že lesba nebo gay si mohou individuálně požádat o možnost adopce z dětského domova, vstupem do legálně posvěceného svazku je jim to však odepřeno. Dochází tak k situacím, kdy dítě vyrůstá například od matky s dvěma matkami, kdy jedna z nich na základě asistované reprodukce počala dítě, avšak druhá je před českým zákonem pro dítě nic. Nemůže dítě zastupovat, nemůže jej vyzvednout ze školy, vyzvednout mu poštu nebo zjistit jeho zdravotní stav. Stejně tak dochází k situacím, kdy by si gay nebo lesba nemohou po úmrtí svého sourozence například osvojit svoji neteř nebo synovce, a to i přesto, že by byli jeho nejbližší příbuzní, neboť jsou registrováni, což je překážkou pro jakékoliv osvojení.⁸⁹

---

⁸⁶ (Himl a kol., 2013, s. 480)

⁸⁷ (Beňová, 2007, s. 33-36)

⁸⁸ Zákon č. 115/2006 Sb.

⁸⁹ Zdroj: <https://kozubik.blog.respekt.cz/rodicovstvi-gayu-a-leseb-proc-to-v-cr-porad-nejde-63037650/>

V běžném životě se homoparentální rodiny musí často vyrovnávat s možným rizikem nepřijetí svého rodinného uspořádání ze strany společnosti. Neustále musí řešit otázku (ne)zveřejňování faktické podoby rodiny. Musí se rozhodnout, zda budou ohledně své rodinné situace otevření či nikoli. Tyto rodiny také provází obavy o tom, kdy a jak nejlépe své dítě připravit na homofobní reakce společnosti.

Oproti heteroparentálním rodinám jsou homoparentální rodiny znevýhodněné v systému sociálního zabezpečení. Např. peněžitou pomoc v mateřství nemůže čerpat sociální matka dítěte. Otec dítěte či manžel matky však může. U ošetřovného nalezneme podobné nerovnosti. V případě rodičovského příspěvku jsou podmínky pro registrované páry a manžele srovnatelné.⁹⁰

Stávající právní úprava homoparentálním rodinám nezaručuje ochranu ze strany státu v případě smrti jednoho z rodičů. Pokud zemře biologický rodič, neexistuje právní jistota, že dítě zůstane s druhým (sociálním) rodičem. Nerovné postavení se týká také pozůstalostních důchodů, což může vést až k chudobě a sociálnímu propadu. Registrovaní partneři nemají nárok na pozůstalostní důchod po zemřelém partnerovi/partnerce. Dítě nemá nárok na sirotčí důchod po zemřelém sociálním rodiči a nemá ani nárok na podíl z dědictví, pokud zemře sociální rodič bez závěti. Po rozpadu homoparentální rodiny nemá dítě nárok ani na vymáhání výživného.⁹¹

Podpůrné instituce, které za normálních okolností pomáhají a jsou dostupné rodině v krizových situacích, nejsou dostatečně připravené na situace, v kterých se nachází homoparentální rodina.

Homoparentální rodiny se tedy snaží neztratit svou tvář „skvělé či dobré“ rodiny, která je založena na stabilním partnerském vztahu a poskytuje všestrannou péči svým dětem. Snažit se udržet si tvář je velmi náročné s ohledem na stigmatizující přesvědčení, že homosexuálové jako deviantní či promiskuitní individua, rodiny nemají a vlastně ani mít nechtějí. Homoparentální rodiny tedy ve svém každodenním jednání balancují mezi stigmatizujícím stereotypem, ze kterého se snaží vymanit, a obrazem autonomní rodiny, která není jen nápodobou tzv. většinového modelu. Chtějí mít rodinu, která plně ob stojí

---

⁹⁰ (Kutálková, 2015, s. 9)

⁹¹ (Kutálková, 2015, s. 10)

jako rodina dobrá, dobrá nejen v poskytování milujícího rodinného zázemí svým dětem, ale též jako rodina čitelná, srozumitelná a nezpochybnitelná.⁹²

---

⁹² (Nedbálková, 2011, s. 110)

5.2 Vybraná výzkumná šetření týkající se postojů veřejnosti v ČR

S podrobnými výzkumy začali odborníci až ve druhé polovině 20. století. Jejich provádění souviselo s postupnou změnou pohledu na zkoumaný problém. Poslední desetiletí 20. století je charakteristické uvolněním poměrů a vznikem celé řady odborných prací, které mají za úkol mapovat situaci sexuálního chování a samotné homosexuality.

Ráda bych uvedla několik starších studií, které mapují postoje od roku 1988 do roku 2017. Centrum pro výzkum veřejného mínění provádí také průběžná šetření týkající se postojů veřejnosti k homosexualitě. Zajímavá jsou i šetření poukazující na toleranci veřejnosti k vybraným skupinám obyvatel.

V letech 1988 a 1994 porovnávali postoje veřejnosti ve svých výzkumech Holub a Tuček. Z výsledků vyplývá, že v uvedeném mezidobí došlo k výraznému zlepšení sexuálních postojů veřejnosti a to především homosexuality. V roce 1988 homosexualitu považovalo za přirozený projev lidské sexuality pouze 3,5 % respondentů, v roce 1993 až 18 %. Za zlozvyk, který je třeba trestat, v roce 1993 homosexualitu považovalo 11,3 % dotazovaných, v roce 1993 pouze 2,3 %. Počet lidí požadujících její trestnost klesl z 11 % na 2 % a těch, kteří ji považují za škodlivou odchylku či deviaci, klesl z 23 % na 6 %. V roce 1994 vnímalo 43 % dotázaných homosexualitu jako zdravotní poruchu či nemoc. Tři pětiny respondentů souhlasili s prosazením legalizace registrovaného partnerství, ¾ souhlasili s existencí gay klubů, což je třikrát více než v roce 1988.⁹³

Sexuologové Petr Weiss a Jaroslav Zvěřina zpracovali v letech 1993 a 1998 výzkumy postojů veřejnosti k homosexualitě a k dalšímu sexuálnímu chování ve společnosti. Šetření se zúčastnilo celkem 1719 respondentů (862 mužů a 857 žen) a 2003 respondentů (1002 mužů a 1001 žen). V roce 1998 stejně jako ve výzkumu z roku 1993 převládá pohled na homosexualitu jako na nemoc. Ve výzkumu z roku 1993 vnímalo homosexualitu jako zlozvyk, který by měl být trestán, 6 % žen i mužů. U žen došlo k liberalizaci postojů, pro potřebu trestné homosexuality se v roce 1998 vyslovila 4 % žen. Zaměřili se také na jedince, kteří měli někdy ve svém životě homosexuální zkušenost. Z výzkumů vyplývá, že v roce 1993 mělo homosexuální zkušenost 3,4 % mužů a 2,6 % žen.

---

⁹³ Zdroj: www.004.cz/nazory-verejnosti

V roce 1998 to bylo již 6,2 % mužů a 4,4 % žen. Tyto nárůsty lze vysvětlit změnou poměrů a uvolněním morálky v české společnosti po roce 1989.⁹⁴

Výzkumem postojů veřejnosti k homosexualitě se zabývala také Pavla Janošová. Jejího dotazníkového šetření v roce 2000 se zúčastnilo 408 respondentů. Respondenti ovlivnění církevními postoji ve svých rozhodnutích častěji odmítali homosexuální soužití. Věřící lidé a členové církví častěji zamítali schválení zákona o registrovaném partnerství. Jako tolerantnější se ve výzkumu ukázaly ženy. Byly také více nakloněny uzákonění registrovaného partnerství. Rozdíly v přístupu k homosexualitě mezi VŠ a SŠ nebyly příliš výrazné.⁹⁵

Centrum pro výzkum veřejného mínění realizovalo v březnu 2017 šetření týkající se tolerance k vybraným skupinám obyvatel. Tolerance byla zjišťována otázkou, zda by respondent chtěl mít dané jedince za sousedy. Šetření se zúčastnilo 1045 respondentů starších 15 let. Respondenti nejméně tolerovali závislé na drogách (89 %), alkoholiky (77 %) a občany s kriminální minulostí (74 %). Respondenti s nižší životní úrovní nechtěli být sousedé s cizincem (45 %), s homosexuály (40 %), s lidmi s jinou barvou pleti (57 %). Homosexuálně orientovaní lidé jsou také jediná skupina, kde se významněji lišil postoj dotázaných mužů a žen – sousedství odmítalo 27 % mužů a 19 % žen.⁹⁶

Centrum pro výzkum veřejného mínění tentýž rok v květnu zařadilo do šetření Naše společnost otázky týkající se tolerance české společnosti vůči homosexuálně orientovaným mužům a ženám. Tohoto šetření se zúčastnilo 1019 respondentů starších 15 let. Respondenti se zamýšleli nad tím, zda by v místě, kde žijí, způsobilo jejich přiznání odlišného sexuálního zaměření potíže se soužitím s lidmi. Necelá polovina (47 %) respondentů tvrdilo, že přiznání k homosexualitě by nezpůsobilo potíže v soužití s ostatními.

Naopak 43 % respondentů se domnívá, že by takovéto přiznání potíže způsobilo, nejčastěji jsou to lidé nad 60 let věku. 37 % respondentů uvedlo, že mezi svými přáteli či známými mají homosexuálně orientovaného jedince. Největší podporu (76 %) získalo právo uzavírat registrované partnerství. 68 % respondentů zastávalo názor, že by homosexuálně orientovaní lidé měli mít právo na adopci dětí svého partnera či partnerky,

---

⁹⁴ (Weiss, Zvěřina, 2001, 95-96)

⁹⁵ (Janošová, 2000, 190-191)

⁹⁶ Zdroj: https://cvvm.soc.cas.cz/media/com_form2content/documents/c2/a4287/f9/ov170428.pdf

52 % podporuje jejich právo uzavřít sňatek a 51 % dotázaných tvrdilo, že by homosexuálně orientovaní jedinci měli mít právo na adopci dětí z institucionální péče.⁹⁷

---

⁹⁷ Zdroj: https://cvvm.soc.cas.cz/media/com_form2content/documents/c2/a4354/f9/ov170608.pdf

EMPIRICKÁ ČÁST

6 Dotazníkové šetření mezi studenty HTF UK

V následující kapitole je popsáno dotazníkové šetření mezi studenty HTF UK, včetně analyzovaných výsledků tohoto šetření.

6.1 Formulace výzkumného cíle a stanovení hypotéz

Výzkumný cíl práce

Hlavním cílem mé diplomové práce je pomocí dotazníkového šetření analyzovat postoje k rodičovství homosexuálních jedinců a párů u studentů HTF UK v Praze.

Výzkumné otázky

Hlavní výzkumná otázka:

Jaký zaujímají studenti HTF UK postoj k lidem s homosexuální orientací a k rodičovství homosexuálních jedinců a párů?

Dílní výzkumné otázky:

1. Jsou studentům příjemné či nepříjemné projevy homosexuálního chování (gayů a leseb) na veřejnosti?
2. Představují homosexuálně orientovaní jedinci podle studentů riziko pro společnost?
3. Mají homosexuálně orientovaní lidé nárok na plnohodnotný partnerský život?
4. Vnímají vztahy homosexuálních párů studenti jako rovnocenné heterosexuálním?
5. Souhlasí studenti s tím, aby byla homosexuálním párům (gayům, lesbám) povolena adopce či jiná forma osvojení dětí (např. pěstounská péče)?
6. Dávají přednost studenti homosexuálnímu rodičovství nebo ústavní výchově?

6.2 Metoda sběru dat

Pro zpracování výzkumu jsem si zvolila kvantitativní metodu sběru dat, neboť to považuji za vyhovující přístup k dosažení výzkumného cíle. Kvantitativní výzkum pracuje s celou řadou výzkumných metod. Pro můj cíl diplomové práce jsem si vybrala metodu dotazníkového šetření, která je pro tuto práci nejvhodnější.

Dotazník je formou kvantitativního výzkumu, při kterém respondent odpovídá (nejčastěji písemně) na otázky tištěného formuláře. Častý způsob je také internetové

dotazování. Výhodou dotazníkového šetření je oslovení větší části veřejnosti, nízká finanční náročnost a relativně přesvědčivá anonymita. Výsledky kvantitativního výzkumu se zobecňují na celou populaci. Nevýhodou je nízká návratnost, možnost zodpovězení otázek jinou osobou než je dotazovaný. Dále se do nevýhod mohou řadit vysoké nároky kladené na ochotu dotazovaného.⁹⁸

6.3 Výběr respondentů a průběh sběru dat

Výběr respondentů proběhl pomocí kvótního výběru. Kvótní výběr se řadí mezi záměrné, nepravděpodobnostní výběry. Znamená to tedy, že každý z prvků základního souborů nemá stejnou možnost (pravděpodobnost) se stát součástí výběrového souboru. Princip kvótního výběru je postaven na tom, že výběrový soubor je tvořen podle poměrů četnosti výskytu jednotlivých variant vlastností/znaků v základní populaci. Těmito znaky bývají většinou některé sociodemografické ukazatele, jako pohlaví, věk, vzdělání, bydliště, rodinný stav apod. Volba znaků plyne ze zaměření výzkumného úkolu.⁹⁹

Za cílovou skupinu jsem zvolila studenty Karlovy Univerzity Husitské teologické fakulty v Praze. Kvóta pro výběr respondentů byla následující – v každém případě se muselo se jednat o studenta studujícího HTF UK v Praze. Nezáleželo na studovaném oboru ani formě studia. Poté jsem dotazníky rozeslala elektronicky. Elektronický dotazník vyplnilo 268 respondentů. Sběr dat probíhal v období od 15. 11. 2017 do 25. 2. 2018.

6.4 Pilotní výzkum

Předtím než proběhl samotný výzkum a než jsem rozeslala dotazníky studentům UK HTF, byl proveden pilotní výzkum. Tento výzkum slouží k zjištění, zda jsou srozumitelné a dobře položené otázky pro respondenty a také zda jsou správně zvolené výzkumné otázky popřípadě hypotézy. Pilotní výzkum proběhl v říjnu 2017. Mezi studenty HTF UK bylo rozesláno 15 dotazníků. Na základě zpětné vazby respondentů jsem některé otázky poupravila či odstranila a zjistila jsem čas potřebný k vyplnění (cca 20 min).

6.5 Tvorba dotazníků

Dotazník se skládá z úvodu a 34 otázek, z nichž je 25 otázek uzavřených, 7 polouzavřených a 2 otevřené. Většina otázek zjišťuje postoj respondentů k rodičovství

---

⁹⁸ (Disman, 2005, s. 141)

⁹⁹ (Reichel, 2009, s. 80)

homosexuálních jedinců a párů. Dále jsou do dotazníku zahrnuty otázky také otázky zjišťující např. rodinné zázemí respondenta, postoj jejich rodičů k danému tématu, víru, příslušnost k dané církvi apod. Na závěr dotazníku jsou použity otázky zjišťující základní údaje o respondentech jako je např. věk, pohlaví, ročník, studium.

Snažila jsem se o to, aby otázky v dotazníku obsahovaly složky postoje - kognitivní (hodnotící), afektivní (emotivní) nebo konativní (behaviorální).

Mezi kognitivní otázky jsem zařadila např. otázku č. 11 : Nakolik souhlasíte (nesouhlasíte) s následujícími tvrzeními? - Homosexuálně orientovaní lidé mají nárok na plnohodnotný partnerský život. Homosexualita a její projevy by měly být legislativně omezovány apod.

Afektivní složku postoje charakterizuje otázka č. 8 : Jaké pocity ve Vás homosexuálně orientovaní jedinci vyvolávají?

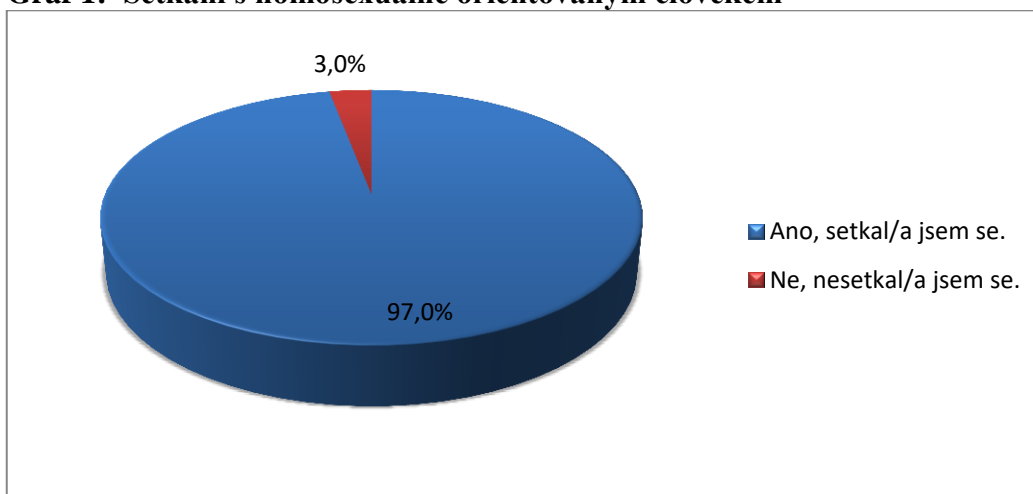
Do konativních otázek by se dala zařadit otázka č. 15 : Dali byste přednost homosexuálnímu rodičovství nebo ústavní výchově?

6.6 Výsledky a jejich interpretace

V rámci praktické části diplomové práce proběhlo dotazníkové šetření, kterého se zúčastnilo 268 respondentů, tedy studentů Husitské teologické fakulty Univerzity Karlovy. Dotazník vyplnilo 188 žen a 80 mužů. Zpracování dat bylo provedeno v programu Microsoft Excel.

Otázka č. 1: Setkal/a jste se během svého života osobně s homosexuálně orientovaným člověkem?

Graf 1: Setkání s homosexuálně orientovaným člověkem¹⁰⁰

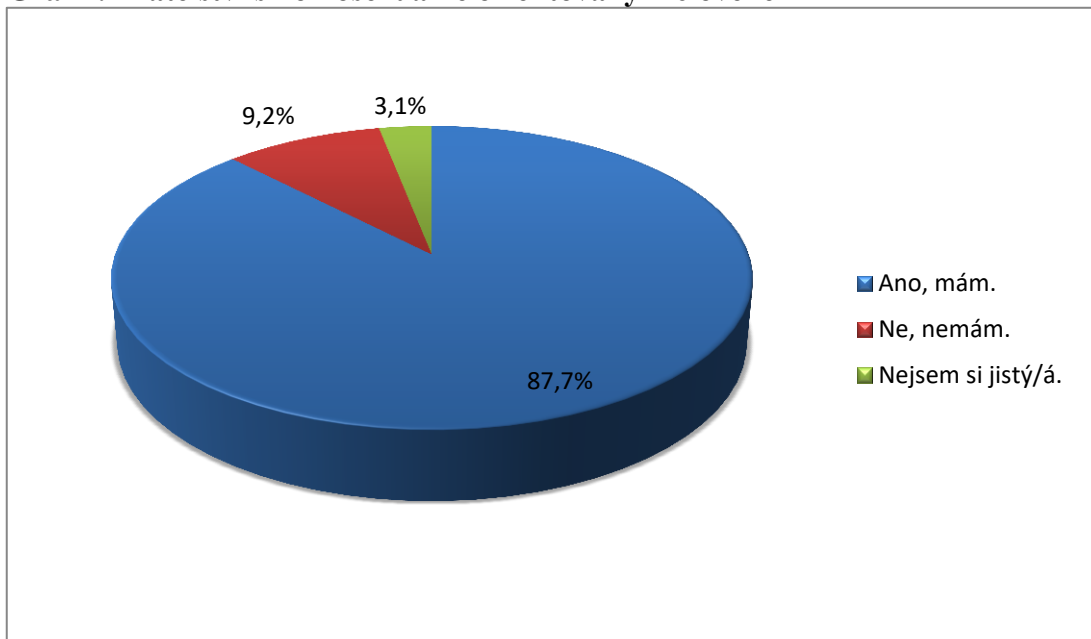

Z výše uvedeného grafu je patrné, že většina respondentů se již s homosexuálně orientovaným člověkem ve svém životě setkala - 260 respondentů (97 %). Pouze 8 respondentů (3 %) uvedlo, že se s homosexuálně orientovaným člověkem ještě nesetkalo. Ti, kteří u této otázky odpověděli „ne, nesetkal/a jsem se“, dále odpovídali až na otázku č. 4.

¹⁰⁰ Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

Otázka č. 2: Máte mezi přáteli, někoho o kom víte, že je homosexuálně orientovaný?

Graf 2: Přátelství s homosexuálně orientovaným člověkem¹⁰¹

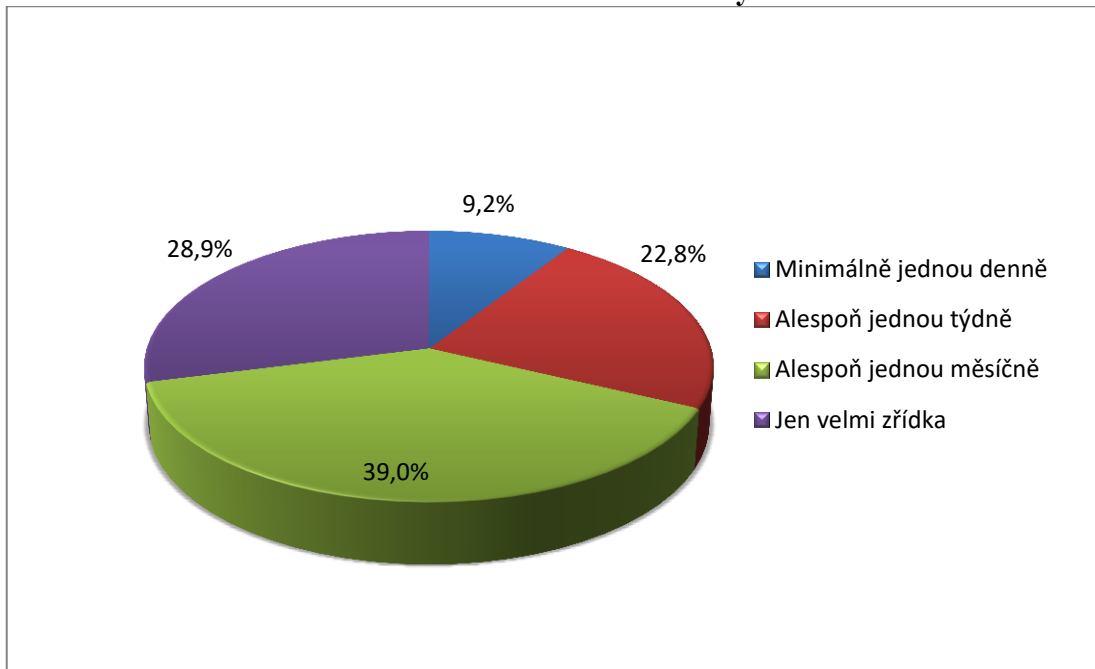

Na formování a změnu postojů je osobní kontakt s homosexuálně orientovanými lidmi velmi důležitý. Pokud má respondent mezi svými přáteli homosexuálně orientovaného člověka, může to velmi ovlivnit jeho pohled na tuto problematiku. 228 respondentů (88 %) má mezi svými přáteli homosexuálně orientovaného člověka. Naopak 24 respondentů (9 %) ho za přítele nemá. Může také nastat situace, kdy si samotný respondent není jistý, zda jeho přítel je homosexuálně orientovaný či nikoli. Tyto pochybnosti má 8 respondentů (3 %). Ti, kteří u této otázky odpověděli „ne, nemám nebo nejsem si jistý/á“, dále odpovídali až na otázku č. 4.

¹⁰¹ Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

Otázka č. 3: Jak často se s tímto člověkem setkáváte?

Graf 3: Četnost setkávání s homosexuálně orientovaným člověkem¹⁰²

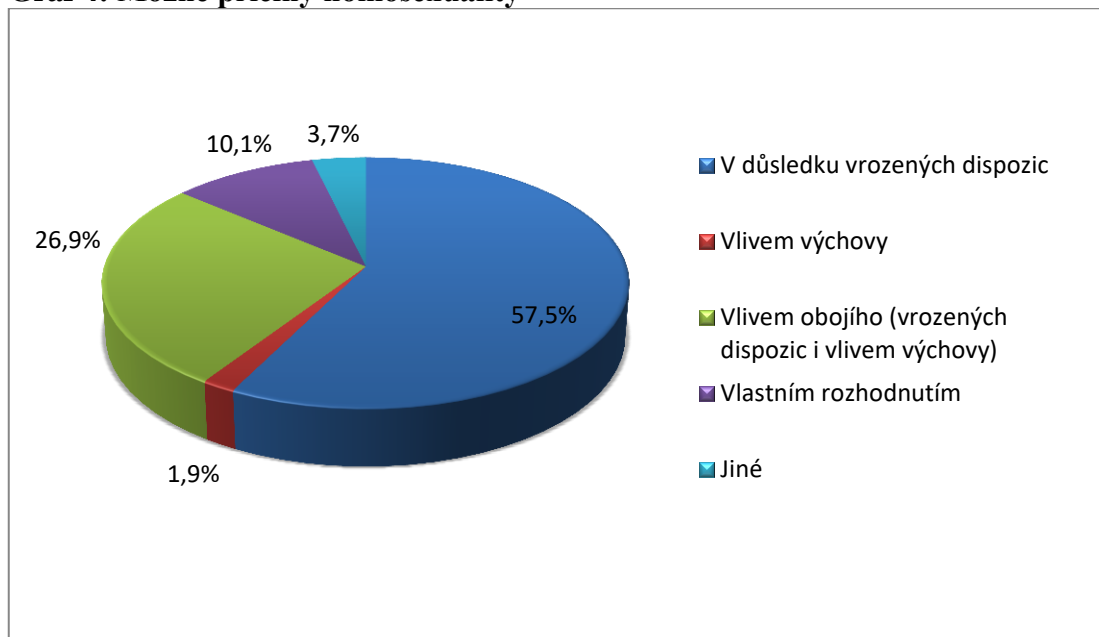

Třetí otázka zjišťuje, jak často se respondenti setkávají s homosexuálně orientovaným člověkem. Nezáleží na tom, zda je pro respondenta tento člověk „cizí“ či ho respondent považuje za svého přítele. 89 respondentů (39 %) se setkává s homosexuálně orientovaným člověkem alespoň jednou měsíčně, 52 respondentů (22,8 %) alespoň jednou týdně a minimálně jednou denně 21 z nich (9,2 %). 66 respondentů (28,9 %) se s homosexuálně orientovaným člověkem setkává zřídka kdy.

¹⁰² Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

Otázka č. 4: Člověk se podle Vás stává homosexuálně orientovaný?

Graf 4: Možné příčiny homosexuality¹⁰³

Tato otázka má za úkol zjistit z jakých příčin podle respondentů vzniká homosexuální orientace u jedince. Domnívám se, že pohled na vznik homosexuality je velmi podstatný. Možné příčiny homosexuality nám mohou zkreslit vnímání této problematiky. Příkladem může být pohled na homosexualitu jako nemoc (2. pol. 20. století). Odborníci vyvodili určitou příčinu homosexuality a od toho odvíjeli pohled na tento „problém“ a následnou léčbu. Pokud společnost vyvodí jako hlavní příčinu homosexuality vliv výchovy, budou mít lidé větší tendenci měnit odlišné sexuální zaměření jedince. Veřejnost si jednoduše bude myslet, že to půjde a homosexuálně orientovaným jedincům to pouze uškodí.

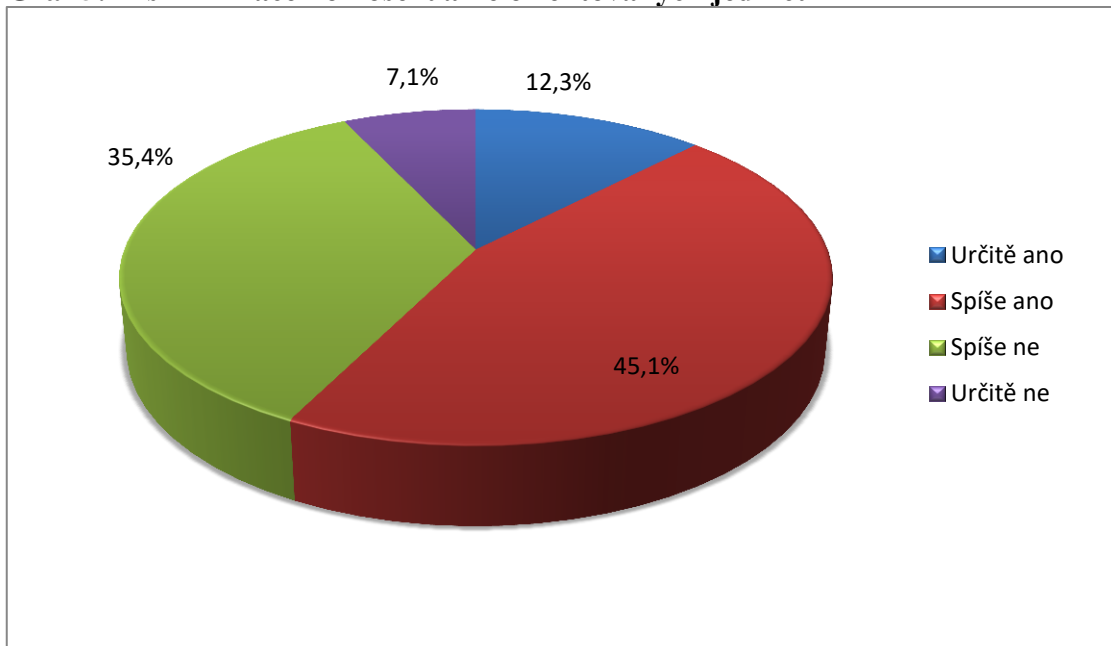
Více než polovina respondentů (154) pohlíží na homosexuální zaměření člověka jako na důsledek vrozených dispozic. Vliv výchovy jako za hlavní příčinu homosexuality považuje pouze 5 respondentů (1,9 %). 72 respondentů (26,9 %) zastává názor, že příčinou homosexuality je jak vliv vrozených dispozic, tak vliv výchovy. Pohled na homosexualitu jako na vlastní rozhodnutí jedince přijímá 27 respondentů (10,1 %). Tato otázka patří do otázek polouzavřených. Respondenti měli na výběr i z možnosti jiné, do které vypsali, jaké jiné příčiny homosexuality vidí za možné. Respondenti např. uváděli: „díky životním

¹⁰³ Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

zkušenostem; kombinace všeho; svou roli může mít i trauma; hlavně vlivem společnosti, říká se, že je to normální; vlastní rozhodnutím jedince – dnes je to moderní.“

Otázka č. 5: Domníváte se, že jsou v dnešní době homosexuální jedinci diskriminováni?

Graf 5: Diskriminace homosexuálně orientovaných jedinců¹⁰⁴

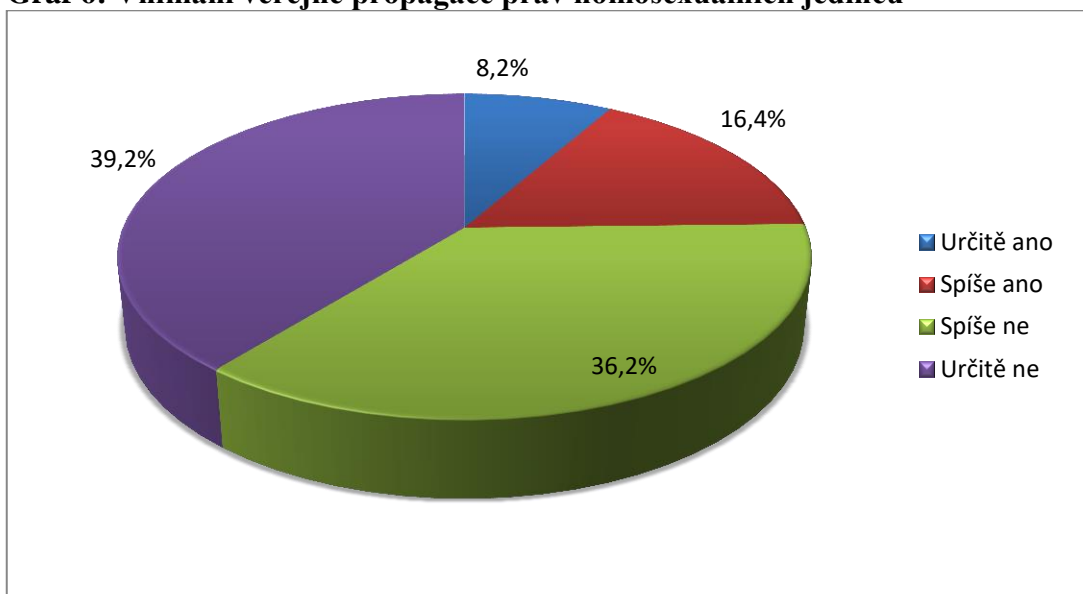

Téměř polovina respondentů (121) se domnívá, že jsou v dnešní době homosexuálně orientovaní jedinci spíše diskriminováni. Druhou velkou skupinu tvoří respondenti (95), kteří spíše nevidí tuto sexuální menšinu v naší společnosti za diskriminovanou. 33 respondentů (12,3 %) v každém případě vidí tuto menšinu jako diskriminovanou. Naopak 19 z nich (7,1 %) zastává názor, že určitě nejsou v dnešní době diskriminováni.

¹⁰⁴ Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

Otázka č. 6: Je Vám nepříjemná veřejná propagace (demonstrace, pochody) práv homosexuálů?

Graf 6: Vnímání veřejné propagace práv homosexuálních jedinců¹⁰⁵

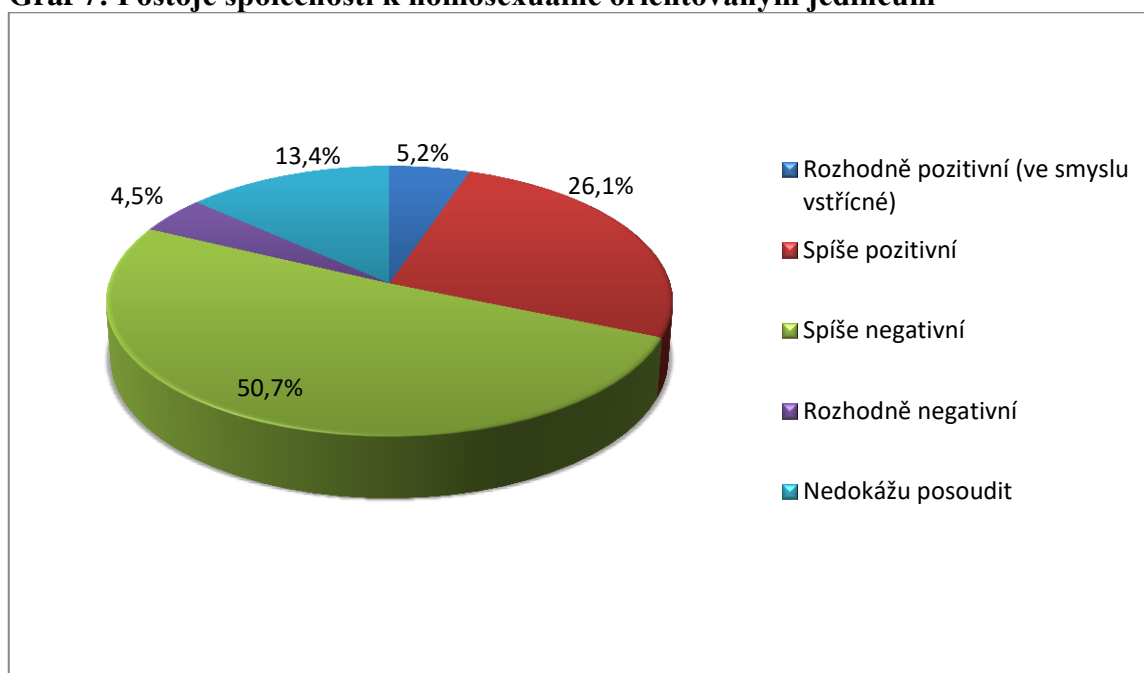
V dnešní době je více rozšířena propagace práv homosexuálně orientovaných jedinců, než tomu bylo v minulosti. Jakým způsobem se na to dívají respondenti? Z výsledku šetření plyne, že respondentům veřejná propagace práv těchto lidí nepříjemná není. 105 respondentům (39,2 %) veřejná propagace práv nepříjemná vůbec není a 97 (36,2 %) spíše není nepříjemná. 22 respondentů (8,2 %) určitě vnímá veřejnou propagaci práv za nepříjemnou záležitost a 44 respondentů (16,4 %) ji spíše takto vnímá.

¹⁰⁵ Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

Otázka č. 7: Jaké postoje má podle Vás společnost k homosexuálně orientovaným jedincům?

Graf 7: Postoje společnosti k homosexuálně orientovaným jedincům¹⁰⁶

Podle více než poloviny respondentů (136) má společnost k homosexuálně orientovaným jedincům spíše negativní postoje. Rozhodně negativní postoje zaujímá společnost podle 12 respondentů (4,5 %). 36 respondentů (13,4 %) nedokáže tuto situaci posoudit. 70 respondentů (26 %) si myslí, že společnost zaujímá k bezdomovcům spíše pozitivní postoje, 14 z nich (5,2 %) se přiklání k názoru, že společnost zaujímá k homosexuálně orientovaným jedincům rozhodně pozitivní postoje.

¹⁰⁶ Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

Otázka č. 8: Jaké pocity ve Vás homosexuálně orientovaní jedinci vyvolávají?

Tabulka 1: Vyvolané pocity při setkání s homosexuálně orientovanými lidmi¹⁰⁷

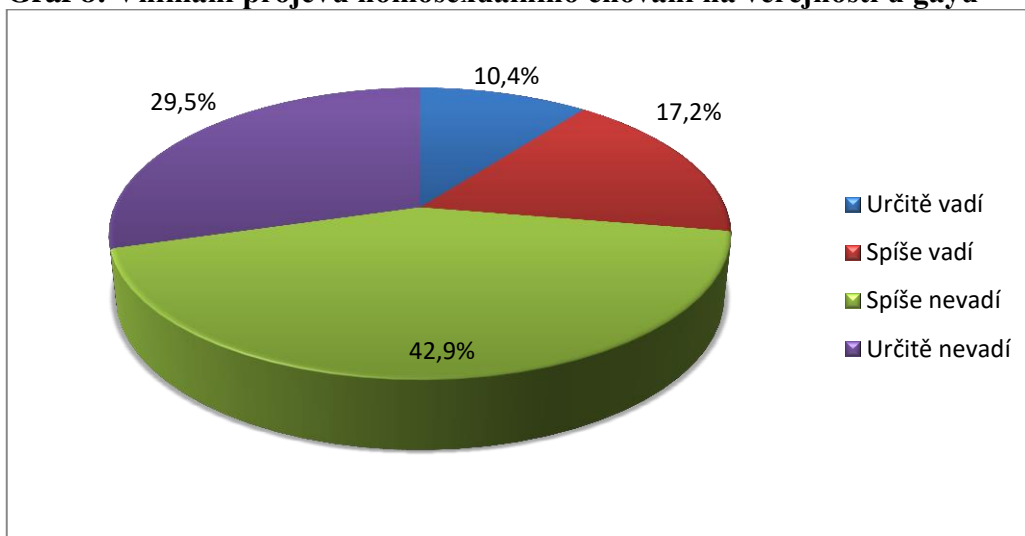
	Určitě ano	Spíše ano	Spíše ne	Určitě ne
Bezmoc	6	15	69	178
	2,2 %	5,6 %	25,8 %	66,4 %
Strach	2	10	54	202
	0,7 %	3,7 %	20,2 %	75,4 %
Nechut'	5	28	81	154
	1,9 %	10,4 %	30,2 %	57,5 %
Soucít	17	45	82	124
	6,3 %	16,8 %	30,6 %	46,3 %
Úzkost	2	15	54	197
	0,7 %	5,6 %	20,2 %	73,5 %
Lhostejnost	17	59	75	117
	6,3 %	22,0 %	28,0 %	43,7 %
Vzteky	3	7	45	213
	1,1 %	2,6 %	16,8 %	79,5 %
Neumím vyjádřit své pocity	9	22	58	179
	3,4 %	8,2 %	21,6 %	66,8 %

¹⁰⁷ Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

Osmá otázka zjišťuje afektivní složku postoje neboli to, co cítí respondent k předmětu postoje v tomto případě k homosexuálně orientovaným lidem. Jaké pocity v nich homosexuálně orientovaní lidé vyvolávají. Respondenti vybírali pro jednotlivé pocity odpovědi určitě ano, spíše ano, spíše ne, určitě ne. U většiny pocitů převažuje odpověď určitě ne. Nejčtenější odpovědi ano (spíše ano + určitě ano) uvedli studenti u pocitů lhostejnost (28,3 %), soucit (23,1 %) a nechuť (11,3 %). Naopak homosexuálně orientovaní lidé u respondentů nevyvolávají pocit vzteku (96,3 %), strachu (95,6 %), úzkosti (93,7 %) bezmoci (92,2 %). Úmyslně jsem do tohoto šetření vybrala především negativní pocity. Výsledky šetření ukázaly, že se většina těchto pocitů u studentů neobjevuje.

Otázka č. 9: Jsou Vám nepříjemné projevy homosexuálního chování gayů na veřejnosti (líbání, objímání, držení za ruce) nebo Vám takové chování nevadí?

Graf 8: Vnímání projevů homosexuálního chování na veřejnosti u gayů¹⁰⁸

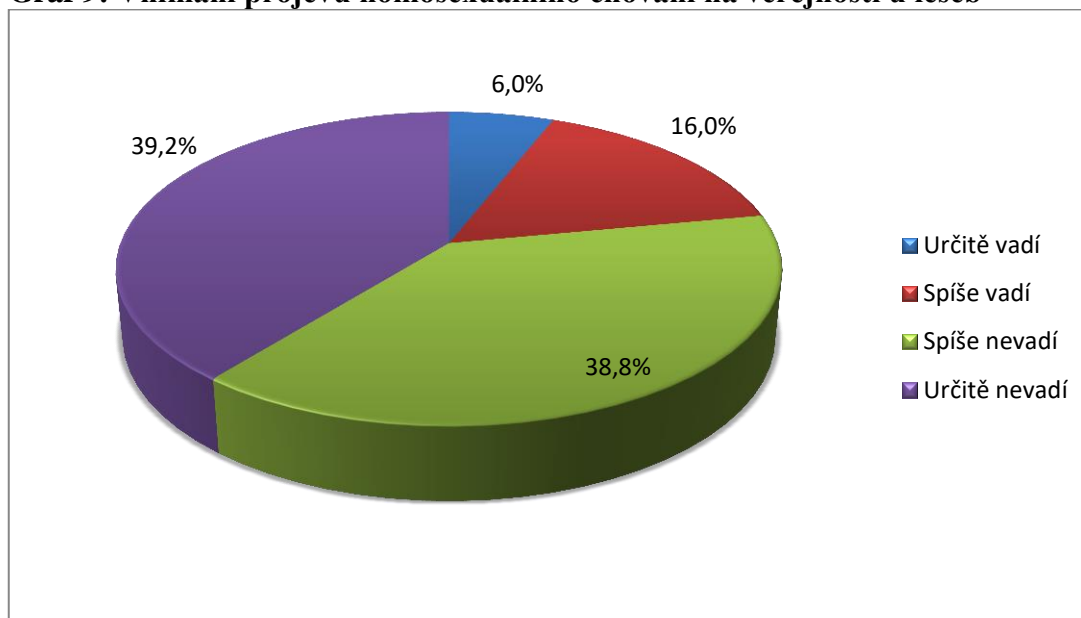

Tato otázka zjišťovala, do jaké míry jsou respondentům nepříjemné nejčastější projevy homosexuálního chování na veřejnosti (líbání, objímání, držení za ruce apod.) u gayů. 115 respondentů (42,9 %) se přiklání k tomu, že jim tyto projevy spíše nevadí a 79 respondentům (29,5 %) určitě nevadí. Projevy homosexuálního chování na veřejnosti spíše vadí 46 respondentům (17,2 %) a určitě vadí 28 respondentům (10,4 %).

¹⁰⁸ Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

Otázka č. 10: Jsou Vám nepříjemné projevy homosexuálního chování leseb na veřejnosti (líbání, objímání, držení za ruce) nebo Vám takové chování nevadí?

Graf 9: Vnímání projevů homosexuálního chování na veřejnosti u leseb¹⁰⁹

Další otázka byla podobně zaměřena jako otázka č. 9. Desátá otázka zjišťovala, do jaké míry jsou respondentům nepříjemné nejčastější projevy homosexuálního chování na veřejnosti (líbání, objímání, držení za ruce apod.) u leseb. 104 respondentům (38,8 %) tyto projevy spíše nevadí a 105 respondentům (39,2 %) určitě nevadí. Projevy homosexuálního chování na veřejnosti spíše vadí 43 respondentům (16 %) a určitě vadí 16 respondentům (6 %).

¹⁰⁹ Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

Otázka č. 11: Nakolik souhlasíte (nesouhlasíte) s následujícími tvrzeními?

Tabulka 2: Míra souhlasu (nesouhlasu) s daným výrokem¹¹⁰

	Určitě souhlasím	Spíše souhlasím	Spíše nesouhlasím	Určitě nesouhlasím
Homosexuálně orientovaní lidé představují riziko pro společnost	3	19	55	191
	1,1 %	7,1 %	20,5 %	71,3 %
Homosexualita poškozuj stability společnosti natolik, že by měla být trestná.	2	7	22	237
	0,8 %	2,6 %	8,2 %	88,4 %
Homosexuálně orientovaní lidé by měli potlačovat svou sexuální orientaci.	3	14	45	206
	1,1 %	5,2 %	16,8 %	76,9 %
Homosexuálně orientovaní lidé jsou zdrojem a přenašeči nemoci AIDS.	13	46	90	119
	4,8 %	17,2 %	33,6 %	44,4 %
Homosexuálně orientovaní lidé mají nárok na plnohodnotný partnerský život.	199	41	16	12
	74,2 %	15,3 %	6,0 %	4,5 %
Homosexuálně orientovaní lidé by se měli snažit o přizpůsobení se heterosexuální společnosti.	22	58	94	94
	8,2 %	21,6 %	35,1 %	35,1 %
Homosexuálně orientovaní lidé jsou plnohodnotnými členy společnosti, pouze mají jinou sexuální orientaci.	225	27	9	7
	84,0 %	10,1 %	3,3 %	2,6 %
Homosexualita sama o sobě není problém. Problémem je to, co z ní dělá společnost.	134	89	28	17
	50,0 %	33,2 %	10,5 %	6,3 %
Téma AIDS je často zneužíváno k diskriminaci homosexuálů a přispívá k vytváření nepřátelských postojů.	85	112	54	17
	31,7 %	41,8 %	20,2 %	6,3 %
Homosexualita a její projevy by měly být legislativně omezovány.	5	14	42	207
	1,9 %	5,2 %	15,7 %	77,2 %

Tato otázka zahrnovala 10 výroků, u kterých respondenti uváděli, zda s tímto výrokem určitě souhlasí, spíše souhlasí, spíše nesouhlasí nebo určitě nesouhlasí. S

¹¹⁰ Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

výrokem „*homosexuálně orientovaní lidé představují riziko pro společnost*“ určitě nesouhlasí 191 respondentů (71,3 %), spíše nesouhlasí 55 respondentů (20,5 %), spíše souhlasí 19 respondentů (7,1 %) a určitě souhlasí pouze 3 respondenti (1,1 %). S výrokem „*homosexualita poškozuje stabilitu společnosti natolik, že by měla být trestná*“ určitě nesouhlasí většina respondentů (88,4 %), spíše nesouhlasí 22 respondentů (8,2 %), spíše souhlasí 7 respondentů (2,6 %) a určitě nesouhlasí pouze 2 respondenti (0,8 %). U dalšího výroku „*homosexuálně orientovaní lidé by měli potlačovat svou sexuální orientaci*“ byla jako nejčastější odpověď uváděna odpověď určitě ne (76,9 %). S tímto výrokem spíše nesouhlasí 45 respondentů (16,8 %), spíše souhlasí 14 respondentů (5,2 %) a určitě souhlasí 3 respondenti (1,1 %).

Čtvrtý výrok zněl „*homosexuálně orientovaní lidé jsou zdrojem a přenašeči nemoci AIDS.*“ Téměř polovina respondentů (44,4 %) s tímto výrokem určitě nesouhlasí, 90 respondentů (33,6 %) s ním spíše nesouhlasí, 46 respondentů (17,2 %) s ním spíše souhlasí a 13 respondentů (4,8 %) s ním určitě souhlasí. S výrokem „*homosexuálně orientovaní lidé mají nárok na plnohodnotný partnerský život*“ určitě souhlasí 199 respondentů (74,2 %), spíše souhlasí 41 respondentů (15,3 %), spíše nesouhlasí 16 respondentů (6,0 %) a určitě nesouhlasí 12 respondentů (4,5 %). U dalšího výroku „*homosexuálně orientovaní lidé by se měli snažit o přizpůsobení se heterosexuální společnosti*“ byla četnost odpovědí určitě ne a spíše ne stejná (35,1 %). Druhá nejčastější odpověď byla spíše ano, kterou uvedlo 58 respondentů (21,6 %) a 22 respondentů (8,2 %) uvedlo odpověď určitě ano.

Sedmý výrok zněl „*homosexuálně orientovaní lidé jsou plnohodnotnými členy společnosti, pouze mají jinou sexuální orientaci.*“ Většina respondentů (84 %) s tímto výrokem určitě souhlasí. 27 respondentů (10,1 %) s tímto výrokem spíše souhlasí, 9 respondentů (3,3 %) spíše nesouhlasí a 7 respondentů (2,6 %) určitě nesouhlasí. S výrokem „*homosexualita sama o sobě není problém, problémem je to, co z ní dělá společnost*“ určitě souhlasí přesně polovina respondentů. Druhou početnější skupinu tvořila odpověď spíše ano – 89 respondentů (33,2 %). S tímto výrokem spíše nesouhlasí 28 respondentů (10,5 %) a určitě nesouhlasí 17 respondentů (6,3 %).

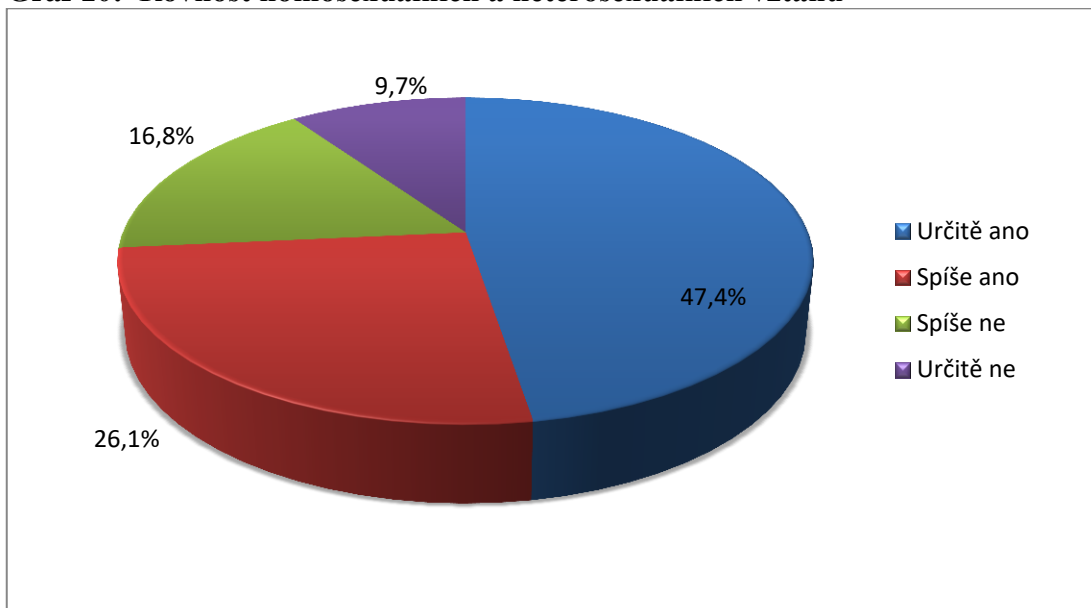
Devátý výrok zjišťoval, zda je téma AIDS zneužíváno k diskriminaci homosexuálně orientovaných jedinců. Tento výrok zněl „*téma AIDS je často zneužíváno k diskriminaci homosexuálů a přispívá k vytváření nepřátelských postojů.*“ S daným výrokem spíše souhlasí 112 respondentů (41,8 %), určitě souhlasí 85 respondentů (31,7

%), spíše nesouhlasí 54 respondentů (20,2 %) a určitě nesouhlasí 17 respondentů (6,3 %). S posledním výrokiem „*homosexualita a její projevy by měly být legislativně omezovány*“ určitě nesouhlasí 207 respondentů (77,2 %), spíše nesouhlasí 42 respondentů (15,7 %), spíše souhlasí 14 respondentů (5,2 %) a určitě souhlasí pouze 5 respondentů (1,9 %).

Otázka č. 12: Vnímáte vztahy homosexuálních párů jako rovnocenné heterosexuálním?

Graf 10: Rovnost homosexuálních a heterosexuálních vztahů¹¹¹

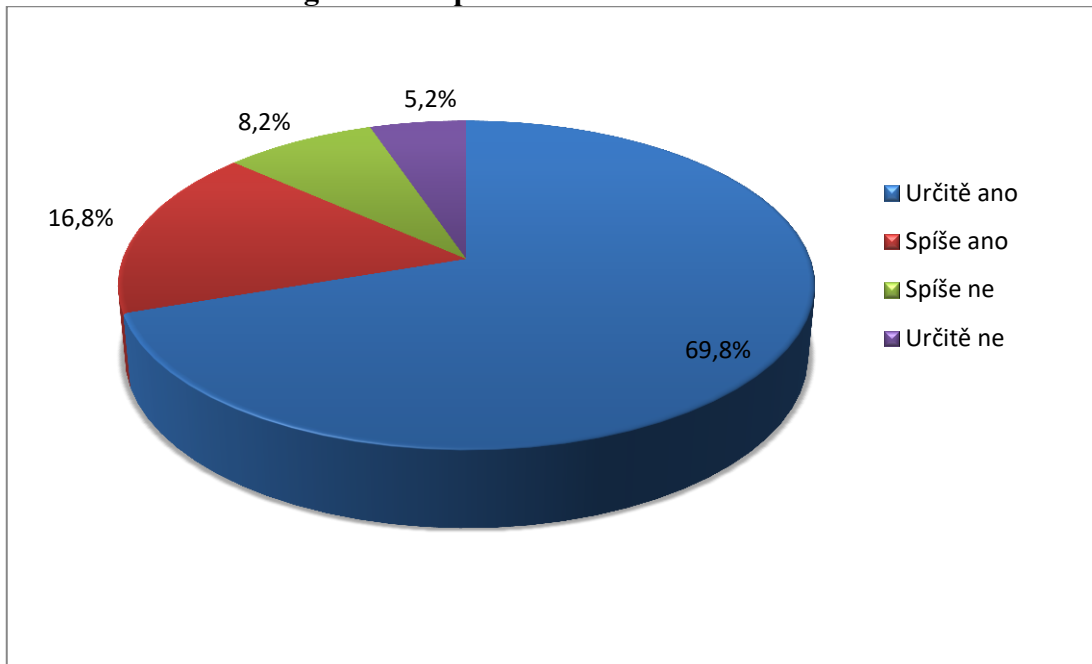

Dvanáctá otázka zjišťovala, zda respondenti vnímají vztahy homosexuálních párů rovnocenné heterosexuálním. Z odpovědí je patrné, že respondenti (47,4 %) určitě vnímají tyto vztahy jako rovnocenné. 70 respondentů (26,1 %) spíše vnímají tyto vztahy jako rovnocenné. Naopak 45 respondentů (16,8 %) spíše nepřijímají homosexuální vztahy za rovné heterosexuálním a 26 (9,7 %) respondentů je vůbec takto nepřijímá.

¹¹¹ Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

Otázka č. 13: Souhlasíte s registrovaným partnerstvím?

Graf 11: Pohled na registrované partnerství¹¹²

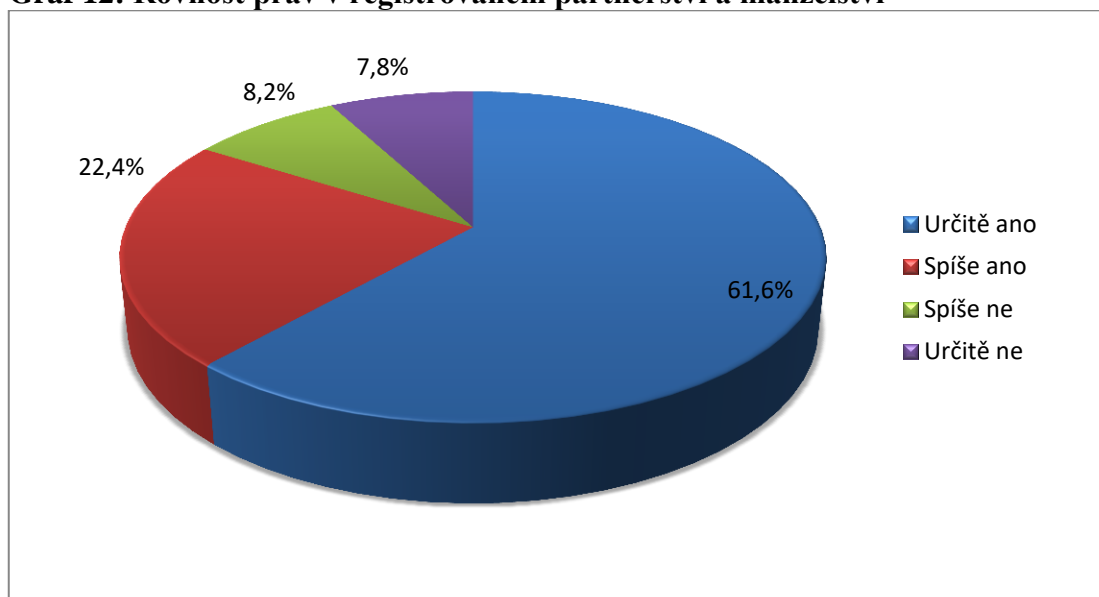

Tato otázka zjišťovala, zda respondenti souhlasí s registrovaným partnerstvím. Převážná část respondentů (69,8 %) s registrovaným partnerstvím určitě souhlasí, 45 respondentů (16,8 %) s ním spíše souhlasí, 22 respondentů (8,2 %) tuto možnost spíše neschvaluje. Pouze 14 respondentů (5,2 %) z nějakého důvodu s registrovaným partnerstvím vůbec nesouhlasí.

¹¹² Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

Otázka č. 14: Myslíte si, že lidé, kteří uzavřeli registrované partnerství, by měli mít stejná práva jako lidé, kteří uzavřeli manželství?

Graf 12: Rovnost práv v registrovaném partnerství a manželství¹¹³

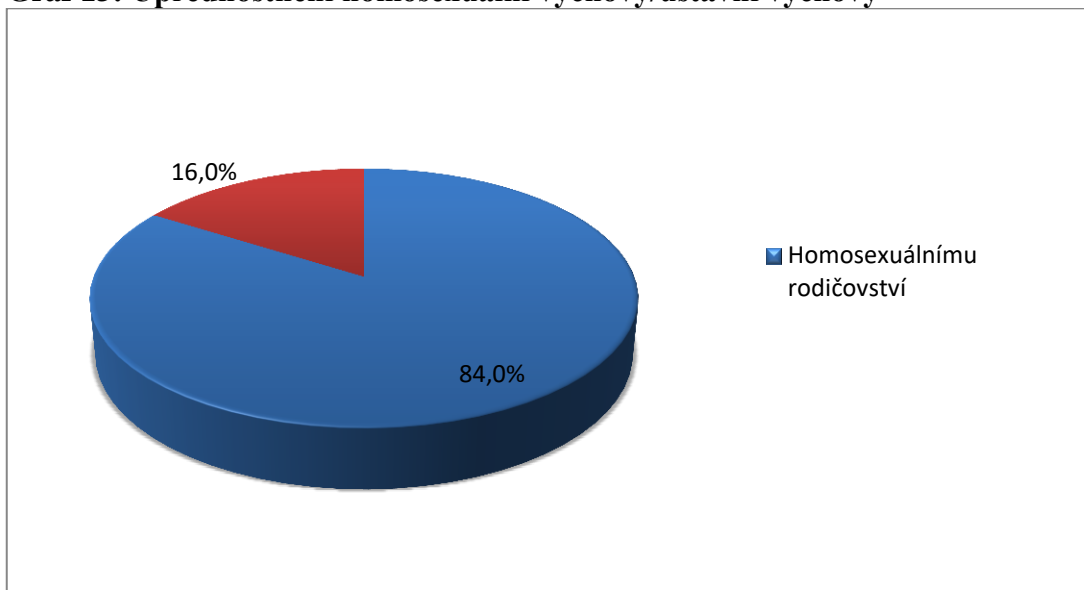

Převážná většina respondentů (61,6 %) zastává názor, že registrovaní partneři by měli mít stejná práva jako manželé. Také 60 respondentů (22,4 %) se více přiklání k tomuto názoru a uvedli odpověď spíše ano. V menšině jsou respondenti, kteří uvedli odpověď spíše ne (8,2 %). Pouze 21 respondentů (7,8 %) zastává názor, že registrovaní partneři nemají mít stejná práva jako manželé.

¹¹³ Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

Otázka č. 15: Dali byste přednost homosexuálnímu rodičovství nebo ústavní výchově?

Graf 13: Upřednostnění homosexuální výchovy/ústavní výchovy¹¹⁴

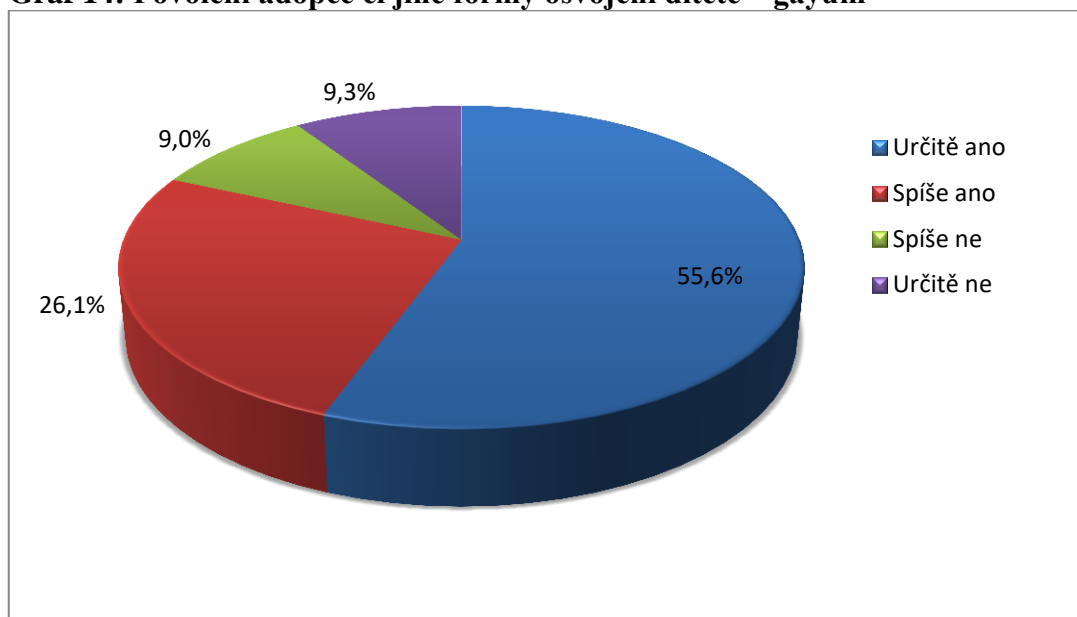
Z uvedených výsledků vyplývá, že většina respondentů (84 %) při odpovědi na otázku, zda svěřit dítě homosexuálnímu páru, nebo dát přednost ústavní výchově, raději přistoupí na homosexuální rodičovství.

---

¹¹⁴ Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

Otázka č. 16: Souhlasíte s tím, aby byla homosexuálním párům – gayům - povolena adopce či jiná forma osvojení dětí (např. pěstounská péče)?

Graf 14: Povolení adopce či jiné formy osvojení dítěte – gayům¹¹⁵

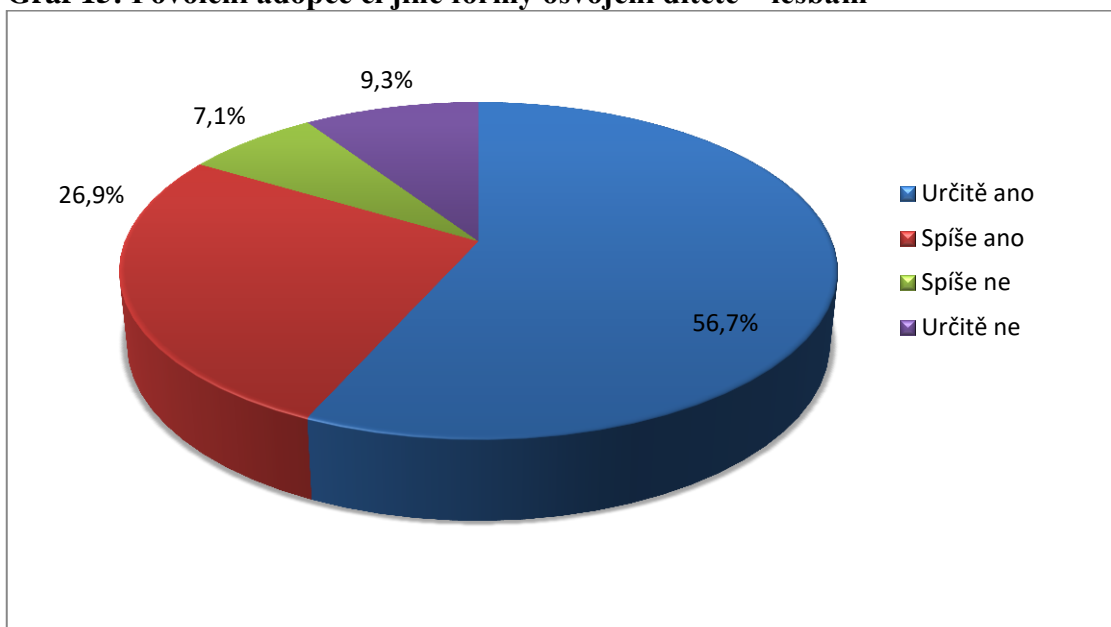

Pohled veřejnosti na adopci dětí gay či lesbických párů se může lišit, proto bylo toto téma rozděleno na dvě otázky. Šestnáctá otázka se týkala možnosti adopce či jiné formy osvojení dětí homosexuálním párům, v tomto případě gayům. Více než polovina respondentů (55,6 %) zastává názor, že gayům by měla být určité povolena adopce či jiná forma osvojení dětí. To samé východisko spíše zastává 70 respondentů (26,1 %). 24 respondentů (9 %) jejich názor nesdílí a spíše nesouhlasí. S povolením adopce či jiné formy osvojení dětí určitě nesouhlasí 25 respondentů (9,3 %).

¹¹⁵ Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

Otázka č. 17: Souhlasíte s tím, aby byla homosexuálním párům – lesbám - povolena adopce či jiná forma osvojení dětí (např. pěstounská péče)?

Graf 15: Povolení adopce či jiné formy osvojení dítěte – lesbám¹¹⁶

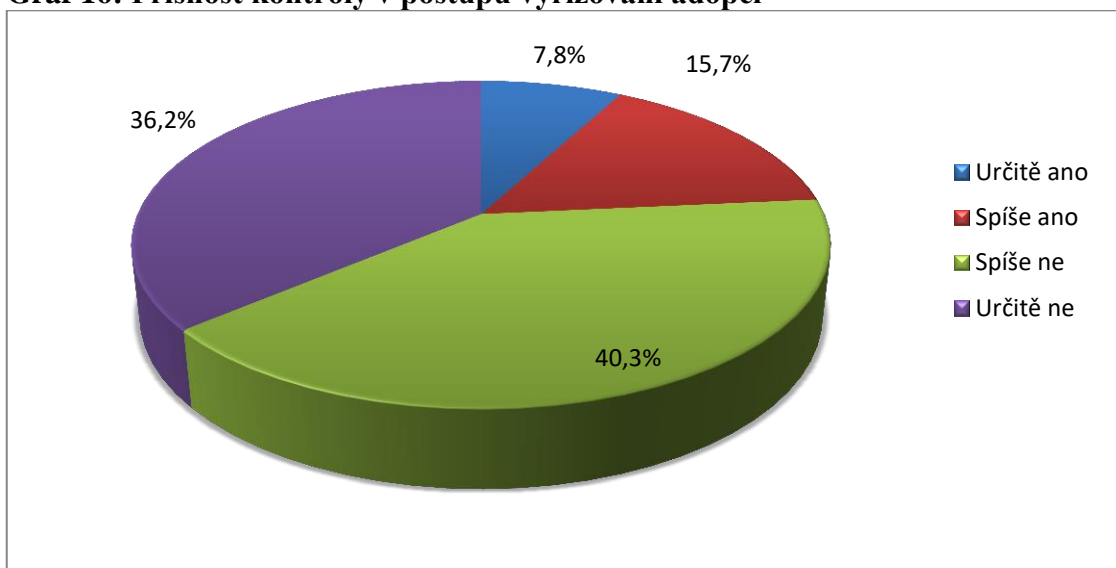

Další otázka byla podobně zaměřena jako otázka č. 16. Sedmnáctá otázka zjišťovala, zda respondenti souhlasí s tím, aby byla lesbám povolena adopce či jiná forma osvojení dětí. Více než polovina respondentů (56,7 %) zastává názor, že lesbám by měla být určitě povolena adopce či jiná forma osvojení dětí. S povolením adopce spíše souhlasí 72 respondentů (26,9 %). Naopak 19 respondentů (7,1 %) tento názor spíše nesdílí. S povolením adopce či jiné formy osvojení dětí určitě nesouhlasí 25 respondentů (9,3 %).

¹¹⁶ Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

Otázka č. 18: Myslíte si, že by homosexuální páry měly mít přísnější kontrolu ze strany úřadů v postupu vyřizování adopcí?

Graf 16: Přísnost kontroly v postupu vyřizování adopcí¹¹⁷

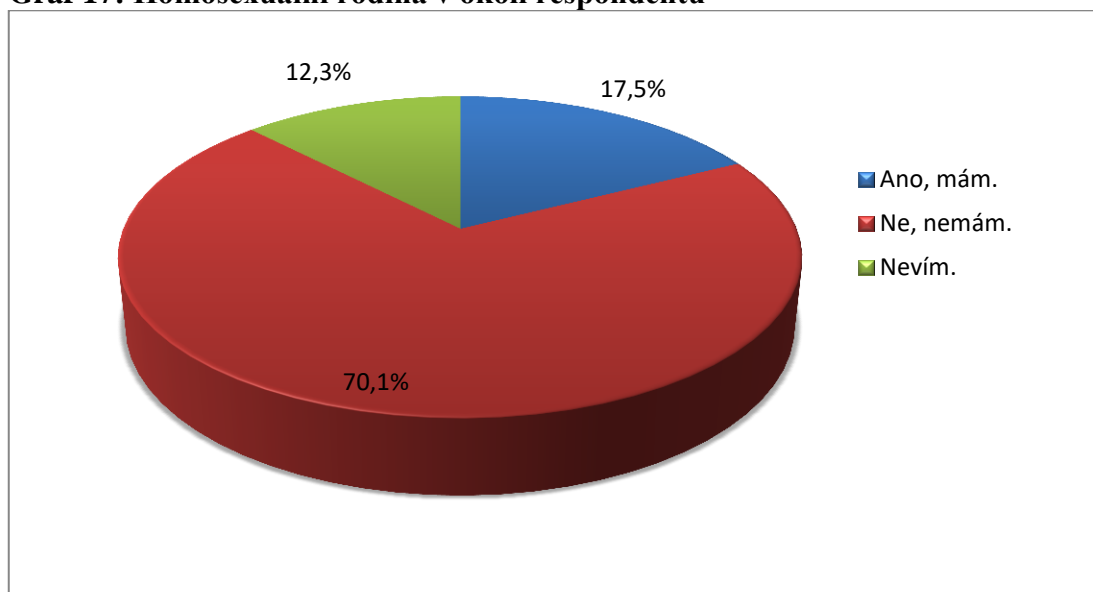

S přísnější kontrolou ze strany úřadů v postupu vyřizování adopcí u homosexuálních párů spíše nesouhlasí 108 respondentů (60,3 %) a určitě nesouhlasí 97 respondentů (36,2 %). 42 respondentů (15,7 %) s přísnější kontrolou úřadů spíše souhlasí a 21 respondentů (7,8 %) s ní určitě souhlasí.

¹¹⁷ Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

Otázka č. 19: Máte ve svém okolí rodinu s homosexuálními rodiči, která vychovává dítě/děti?

Graf 17: Homosexuální rodina v okolí respondentů¹¹⁸

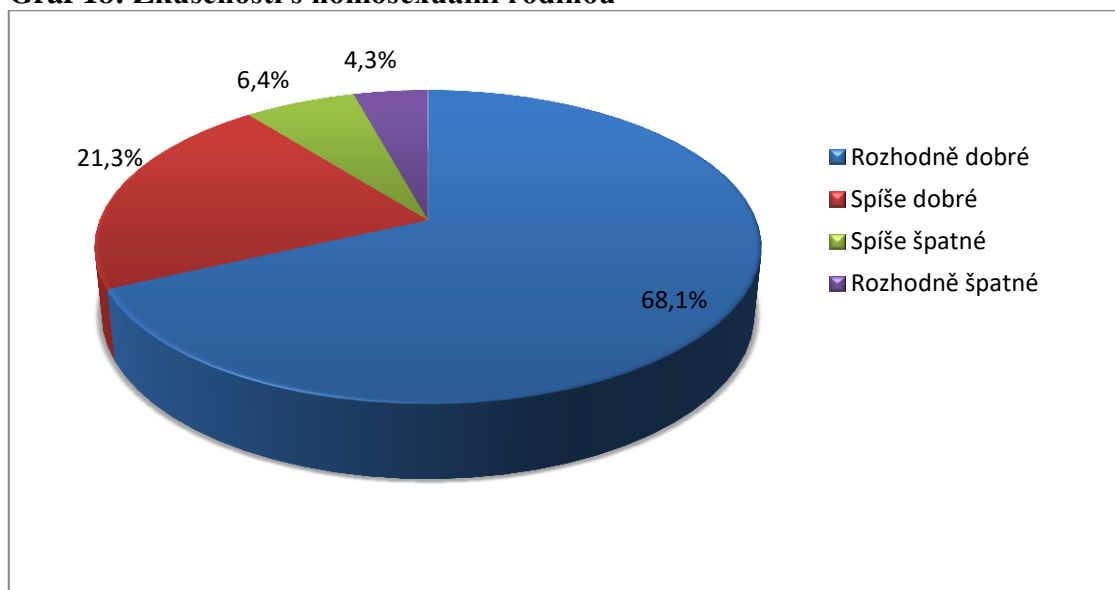
V utváření postojů respondentů může mít velký vliv osobní setkání a zkušenost s homosexuální rodinou. Do dotazníku byla proto zařazena otázka, která zjišťovala, zda respondenti mají v okolí rodinu s homosexuálními rodiči, která vychovává dítě či děti. Zajímavé je, že 188 respondentů (70,1 %) takovou rodinu ve svém okolí nemají. Naopak 47 respondentů (17,5 %) někoho takového v okolí mají. 33 respondentů (12,3 %) neví, zda mají v okolí rodinu s homosexuálními rodiči, která vychovává dítě či děti. Ti, kteří u této otázky odpověděli „ne, nemám“ nebo „nevím“, dále odpovídali až na otázku č. 21.

¹¹⁸ Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

Otázka č. 20: Jaké máte zkušenosti s touto rodinou?

Graf 18: Zkušenosti s homosexuální rodinou¹¹⁹

Z 268 respondentů pouze 47 respondentů (17,5 %) mají ve svém okolí rodinu s homosexuálními rodiči, která vychovává dítě či děti. Rozhodně dobré zkušenosti s touto rodinou má 32 respondentů a spíše dobré zkušenosti má 10 respondentů. Spíše špatné zkušenosti získali 3 respondenti a rozhodně špatné pouze 2 respondenti.

¹¹⁹ Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

Otázka č. 21: Nakolik souhlasíte (nesouhlasíte) s následujícími tvrzeními?

Tabulka 3: Míra souhlasu (nesouhlasu) s daným výrokiem¹²⁰

	Určitě souhlasím	Spíše souhlasím	Spíše nesouhlasím	Určitě nesouhlasím	Nemohu posoudit
Domnívám se, že děti, které vyrůstají s homosexuálními rodiči, jsou častěji obětmi šikany než ostatní děti.	28	94	57	12	77
	10,4 %	35,1 %	21,3 %	4,5 %	28,7 %
Domnívám se, že děti, které vyrůstají s homosexuálními rodiči, se mají stejně dobře jako ostatní děti.	120	82	18	11	37
	44,8 %	30,6 %	6,7 %	4,1 %	13,8 %
Domnívám se, že děti vychovávané homosexuálními rodiči budou homosexuální nebo budou ohledně své sexuality zmatené.	21	37	72	93	45
	7,8 %	13,8 %	26,9 %	34,7 %	16,8 %
Domnívám se, že dětem vychovávaným homosexuálními rodiči chybí potřebný mužský nebo ženský vzor nutný pro jejich normální (správný) vývoj.	37	66	72	53	40
	13,8 %	24,6 %	26,9 %	19,8 %	14,9 %
Domnívám se, že homosexuálové nejsou schopni dát tolik lásky jako rodiče z heterosexuálních párů.	13	11	25	164	55
	4,9 %	4,1 %	9,3 %	61,2 %	20,5 %
Lesbickým párům, by stejně jako heterosexuálním	130	61	22	31	24
	48,5 %	22,8 %	8,2 %	11,6 %	8,9 %

¹²⁰ Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

mělo být poskytnuto právo na umělé oplodnění.					
Domnívám se, že homosexuální páry jsou schopny vychovávat děti.	185	52	13	8	10
	69,0 %	19,4 %	4,9 %	3,0 %	3,7 %
Homosexuální rodič dokáže nahradit matku/otce.	114	74	29	28	23
	42,5 %	27,6 %	10,8 %	10,5 %	8,6 %

Tato otázka zahrnovala 8 výroků, u kterých respondenti uváděli, zda s tímto výrokiem určitě souhlasí, spíše souhlasí, spíše nesouhlasí, určitě nesouhlasí a nemohu posoudit. S výrokiem „*domnívám se, že děti, které vyrůstají s homosexuálními rodiči, jsou častěji obětmi šikany než ostatní děti*“ spíše souhlasí 94 respondentů (35,1 %), určitě souhlasí 28 respondentů (10,4 %), spíše nesouhlasí 57 respondentů (21,3 %) a určitě nesouhlasí 12 respondentů (4,5 %). Odpověď nemohu posoudit, uvedlo 77 respondentů (28,7 %). S výrokiem „*domnívám se, že děti, které vyrůstají s homosexuálními rodiči, se mají stejně dobře jako ostatní děti*“ určitě souhlasí 120 respondentů (44,8 %), spíše souhlasí 82 respondentů (30,6 %), spíše nesouhlasí 18 respondentů (6,7 %) a určitě nesouhlasí 11 respondentů (4,1 %). Daný výrok nemůže posoudit 37 respondentů (13,8 %).

Třetí výrok zněl „*domnívám se, že děti vychovávané homosexuálními rodiči budou homosexuální nebo budou ohledně své sexuality zmatené.*“ 37 respondentů (13,8 %) s tímto výrokiem určitě souhlasí, 66 respondentů (24,6 %) spíše souhlasí, spíše nesouhlasí 72 respondentů (26,9 %) a určitě nesouhlasí 93 respondentů (34,7 %). Odpověď nemohu posoudit, uvedlo 45 respondentů (16,8 %). U dalšího výroku „*domnívám se, že dětem vychovávaným homosexuálními rodiči chybí potřebný mužský nebo ženský vzor nutný pro jejich normální (správný) vývoj*“ byla jako nejčastější odpověď uváděna odpověď spíše ne (26,9 %). S tímto výrokiem dále určitě nesouhlasí 53 respondentů (19,8 %), spíše souhlasí 66 respondentů (24,6 %), určitě souhlasí 37 respondentů (13,8 %) a 40 respondentů (14,9 %) to nemůže posoudit

Pátý výrok zněl „*domnívám se, že homosexuálové nejsou schopni dát tolik lásky jako rodiče z heterosexuálních párů.*“ U tohoto výroku uvedlo 164 respondentů odpověď určitě ano (61,2 %), spíše ano uvedlo 25 respondentů (9,3 %) a určitě ano 13 respondentů (4,9 %). Pouze 11 respondentů (4,1 %) s daným výrokiem spíše souhlasí a 55 respondentů (20,5 %) není schopna tuto situaci posoudit.

. Téměř polovina respondentů (48,5 %) s výrokem „*lesbickým párům, by stejně jako heterosexuálním mělo být poskytnuto právo na umělé oplodnění*“ určitě souhlasí a 61 respondentů (22,8 %) s ním spíše souhlasí. Naopak 22 respondentů (8,2 %) s tímto výrokem spíše nesouhlasí, 31 respondentů (11,6 %) s ním určitě nesouhlasí a 24 respondentů (8,9 %) to nedokáže posoudit. S výrokem „*domnívám se, že homosexuální páry jsou schopny vychovávat děti*“ určitě souhlasí 185 respondentů (69,0 %), spíše souhlasí 52 respondentů (19,4 %), spíše nesouhlasí 13 respondentů (4,9 %) a určitě nesouhlasí 8 respondentů (3,0 %). Daný výrok nemůže posoudit 10 respondentů (3,7 %). S posledním výrokem „*homosexuální rodič dokáže nahradit matku/otce*“ určitě souhlasí 144 respondentů (42,5 %), spíše souhlasí 74 respondentů (27,6 %), spíše nesouhlasí 29 respondentů (10,8 %) a určitě nesouhlasí 28 respondentů (10,5 %). Odpověď nemohu posoudit, uvedlo 23 respondentů (8,6 %).

Otázka č. 2: Homosexuální pár, který žije ve společné domácnosti, by dle Vašeho názoru:

Tabulka 4: Výchova dětí homosexuálním párem¹²¹

	Určitě ano	Spíše ano	Spíše ne	Určitě ne
Mohl vychovávat jakékoli dítě.	142 53,0 %	80 29,9 %	29 10,8 %	17 6,3 %
Děti by mohl vychovávat pouze v případě, že je jeden z párů biologický rodič.	31 11,5 %	61 22,8 %	78 29,1 %	98 36,6 %
Mohl by vychovávat opuštěné děti, o které již nikdo jiný nejeví zájem.	149 55,6 %	81 30,2 %	20 7,5 %	18 6,7 %
Vychovávat děti by vůbec neměl.	10 3,7 %	17 6,3 %	41 15,4 %	200 74,6 %

Respondenti se u této otázky měli rozhodnout, zda by měli homosexuální páry vychovávat dítě, popřípadě jaké. U této otázky respondenti vybírali z možností k jednotlivým výroky - určitě ano, spíše ano, spíše ne a určitě ne. První výrok zněl „*homosexuální pár, který žije ve společné domácnosti, by dle Vašeho názoru mohl vychovávat jakékoli dítě.*“ Více než polovina respondentů (53%) zastává názor, že by homosexuální pár mohl vychovávat jakékoli dítě. S tímto výroky spíše souhlasí 80 respondentů (29,9 %), spíše nesouhlasí 29 respondentů (10,8 %) a určitě nesouhlasí 17 respondentů (6,3 %). Druhý výrok zněl „*homosexuální pár, který žije ve společné domácnosti, by mohl vychovávat děti pouze v případě, že je jeden z párů biologický rodič.*“ S tímto určitě nesouhlasí 98 respondentů (36,6 %), spíše nesouhlasí 78 respondentů (29,1 %), spíše souhlasí 61 respondentů (22,8 %) a určitě souhlasí 31 respondentů (11,5 %).

Třetí výrok zjišťoval názor respondentů, zda by homosexuální pár mohl vychovávat pouze opuštěné děti, o které již nikdo jiný nejeví zájem. 149 respondentů (55,6 %) zvolilo odpověď určitě ano a 81 respondentů (30,2 %) zvolilo odpověď spíše ano. Naopak 20 respondentů (7,5 %) zvolilo odpověď spíše ne a 18 respondentů (6,7 %) určitě ne. S posledním výroky „*homosexuální pár, který žije ve společné domácnosti, by vychovávat děti vůbec neměl*“ určitě nesouhlasí 200 respondentů (74,6 %), spíše nesouhlasí 41 respondentů (15,4 %), spíše souhlasí 17 respondentů (6,3 %) a určitě souhlasí 10 respondentů (3,7 %).

¹²¹ Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

Otázka č. 23: Jak byste vycházeli s homosexuálně orientovaným člověkem v těchto situacích?

Tabulka 5: Přijetí homosexuálně orientovaného jedince za přítele, souseda a spolupracovníka¹²²

	Určitě ano	Spíše ano	Spíše ne	Určitě ne
Mohli bychom být přáteli.	228	30	8	2
	85,1 %	11,2 %	3,0 %	0,7 %
Mohli bychom být sousedy.	239	19	8	2
	89,2 %	7,1 %	3,0 %	0,7 %
Mohli bychom být spolupracovníky.	238	20	6	4
	88,8 %	7,5 %	2,2 %	1,5 %

Tato otázka zjišťovala, zda by mohli mít respondenti homosexuálně orientovaného člověka za přítele, souseda či za spolupracovníka (kolegu). Z výše uvedené tabulky vyplývá, že 228 respondentů (85,1 %) by mohli být určitě s homosexuálně orientovaným člověkem přáteli. Naopak pouze 2 respondenti (0,7 %) by se s homosexuálně orientovaným jedincem přátelit nemohli. 30 respondentů (11,2 %) uvedlo, že by s homosexuálně orientovaným jedincem spíše mohli být přáteli a 8 respondentů (3,0 %) by s ním spíše přáteli být nemohli.

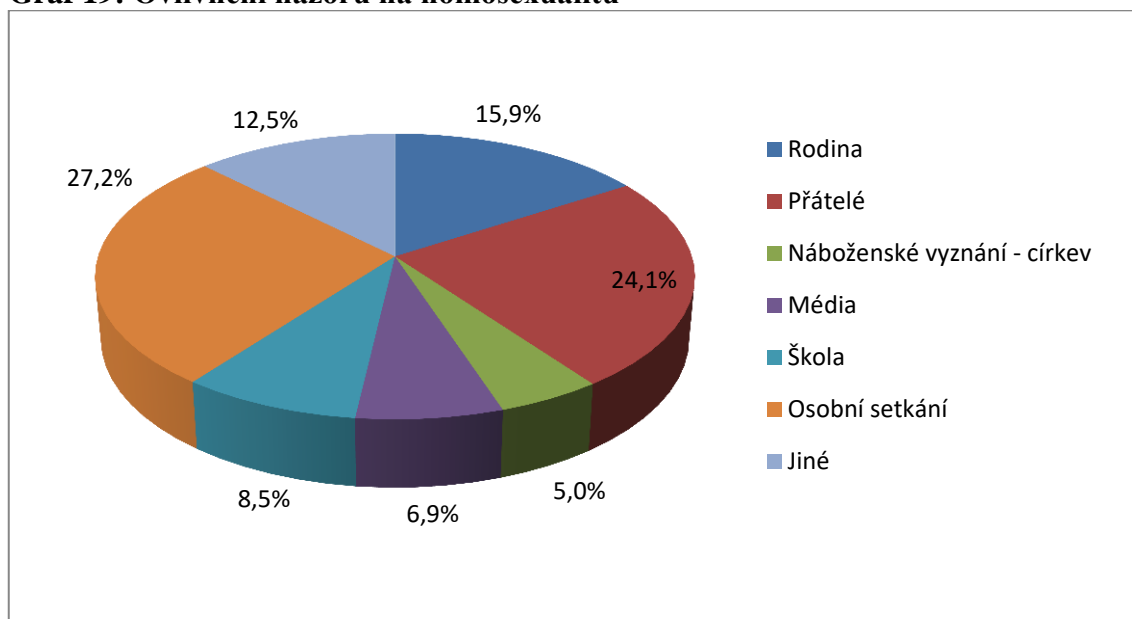
Za souseda by homosexuálně orientovaného člověka určitě přijali 239 respondentů (89,2 %) a spíše by ho přijali 19 respondentů (7,1 %). 8 respondentů (3,0 %) by ho za souseda mít spíše nechtěla. Pouze 2 respondenti (0,7 %) by určitě nechtěli mít homosexuálně orientovaného člověka za souseda.

Na otázku, zda by respondenti mohli s homosexuálně orientovaným člověkem pracovat, odpovídali téměř kladně. 238 respondentů (88,8 %) by s ním mohli určitě pracovat a 20 respondentů (7,5 %) by s ním spíše mohli pracovat. Jako kolegu by ho spíše nepřijali 6 respondentů (2,2 %) a určitě nepřijali 4 respondenti (1,5 %).

¹²² Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

Otázka č. 24: Co/kdo Vás nejvíce ovlivnil ve tvorbě názoru na homosexualitu?

Graf 19: Ovlivnění názoru na homosexualitu¹²³

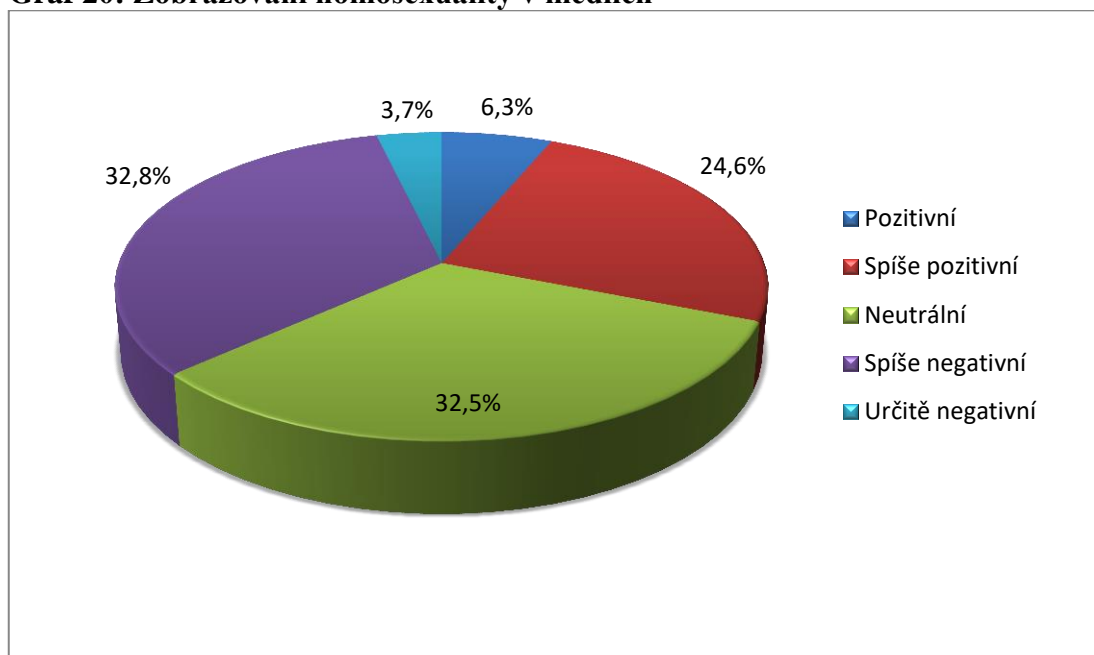

Názory respondentů na homosexualitu nejvíce ovlivňuje osobní setkání s homosexuálně orientovanými lidmi (27,2 %). Na 170 respondentů (24,1 %) mají největší vliv jejich přátelé. Rodina ovlivňuje 112 respondentů (15,9 %), škola 60 respondentů (8,5%) a média ovlivňují 49 respondentů (6,9 %). U 35 respondentů (5,0 %) má vliv i náboženské vyznání (církev). Respondenti měli na výběr i z možnosti jiné. Respondenti např. uváděli: „*vlastní pocity; genderové studie; literatura, filmy; vlastní rozum, informovanost; lékařské a jiné výzkumy.*“

¹²³ Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

Otázka č. 25: Pohled, jakým je zobrazována homosexuální menšina v médiích (tisk, internet, TV) je podle Vás:

Graf 20: Zobrazování homosexuality v médiích¹²⁴

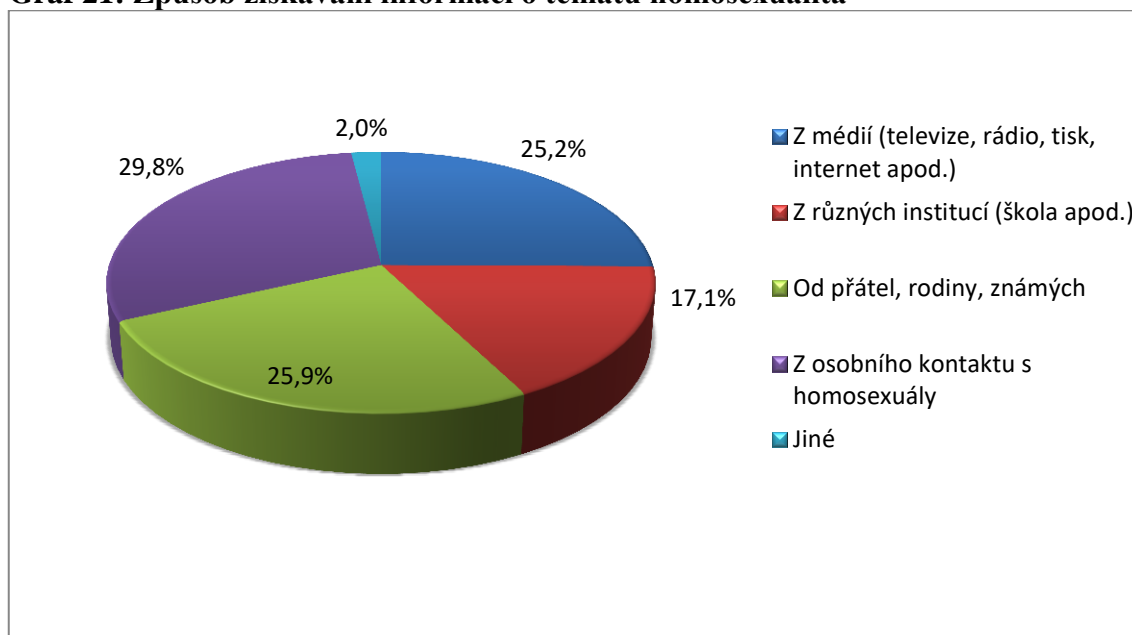
Média ovlivňují chování, postoje i názory veřejnosti. Mohou rozšiřovat obzory poznání, vzdělávat a pomáhat, ale naopak mohou vyvolávat napětí a navádět k nežádoucímu společenskému chování. Pohled, jakým je zobrazována homosexuální menšina v médiích je podle 88 respondentů spíše negativní (32,8 %). Podle 87 respondentů (32,5 %) je zobrazování této menšiny v médiích neutrální. 66 respondentů (24,6 %) zastává názor, že zobrazování homosexuální menšiny v médiích je spíše pozitivní. Pozitivně je zobrazují podle 17 respondentů (6,3 %) a určitě negativně podle 10 respondentů (3,7 %).

¹²⁴ Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

Otázka č. 26: Jakým způsobem jste získal/a nebo alespoň získáváte informace o tématu homosexualita?

Graf 21: Způsob získávání informací o tématu homosexualita¹²⁵

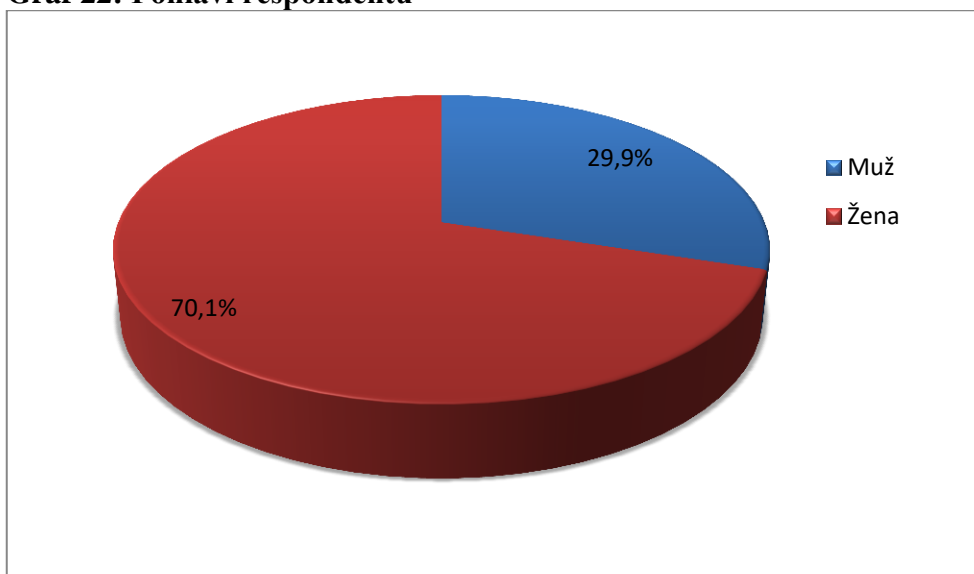

Nejvíce respondentů (29,8 %) čerpají informace o tématu homosexualita z osobního kontaktu s homosexuály, což je nejlepší varianta. Od přátel, rodiny či známých získává informace 168 respondentů (25,9 %). Média (televize, rádio, tisk, internet apod.) jsou zdrojem informací pro 163 respondentů (25,2 %). Z různých institucí (např. ze školy) získává informace 111 respondentů (17,1 %). Tato otázka patří do otázek polouzavřených. Respondenti měli na výběr i z možnosti jiné. Respondenti např. uváděli: „vědecké výzkumy; četba odborných publikací; z vlastního dohledávání informací a ze statistik.“

¹²⁵ Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

Otázka č. 27: Pohlaví

Graf 22: Pohlaví respondentů¹²⁶

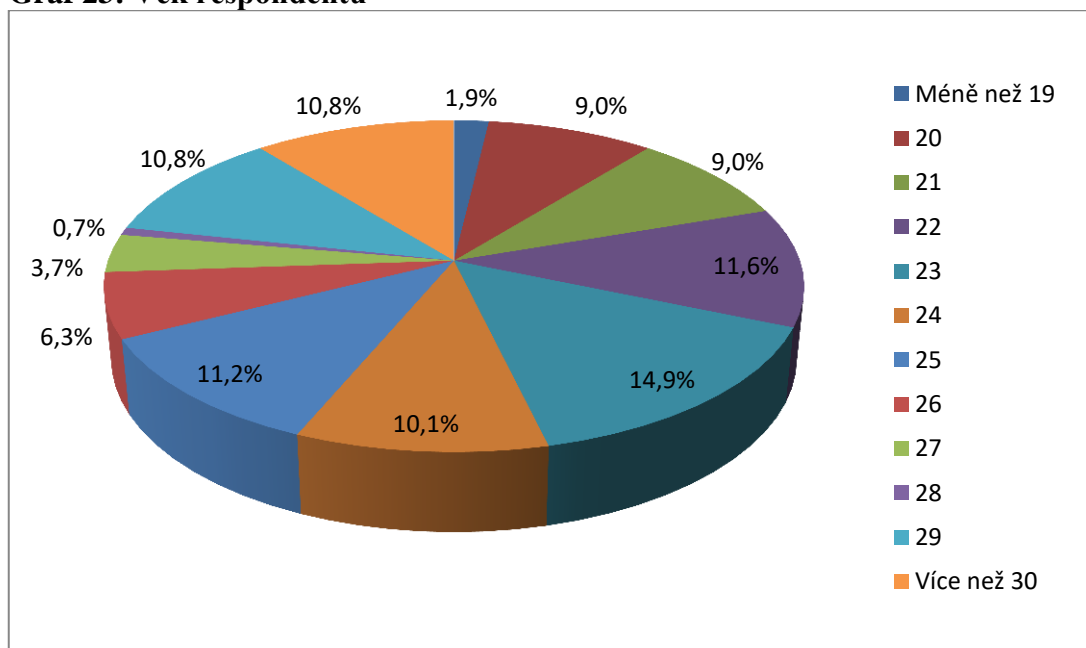

Z výše uvedeného grafu je zřejmé, že 188 dotazovaných respondentů (70,1 %) tvořily ženy a 80 dotazovaných (29,9 %) tvořili muži.

¹²⁶ Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

Otázka č. 28: Věk

Graf 23: Věk respondentů¹²⁷

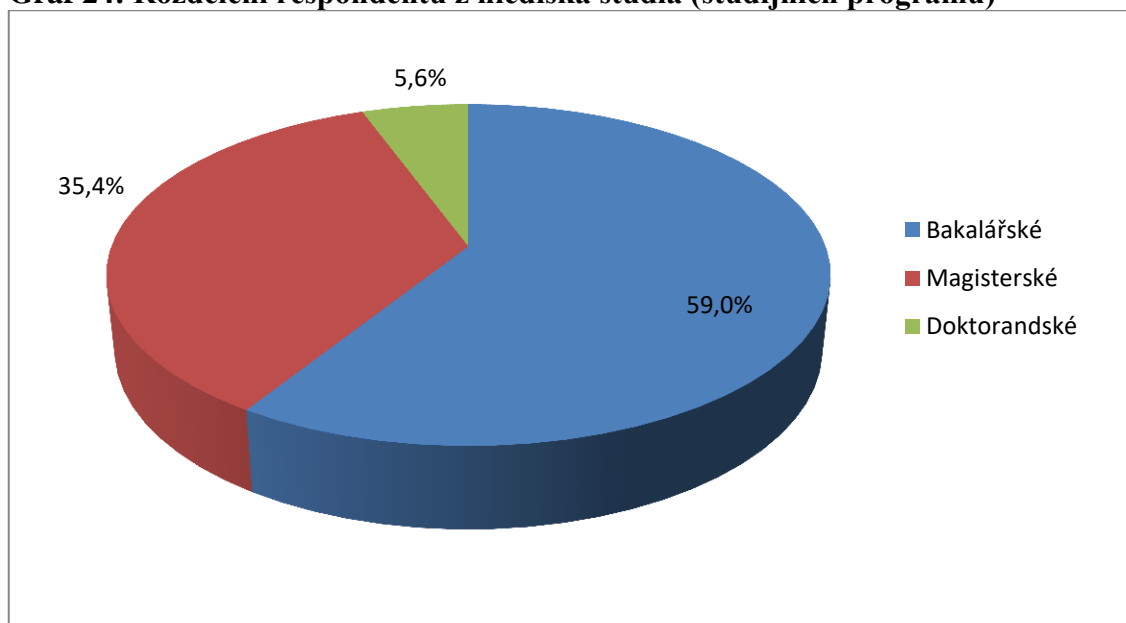

Nejvíce respondentů bylo zastoupeno ve věkové kategorii 23 let (14,9 %). Druhý nejčastěji zastoupený věk byl 22 let (14,6 %). Třetí nejčastěji zastoupený věk byl 25 let (11,2 %). Dotazník také vyplnili respondenti, kterým bylo více než 30 let (10,8 %). Někteří respondenti nechtěli uvádět svůj pravý věk, proto si vymysleli věk, který neodpovídá věku studentů na vysoké škole, proto je nižší než 19 (1,9 %).

¹²⁷ Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

Otázka č. 29: Studium

Graf 24: Rozdělení respondentů z hlediska studia (studijních programů)¹²⁸

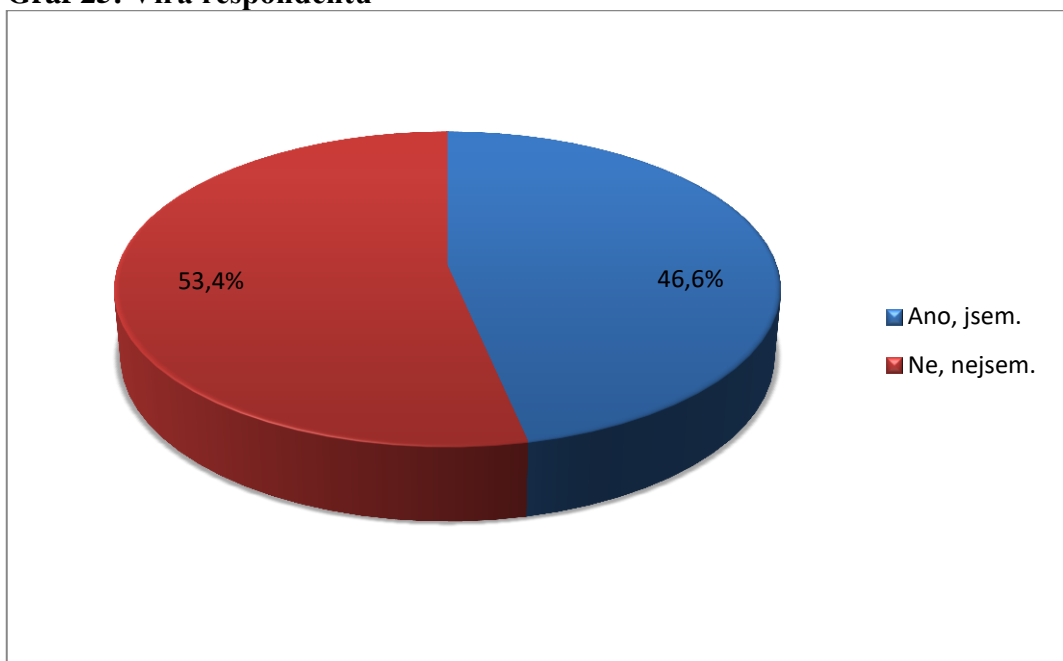

Respondenty jsem také rozdělila podle jejich studia (studijních programů). Největší zastoupení měli studenti bakalářského studia (59,0 %). Druhou nejpočetnější skupinou byli studenti magisterského studia (35,4 %). Nejméně početnou skupiny tvořili studenti doktorandského studia (5,6 %).

¹²⁸ Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

Otázka č. 30: Jste věřící?

Graf 25: Víra respondentů¹²⁹

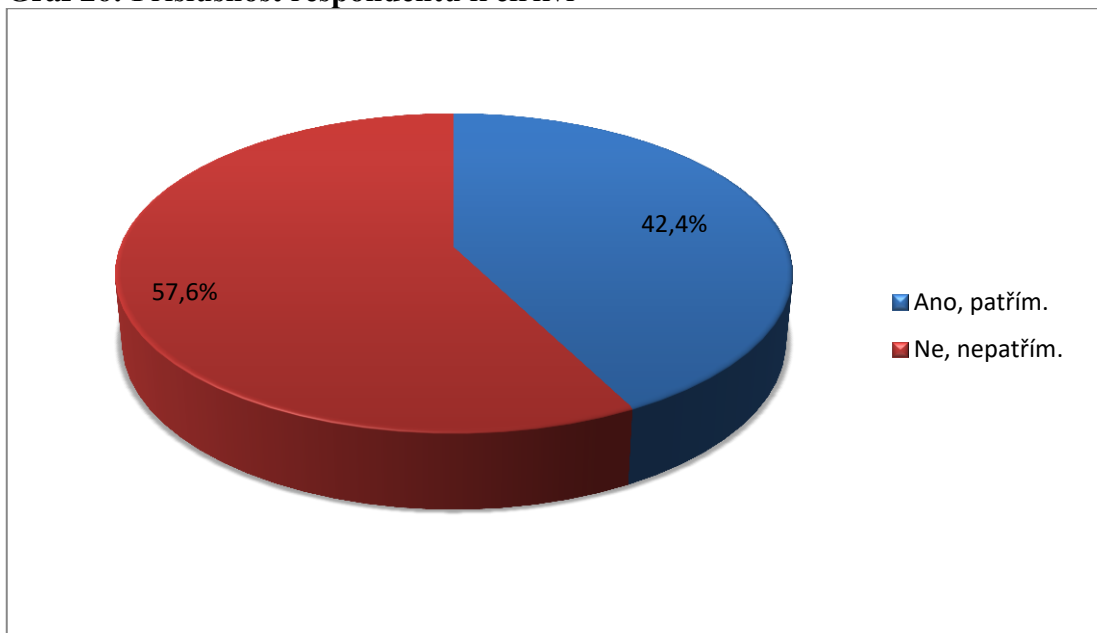

V utváření postojů k homosexualitě a k rodičovství homosexuálních párů a jedinců má velký vliv víra daného člověka. Tohoto výzkumného šetření se zúčastnilo 143 respondentů nevěřících (53,4 %) a 125 respondentů věřících (46,6 %).

¹²⁹ Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

Otázka č. 31: Patříte do některé z církví?

Graf 26: Příslušnost respondentů k církvi¹³⁰

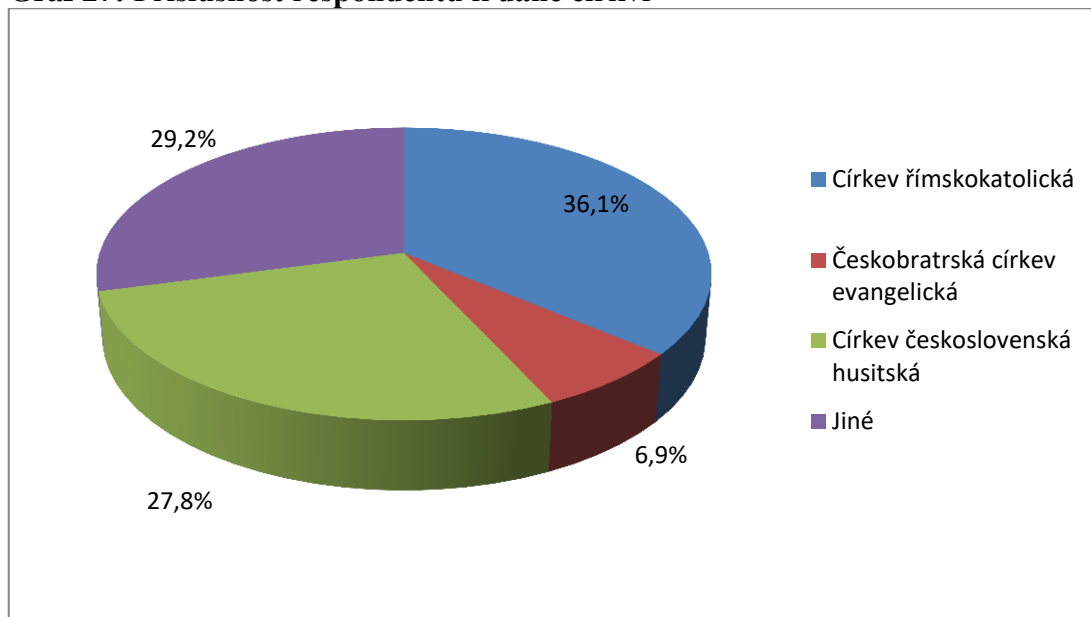

Z 268 respondentů, kteří se zúčastnili tohoto výzkumného šetření je věřících necelá polovina respondentů - 125 (46,6 %). Z tohoto počtu patří do jednotlivých církví 53 respondentů (42,4 %). Naopak do žádné z církví nepřísluší 72 respondentů (57,6 %), což je více než polovina.

¹³⁰ Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

Otázka č. 32: K jaké církvi se hlásíte?

Graf 27: Příslušnost respondentů k dané církvi¹³¹

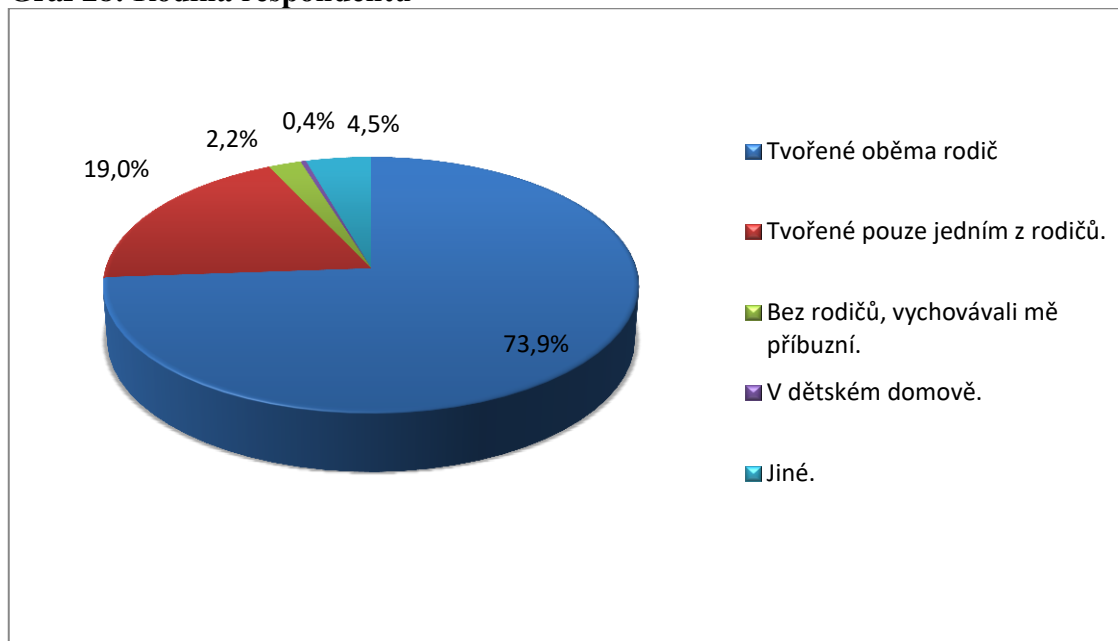
Kromě samotné víry je kutváření postojů také velmi důležité zařazení do jednotlivých církví. Každá církev se může k homosexualitě a k rodičovství homosexuálních párů a jedinců stavět jiným způsobem. V předchozí otázce bylo zjištěno, že se do jednotlivých církví řadí 53 respondentů z celkového počtu 268 respondentů. Největší zastoupení má církev římskokatolická v počtu 26 respondentů (36,1 %). Do další velké skupiny se řadí církev československá husitská v počtu 20 respondentů (27,8 %). Pouze 5 respondentů (6,9 %) se řadí do československé církve evangelické.

Tato otázka patří do otázek polouzavřených. Respondenti měli na výběr i z možnosti jiné. Respondenti uváděli jiné církve, do kterých patří. 7 respondentů se hlásí k adventistům sedmého nebe, 5 respondentů k církvi bratrské. Ostatní se hlásí např. k evangelické církvi metodistické, k církvi protestantské, k pravoslavné církvi v českých zemích a na Slovensku či k církvi křesťanská společenství.

¹³¹ Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

Otázka č. 33: Vyrůstali jste v rodině:

Graf 28: Rodina respondentů¹³²

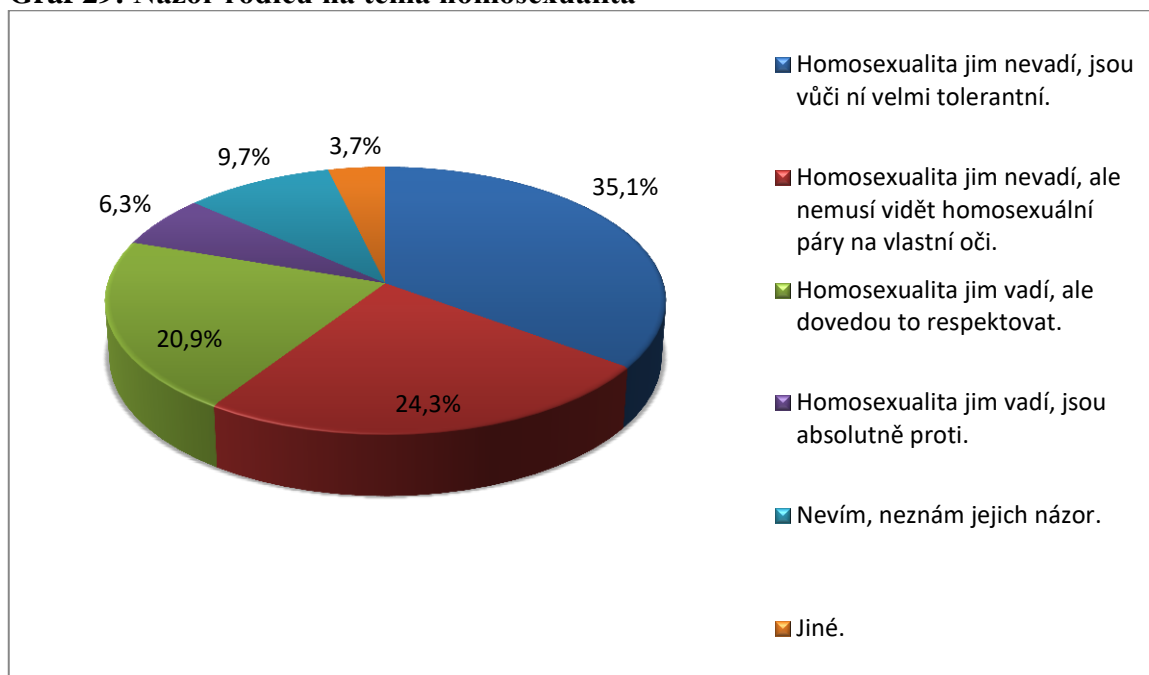
Na tvorbu postojů se také z velké části podílí rodina a prostředí, ve kterém jedinec vyrůstá. Většina respondentů (73,9 %) vyrůstala v rodině tvořené oběma rodiči. V rodině tvořené pouze jedním z rodičů vyrostlo 51 respondentů (19,0 %). 6 respondentů (2,2 %) žilo bez rodičů, vychovávali je pouze příbuzní. Pouze jediný respondent (0,4 %) uvedl, že vyrostl v dětském domově. Tuto otázku lze řadit do otázek polouzavřených. Respondenti měli na výběr i z možnosti jiné. Respondenti nejčastěji uváděli: „v *pěstounské péči*; s *matkou a nevlastním otcem*; ve *střídavé péči*.“

¹³² Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

Otázka č. 34: Jak se staví k homosexualitě, podle Tvého názoru, vaši rodiče?

Graf 29: Názor rodičů na téma homosexualita¹³³

Utváření postojů určitým způsobem může ovlivnit i to, jak se k danému tématu staví rodiče respondentů. Z odpovědí je patrné, že 94 respondentů (35,1 %) má rodiče, kterým homosexualita nevadí, jsou vůči ní velmi tolerantní. 65 respondentů (24,3 %) má rodiče, kterým homosexualita nevadí, ale nemusí vidět homosexuální páry na vlastní oči. Do další skupiny patří respondenti (20,9 %) s rodiči, kterým homosexualita vadí, ale dovedou to respektovat. Pouze 17 respondentů (6,3 %) má rodiče, kterým homosexualita vadí, jsou absolutně proti. 26 respondentů (9,7 %) nezná názor svých rodičů. Respondenti měli také na výběr i z možnosti jiné. Nejčastější odpověď respondentů byla: „*Matce, homosexualita nevadí, dokáže ji respektovat. Otci vadí, je absolutně proti.; Matka je tolerantní, otec trochu méně.; Mají mě rádi.; Každý rodič jinak.*“

¹³³ Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

6.7 Diskuze výsledků a doporučení vyplývající z šetření

Tato diplomová práce se zaměřila na zkoumání postojů k rodičovství homosexuálních jedinců a párů u studentů Husitské teologické fakulty Univerzity Karlovy. Výzkumného šetření se zúčastnilo 268 respondentů, z toho 188 žen a 80 mužů. Největší zastoupení měli studenti bakalářského studia. Z hlediska věkové struktury, nejvíce respondentů bylo zastoupeno ve věkové kategorii 23 let. Z celkového počtu 268 respondentů bylo 143 respondentů nevěřících a 125 respondentů věřících. Z tohoto počtu patří do jednotlivých církví 53 respondentů. Nejčastěji zastoupena církev byla římskokatolická v počtu 26 respondentů a církev československá husitská v počtu 20 respondentů. Respondenti nejčastěji vyrůstali v rodině tvořené oběma rodiči. Rodina respondentů se k tomuto tématu stavěla více méně pozitivně. 94 respondentů má rodiče, kterým homosexualita nevadí, jsou vůči ní velmi tolerantní a 65 respondentů má rodiče, kterým homosexualita nevadí, ale nemusí vidět homosexuální páry na vlastní oči.

V utváření postojů respondentů může mít velký vliv osobní setkání a zkušenost s homosexuální rodinou. Dle výsledků šetření se s homosexuálně orientovaným člověkem během svého života setkala 260 respondentů, 89 z nich se s ním setkává alespoň jednou měsíčně. 228 respondentů má mezi svými přáteli homosexuálně orientovaného člověka. Více než polovina respondentů pohlíží na homosexuální zaměření člověka jako na důsledek vrozených dispozic. Což je velký rozdíl od roku 1993 a 1998, kdy se z realizovaných výzkumů prokázalo, že ve společnosti převládal pohled na homosexualitu jako na nemoc.¹³⁴ Pouze 47 respondentů má ve svém okolí rodinu s homosexuálními rodiči, která vychovává dítě či děti. Dobré zkušenosti s touto rodinou má 42 respondentů.

Respondenti se také vyjadřovali k současné diskriminaci homosexuality ve společnosti. Téměř polovina respondentů se domnívá, že jsou v dnešní době homosexuálně orientovaní jedinci spíše diskriminováni. Z výsledku dotazníkového šetření plyne, že respondentům veřejná propagace práv homosexuálů nepříjemná není. Podle více než poloviny respondentů má společnost k homosexuálně orientovaným jedincům spíše negativní postoje.

V minulosti představovala pro společnost jiná sexuální orientace něco nového, nejčastěji něco čeho se společnost obávala a měla z toho strach. Do dotazníku byla proto zařazena i otázka zjišťující vyvolané pocity při setkání s homosexuálně orientovanými

---

¹³⁴ (Weiss, Zvěřina, 2001, 95-96)

lidmi. Respondenti měli na výběr především z negativních pocitů. Pozitivní zjištění je to, že žádný z těchto pocitů se u respondentů neobjevuje ve větší míře. Homosexuálně orientovaní lidé vyvolávají u 76 respondentů lhostejnost, u 33 respondentů nechut', u 17 respondentů úzkost, u 12 respondentů strach a pouze u 10 respondentů vztek. Naopak soucit pociťuje 62 respondentů a bezmoc 21 respondentů.

Homosexualita je často přijímána společností rozdílně, týká-li se muže (gaye) či ženy (lesby). Projevy homosexuálního chování na veřejnosti (líbání, objímání, držení za ruce apod.) překvapivě respondentům nevadí. Toto chování respondenti lépe přijímají od žen.

Výsledky se souhlasem/nesouhlasem s výroky související čistě k tématu homosexualita dopadly velmi kladně. 89,5 % respondentů zastává názor, že homosexuálně orientovaní lidé mají nárok na plnohodnotný partnerský život, 252 respondentů si také myslí, že homosexuálně orientovaní lidé jsou plnohodnotnými členy společnosti, pouze mají jinou sexuální orientaci. Většina respondentů nesouhlasí s výrokem „*homosexualita poškozuje stabilitu společnosti natolik, že by měla být trestná*“. 246 respondentů si nemyslí, že by homosexuálně orientovaní lidé představovali riziko pro společnost. Naopak k negativnějšímu zjištění patří to, že 59 respondentů zastává názor, že homosexuálně orientovaní lidé jsou zdrojem a přenašeči nemoci AIDS a 80 respondentů si myslí, že by se homosexuálně orientovaní lidé měli snažit o přizpůsobení heterosexuální společnosti.

Vztahy homosexuálních párů jsou respondenty ve většině případů vnímány jako rovnocenné heterosexuálním vztahům. Veřejnost se na právo člověka uzavírat registrované partnerství dívá rok od roku lépe. Výzkum z roku 1994 zjistil, že pouze tři pětiny respondentů se přiklání k legalizaci registrovaného partnerství.¹³⁵ V roce 2017 se již 76 % domnívá, že lidé by měli mít právo uzavírat registrované partnerství.¹³⁶ V tomto výzkumném šetření se 232 respondentů (86,6 %) staví za právo uzavírat registrované partnerství. Pozitivní zjištění představuje i to, že 225 respondentů (84,0 %) zastává názor, že registrovaní partneři by měli mít stejná práva jako manželé.

Z tohoto šetření vyplývá, že 225 respondentů při odpovědi na otázku, zda svěřit dítě homosexuálnímu páru, nebo dát přednost ústavní výchově, raději přistoupí na homosexuální rodičovství. 219 respondentů by povolilo homosexuálním párům (gayům)

---

¹³⁵ Zdroj: www.004.cz/nazory-verejnosti

¹³⁶ Zdroj: https://cvvm.soc.cas.cz/media/com_form2content/documents/c2/a4354/f9/ov170608.pdf

adopci či jinou formu osvojení dětí (např. pěstounská péče) a 224 respondentů by adopci či jinou formu osvojení dětí povolilo lesbám. Kontrolu ze strany úřadů při vyřizování adopci u homosexuálních párů by nezpřísnilo 205 respondentů.

Výsledky se souhlasem/nesouhlasem s výroky související s homosexuálním rodičovstvím dopadly následovně. 237 respondentů se domnívá, že homosexuální páry jsou schopny vychovávat děti, dokonce 188 respondentů tvrdí, že homosexuální rodič dokáže nahradit matku/otce. Pochyby o absenci mužského či ženského vzoru nutného pro normální (správný) vývoj dítěte má 103 respondentů. 122 respondentů zastává názor, že děti, které vyrůstají s homosexuálními rodiči, jsou častěji obětmi šikany než ostatní děti. Pro poskytnutí umělého oplodnění lesbickým párům stejně jako heterosexuálním je 191 respondentů. K velmi pozitivnímu zjištění patří fakt, že 202 respondentů se domnívá, že děti, které vyrůstají s homosexuálními rodiči, se mají stejně dobře jako ostatní děti.

Homosexuální pár, který žije ve společné domácnosti, by podle 222 respondentů mohl vychovávat jakékoli dítě. Naopak 92 respondentů tvrdí, že by mohl vychovávat děti pouze v případě, že je jeden z párů biologický rodič. Pouze 27 respondentů si myslí, že by homosexuální pár vychovávat děti vůbec neměl. Z výsledků šetření vyplynulo, že by respondenti mohli mít homosexuálně orientovaného člověka za přítele, souseda i za spolupracovníka (kolegu).

Postoje u studentů mohou být ovlivněné tím, odkud čerpají informace o tématu homosexualita. Nejvíce respondentů (29,8 %) čerpá informace z osobního kontaktu s homosexuálně orientovanými lidmi, 25,9 % od přátel rodiny či známých, 25,2 % respondentů čerpá informace z médií a 17,1 % z různých institucí (např. ze školy). Postoje studentů často může ovlivnit získávání informací z médií. Média mohou vzdělávat pomáhat, ale také často šíří často nepravdivé a zkreslené informace s cílem upoutat posluchače. Pohled, jakým je zobrazována homosexuální menšina v médiích je podle respondentů spíše negativní či neutrální. Respondenti sami tvrdí, že jejich názory na téma homosexualita nejvíce ovlivňuje osobní setkání s homosexuálně orientovanými lidmi. Poté jsou nejvíce ovlivněni přáteli a rodinou. U 35 respondentů má vliv i náboženské vyznání (církve).

Na základě zjištěných výsledků jsem došla k závěru, že studenti HTF UK vnímají téma homosexuality spíše pozitivně. Pro studenty nepředstavují homosexuálně orientovaní lidé riziko pro společnost, spíše vnímají homosexuální vztahy rovnocenné heterosexuálním vztahům, což znamená velký posun v postojích veřejnosti. Od roku 2006, kdy vešel

v platnost zákon o registrovaném partnerství, se nejen samotné postoje k homosexualitě, ale také postoje veřejnosti k rodičovství homosexuálních jedinců a párů zlepšily. Studenti také zastávají názor, že homosexuální páry jsou schopny vychovávat děti tvrdí, že homosexuální rodič dokáže nahradit matku/otce.

Tato práce potvrzuje hledisko, že kladnější postoje v mnoha případech mají spíše studenti a mladší lidé než starší lidé. V mnoha studiích se prokázal vliv příslušnosti k dané církvi na vytváření spíše negativních postojů k homosexualitě. Tato práce tento fakt nepotvrzuje, příslušnost k dané církvi vliv u studentů na utváření negativnějších postojů nemá.

Na zlepšení postojů veřejnosti se podílí kromě osobního kontaktu s homosexuálně orientovanými lidmi také média. Proto se v mnoha případech ukázalo jako prospěšné zvýšení celkové informativnosti o tomto tématu. Je tedy důležité studenty i celkovou veřejnost více informovat o této problematice. Jedna z možností vedoucí ke zlepšení postojů je organizování přednášek a promítání filmů či dokumentů týkající se problematiky homosexuality a rodičovství homosexuálních párů a jedinců. Pro studenty by mohlo být také zajímavé se seznámit se sdružením organizací homosexuálních občanů v České republice (SOHO v ČR).

Závěr

Předmětem zájmu této diplomové práce byly postoje veřejnosti k homosexualitě a k rodičovství homosexuálních jedinců a párů. Postoje veřejnosti jsou velmi důležité. Homosexuálně orientovaní lidé si své hodnoty a životní strategie budují na základě očekávaných postojů, reakcí a hodnocení ze strany společnosti. Čím větší je negativní postoj společnosti, tím horší je reakce těchto lidí na sebe, okolí i na své děti.

Sociální pracovníci by měli s těmito postoji veřejnosti pracovat a více se zaměřit i na samotné téma homosexuálního rodičovství. Sociální práce by měla začít brát v úvahu fakt, že v terénu nejsou pouze rodiny, které jsou tvořeny otcem a matkou, ale také rodiny, ve kterých jsou dvě matky a dva otcové. Tato práce poukazuje také na problémy, které potkávají homosexuální páry, které vychovávají dítě/děti.

Cílem této diplomové práce bylo analyzovat postoje vysokoškolských studentů k lidem s homosexuální orientací a k rodičovství homosexuálních jedinců a párů. Tato diplomová práce mapovala nejen téma homosexuality jako takové, ale také se zaměřila na problematiku homosexuálního rodičovství. Pozornost byla také věnována samotné situaci homoparentálních rodin v České republice a vybraným realizovaným výzkumům.

V této práci byla použita metoda dotazníkového šetření. S ohledem na větší počet respondentů, jsem zvolila techniku internetového dotazování. Ve výzkumném šetření jsem se snažila především postojům jednotlivých respondentů porozumět.

Z výsledků dotazníkového šetření vyplynulo, že studenti HTF UK v Praze vnímají téma homosexuality spíše pozitivně. Při porovnání výsledků s vybranými výzkumy jsou odpovědi velmi příznivé. Studenti jsou k homosexuálně orientovaným lidem spíše soucitní, nemají z nich strach ani nepocítují nechuť či vztek. K překvapivému zjištění patří fakt, že studentům spíše nevadí projevy homosexuálního chování na veřejnosti. Pro studenty nepředstavují homosexuálně orientovaní lidé riziko pro společnost. Studenti zastávají názor, že homosexuálně orientovaní lidé mají nárok na plnohodnotný partnerský život. Také se většina přiklání k názoru, že homosexualita sama o sobě není problém, ale problémem je to, co z ní dělá společnost.

Studenti vnímají vztahy homosexuálních párů rovnocenné heterosexuálním vztahům. Většina studentů souhlasí s registrovaným partnerstvím. Velmi dobrá zpráva je, že studenti také zastávají názor, že homosexuální páry jsou schopny vychovávat děti. Dokonce tvrdí, že homosexuální rodič dokáže nahradit matku/otce. Studenti souhlasí

s povolením adopce či jiné formy osvojení dítěte homosexuálním párem. Přiklání se, ale k názoru, že děti, které vyrůstají s homosexuálními rodiči, jsou častěji obětmi šikany než ostatní děti. Větší část studentů se domnívá, že dětem vychovávaným homosexuálními rodiči chybí potřebný mužský nebo ženský vzor nutný pro jejich normální (správný) vývoj.

Cíl této diplomové práce byl z mého pohledu naplněn. Byla zodpovězena hlavní výzkumná otázka i spolu s dílčími otázkami. Výsledky tohoto šetření lze použít při porovnání s jiným šetřením, zabývajícím se podobným tématem.

Seznam použité literatury

Primární prameny

BEŇOVÁ, Kateřina a kol. *Analýza situace lesbické, gay, bisexuální a transgender menšiny v ČR*. Praha: Úřad vlády ČR, 2007. ISBN 978-80-87041-33-8.

BRZEK, Antonín a Jaroslava PONDĚLÍČKOVÁ-MAŠLOVÁ. *Třetí pohlaví?*. Vyd. 1. Praha: Scientia Medica, 1992. ISBN 80-85526-03-4.

JANOŠOVÁ, Pavlína. *Homosexualita v názorech současné společnosti*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 2000. ISBN 80-7184-954-5.

KUTÁLKOVÁ, Petra. *Duhové rodiny ve stínu státu: situace homoparentálních rodin s malými dětmi*. Praha: Prague Pride, 2015. ISBN 978-80-260-9143-1.

NEDBÁLKOVÁ, Kateřina. *Matky kuráže: lesbické rodiny v pozdně moderní společnosti*. Vyd. 1. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON) ve spolupráci s Masarykovou univerzitou, 2011. ISBN 97880-7419-041-4.

POLÁŠKOVÁ, Eva. *Plánovaná lesbická rodina: klíčové aspekty přechodu k rodičovství*. Vyd. 1. Brno: Masarykova univerzita, 2009. ISBN 978-80-210-50136.

SOKOLOVÁ, Věra. Otec, otec a dítě: gay muži a rodičovství. *Sociologický časopis*, 45(1), 2009. 115 – 145. ISSN 0038-0288.

STEHLÍKOVÁ, Džamila a kol. *Homosexualita, společnost a AIDS v ČR*. Praha: Orbis, 1995.

Sekundární prameny

ALLPORT, Gordon Willard. *O povaze předsudků*. Praha: Prostor, 2004. ISBN 80-7260-125-3.

ATKINSONOVÁ, Rita a kol. *Psychologie*. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-640-3.

BUBLEOVÁ, Věduna a kol. *Základní informace o náhradní rodinné péči*. Vyd. 1. Praha: Středisko náhradní rodinné péče, 2011. ISBN 978-80-87455-01-2.

ČERNOUŠKOVÁ, V. *Sociální postoje a možnost jejich měření v pedagogické praxi*. Vyd. 1. Olomouc: Univerzita Palackého, 1988.

DISMAN, Miroslav. *Jak se vyrábí sociologická znalost*. Praha: Karolinum, 2005. ISBN 80-246-0139-7.

FAFEJTA, Martin. *Sexualita a sexuální identita – sociální povaha přirozenosti*. Praha: Portál, 2016. ISBN 978-80-262-1030-6.

FAFEJTA, Martin. *Úvod do sociologie pohlaví a sexuality*. Věrovany: Jan Piszkiwicz, 2004. ISBN 80-86768-06-6.

FANEL, Jiří. *Gay historie*. Praha: Dauphin, 2000.. ISBN 80-727-2010-4.

FIFKOVÁ, Hana. *O sexu s Hankou, psychologie pro každého*. Praha: Grada Publishing, 1998. ISBN 80-7169-673-0.

HAŠKOVÁ, Hana a kol. *Mnohohlasem: vyjednávání ženských prostorů po roce 1989*. Vyd.1. Sociologický ústav AV ČR, 2006. ISBN 80-7330-101-6.

HAYESOVÁ, Nicky. *Základy sociální psychologie*. Praha: Portál, 2013. ISBN 978-80-262-0534-0.

HIML, Pavel. Miluji tvory svého pohlaví: Homosexualita v dějinách a společnosti. Praha: Argo, 2013. ISBN 978-80-257-0876-7.

HRUŠÁKOVÁ, Milana a kol. *Rodinné právo*. Vyd. 2. C.H.Beck, 2017. ISBN 978-80-7400-644-9.

KOVAŘÍK, Jiří. *Náhradní rodinná péče v praxi*. Praha: Portál, 2004. ISBN 80-7178-957-7.

LOKŠA, Jozef. *Základy sociálnej psychologie*. Ružomberok: Pedagogická fakulta Katolíckej univerzity, 2007. ISBN 978-80-8084-173-7.

MATĚJČEK, Zdeněk. *Náhradní rodinná péče*. Vyd. 1. Praha: Portál, 1999. ISBN 80-71783-048

MATĚJČEK, Zdeněk. *O rodině vlastní, nevlastní a náhradní*. Praha: Portál, 1994. ISBN 8085282-83-6.

NAKONEČNÝ, Milan. *Sociální psychologie*. Vyd. 2. Praha: Academia, 2009. ISBN 978-80-200-1679-9.

NOVÁK, Tomáš. *O předsudcích*. Doplněk, 2002. ISBN: 80-7239-119-4.

NOVOTNÝ, Petr a kol. *Nový občanský zákoník – rodinné právo*. Praha: Grada, 2017. ISBN 978-80-271-0431-4.

PAVANELOVÁ, Jane. *Kniha o sexu*. Egmont, 2003. ISBN 978-80-7186-810-1.

PECHOVÁ, Olga. *Sexuální minorit: základní přístupy v současné psychologii*. Rigorózní práce. Olomouc: Katedra psychologie FFUP, 2005.

PROCHÁZKA, Ivo. *Coming out: průvodce obdobím nejistoty, kdy kluci a holky hledají sami sebe*. Brno: STUD, 2002. ISBN 80-238-8850-1.

REICHEL, Jiří. *Kapitoly metodologie sociálních výzkumů*. Praha: Grada, 2009. ISBN 978-80-247-3006-6.

SEIDL, Jan. *Od žaláře k oltáři: emancipace homosexuality v českých zemích od roku 1867 do současnosti*. Vyd. 1. Brno: Host, 2012. ISBN 978-80-7294585-6.

SMETÁČKOVÁ, Irena a Richard BRAUN. *Homofobie v žákovských kolektivech*. Praha: Úřad vlády České republiky, 2009. ISBN 978-80-7440-016-2.

SPENCER, Colin. *Dějiny homosexuality*. Bratislava: Slovart, 1999. ISBN 80-7145-302-1.

ŠIMÍČKOVÁ-ČÍŽKOVÁ, Jitka a kol. *Přehled vývojové psychologie*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2005. ISBN 80-244-0629-2.

ŠTĚPÁNKOVÁ, Martina a Pavel ČIŽINSKÝ. *Registrované partnerství pro začínající*. 1.vyd. Brno: Gay a Lesbická liga, 2006. ISBN 80-239-7821-7.

THOMPSON, Neil. *Anti-Discriminatory Practice: Equality, Diversity and Social Justice*. London: Palgrave Macmillan, 2012. ISBN 9780230250130.

VÁGNEROVÁ, Marie. *Vývojová psychologie I*. Praha: Karolinum, 2005. ISBN 80-246-0956-8.

VEREŠOVÁ, Marcela a kol. *Sociálna psychológia: človek vo vzťahoch*. Nitra: Enigma Publishing, 2011. ISBN 978-80-89132-47-8.

VÝROST, Jozef a Ivan SLAMĚNÍK. *Sociální psychologie*. Vyd. 2. Praha: Grada, 2008. ISBN 978-80-247-1428-8.

WEISS, Petr a kol. *Sexuologie*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2010. ISBN 978-80-247-2492-8.

WEISS, Petr a Jaroslav ZVĚŘINA. *Sexuální chování v ČR - situace a trendy*. Praha: Portál, 2001. ISBN 80-7178-558-X.

ZVĚŘINA, Jaroslav. *Sexuologie (nejen) pro lékaře*. Brno: Akademické nakladatelství CERM s.r.o., 2003. ISBN 80-7204-264-5.

Slovníky a encyklopedie

CAPPONI, Věra a kol. *Sexuologický slovník*. Vyd. 1. Praha: Grada, 1994. ISBN 80-7169-115-1.

HARTL, Pavel a Helena HARTLOVÁ. *Psychologický slovník*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2000. ISBN 80-7178-303-X.

PETRUSEK, Miroslav a kol. *Velký sociologický slovník*. Praha: Karolinum, 1997. ISBN 80-7184-310-5.

Legislativní dokumenty

Zákon č. 89/2012 Sb., ze dne 01. 01. 2014. Dostupný z: <
<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89>>

Zákon č. 115/2006 Sb., o registrovaném partnerství, ze dne 01. 07. 2006. Dostupný z:
<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-115>

Elektronické zdroje

Centrum pro výzkum veřejného mínění. Postoje veřejnosti k právům homosexuálů – květen 2017 [online]. Sociologický ústav AV ČR, 2017 [cit. 2018-03-12]. Dostupné z: <
https://cvvm.soc.cas.cz/media/com_form2content/documents/c2/a4354/f9/ov170608.pdf>

Centrum pro výzkum veřejného mínění. Tolerance k vybraným skupinám obyvatel – březen 2017 [online]. Sociologický ústav AV ČR, 2017 [cit. 2018-03-12]. Dostupné z: <https://cvvm.soc.cas.cz/media/com_form2content/documents/c2/a4287/f9/ov170428.pdf>

ČADILOVÁ, Olga. *Náhradní rodinná péče* [online]. 2010 [cit. 2018-04-02]. Dostupné z: <http://docplayer.cz/1060402-Nahradni-rodinna-pece-tento-vyukovy-material-vznikl-za-prispeni-evropske-unie-statniho-rozpoctu-cr-a-stredoceskeho-kraje.html>

Domov a rodina - centrum náhradní rodinné péče. *Náhradní rodinná péče* [online]. 2014 [cit. 2018-03-28]. Dostupné z: <<http://centrumdar.cz/cs/nahradni-rodinna-pece>>

DRÁPAL, Dan. *Homosexualismus a rodina* [online]. 2017 [cit. 2017-12-06]. Dostupné z: <<http://dan-drapal.cz/index.php/cz/politicke-clanky/99-homosexualismus-a-rodina>>

FIALA, Jan. *O registrované partnerství mají větší zájem muži* [online]. 2017 [cit. 2018-03-28]. Dostupné z: <<https://www.parlamentnilisty.cz/arena/nazory-a-petice/Jan-Fiala-O-registrovane-partnerstvi-maji-vetsi-zajem-muzi-Napriklad-v-Britanii-je-tomu-vsak-naopak-475541>>

Gay komunita 004 CZ. *Názory veřejnosti* [online]. 2017 [cit. 2018-02-25]. Dostupné z: <<http://www.004.cz/nazory-verejnosti>>

KOZUBÍK, Jan. *Rodičovství gayů a leseb, proč to v ČR pořád nejde?* [online]. 2014 [cit. 2018-02-25]. Dostupné z: <<https://kozubik.blog.respekt.cz/rodicovstvi-gayu-a-leseb-proc-to-v-cr-porad-nejde-63037650/>>

MPSV ČR. *Průvodce pro náhradní rodinnou péči* [online]. 2009 [cit. 2018-03-28]. Dostupné z: <http://www.tesin.cz/wp-content/uploads/2011/11/MPSV_Pr%C5%AFvodce-pro-n%C3%A1hradn%C3%AD-rodinnou.pdf>

PECHOVÁ, Olga. *Lidé s růžovým trojúhelníkem* [online], 2015 [cit. 2018-03-28]. Dostupné z: <<http://www.translide.cz/ruzovy-trojuhelnik>>

SOHO ČR. *Historie SOHO a GI v ČR1* [online], 2009 [cit. 2018-03-28]. Dostupné z: <<http://gay.iniciativa.cz/www/index.php?page=clanek&id=5>>

SOHO ČR. *Postoje společnosti k homosexualitě, homofobie* [online], 2015 [cit. 2018-03-28]. Dostupné z: <<http://gay.iniciativa.cz/www/index.php?page=clanek&id=35>>

Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR. *Aktuální verze MKN-10 v ČR* [online]. ÚZIS ČR, 2018 [cit. 2018-03-28]. Dostupné z: <<http://www.uzis.cz/zpravy/upravena-verze-mkn-10>>

Seznam tabulek, schémat a grafů

Tabulka 1: Vyvolané pocity při setkání s homosexuálně orientovanými lidmi	50
Tabulka 2: Míra souhlasu (nesouhlasu) s daným výrokem	54
Tabulka 3: Míra souhlasu (nesouhlasu) s daným výrokem 2	66
Tabulka 4: Výchova dětí homosexuálním párem	69
Tabulka 5: Přijetí homosexuálně orientovaného jedince za přítele, souseda a spolupracovníka	70
Graf 1: Setkání s homosexuálně orientovaným člověkem.....	43
Graf 2: Přátelství s homosexuálně orientovaným člověkem	44
Graf 3: Četnost setkávání s homosexuálně orientovaným člověkem	45
Graf 4: Možné příčiny homosexuality	46
Graf 5: Diskriminace homosexuálně orientovaných jedinců.....	47
Graf 6: Vnímání veřejné propagace práv homosexuálních jedinců.....	48
Graf 7: Postoje společnosti k homosexuálně orientovaným jedincům	49
Graf 8: Vnímání projevů homosexuálního chování na veřejnosti u gayů	52
Graf 9: Vnímání projevů homosexuálního chování na veřejnosti u leseb	53
Graf 10: Rovnost homosexuálních a heterosexuálních vztahů	57
Graf 11: Pohled na registrované partnerství	58
Graf 12: Rovnost práv v registrovaném partnerství a manželství	59
Graf 13: Upřednostnění homosexuální výchovy/ústavní výchovy	60
Graf 14: Povolení adopce či jiné formy osvojení dítěte – gayům	61
Graf 15: Povolení adopce či jiné formy osvojení dítěte – lesbám	62
Graf 16: Přísnost kontroly v postupu vyřizování adopcí	63
Graf 17: Homosexuální rodina v okolí respondentů.....	64
Graf 18: Zkušenosti s homosexuální rodinou	65
Graf 19: Ovlivnění názoru na homosexualitu.....	71
Graf 20: Zobrazování homosexuality v médiích	72
Graf 21: Způsob získávání informací o tématu homosexualita	73
Graf 22: Pohlaví respondentů	74
Graf 23: Věk respondentů.....	75
Graf 24: Rozdělení respondentů z hlediska studia (studijních programů).....	76

Graf 25: Víra respondentů	77
Graf 26: Příslušnost respondentů k církvi.....	78
Graf 27: Příslušnost respondentů k dané církvi	79
Graf 28: Rodina respondentů.....	80
Graf 29: Názor rodičů na téma homosexualita	81

Přílohy

Příloha č. 1 – Dotazník pro studenty HTF UK

Abstrakt

Hlavním cílem mé diplomové práce je analyzovat postoje k rodičovství homosexuálních jedinců a párů u studentů Husitské teologické fakulty Univerzity Karlovy. První část mé práce je zaměřena na vymezení a definici homosexuality, vyjasnění některých pojmů a shrnutí historie homosexuality. Předkládaná diplomová práce seznamuje čtenáře blíže s registrovaným partnerstvím. Dále se práce zabývá postoji veřejnosti k homosexualitě a objasňuje situaci homoparentálních rodin v České republice. Pro tuto práci byla zvolena kvantitativní metoda získání dat pomocí dotazníkového šetření. Jsou zde použity souhrny studií vztahující se k této problematice. V závěru práce jsou zpracovány a interpretovány výsledky dotazníkového šetření.

Abstract

The main aim of my diploma thesis, is to analyze attitudes towards the parenting of homosexual individuals and couples, at the students of the Hussite Theological Faculty of Charles University. The first part of my work is focused on definition of the homosexuality, explanation of basic concepts, and summarizing the history of the homosexuality. This diploma thesis gets the reader introduced into the concept of registered partnership. Furthermore, the thesis deals with the attitude of the public towards homosexuality and clarifies the situation of homo-parental families in the Czech Republic. As a main method for this work was used a quantitative one, the data were obtained by a questionnaire survey. As a secondary method were used summaries of other studies related to this topic. At the end of the thesis, the results of the questionnaire survey are evaluated and presented.

Postoje studentů Husitské teologické fakulty Univerzity Karlovy k rodičovství homosexuálních jedinců a párů.

Vážení respondenti,

Jmenuji se Olga Holosková a jsem studentkou Husitské teologické fakulty Univerzity Karlovy v Praze. Touto cestou bych Vás ráda požádala o vyplnění následujícího dotazníku, který je zcela anonymní a bude sloužit jako podklad pro mou diplomovou práci pod názvem „Postoje studentů Husitské teologické fakulty Univerzity Karlovy k rodičovství homosexuálních jedinců a párů.“

Prosím Vás o upřímné odpovědi. U každé položky zaškrtněte prosím pouze jednu z nabízených odpovědí, nebude-li uvedeno přímo u zadání položky jinak.

Předem Vám děkuji za spolupráci a vyplnění dotazníku.

*Povinné pole

1. Setkal/a jste se během svého života osobně s homosexuálně orientovaným člověkem? *

Označte jen jednu elipsu.

- Ano, setkal/a jsem se
- Ne, nesetkal/a jsem se *Přeskočte na otázku 4.*

2. Máte mezi přáteli, někoho o kom víte, že je homosexuálně orientovaný? *

Označte jen jednu elipsu.

- Ano, mám.
- Ne, nemám. *Přeskočte na otázku 4.*
- Nevím. Nejsem si jistý/á. *Přeskočte na otázku 4.*

3. Jak často se s tímto člověkem setkáváte? *

Označte jen jednu elipsu.

- Minimálně jednou denně
- Alespoň jednou týdně
- Alespoň jednou měsíčně
- Jen velmi zřídka

4. Člověk se podle Vás stává homosexuálem: *

Označte jen jednu elipsu.

- Vlastním rozhodnutím
- Vlivem obojího (vrozených dispozic i vlivem výchovy)
- Vlivem výchovy
- V důsledku vrozených dispozic
- Jiné: _____

5. Domníváte se, že jsou v dnešní době homosexuální jedinci diskriminováni? **Označte jen jednu elipsu.*

- Určitě ano
- Spíše ano
- Spíše ne
- Určitě ne

6. Je Vám nepříjemná veřejná propagace (demonstrace, pochody) práv homosexuálů? **Označte jen jednu elipsu.*

- Určitě ano
- Spíše ano
- Spíše ne
- Určitě ne

7. Jaké postoje má podle Vás společnost k homosexuálně orientovaným jedincům? **Označte jen jednu elipsu.*

- Rozhodně pozitivní (ve smyslu vstřícné)
- Spíše pozitivní
- Spíše negativní
- Rozhodně negativní
- Nedokážu posoudit

8. Jaké pocity ve Vás homosexuálně orientovaní jedinci vyvolávají? **Označte jen jednu elipsu na každém řádku.*

	Určitě ano	Spíše ano	Spíše ne	Určitě ne
Bezmoc	☐	☐	☐	☐
Strach	☐	☐	☐	☐
Nechuť	☐	☐	☐	☐
Soucit	☐	☐	☐	☐
Úzkost	☐	☐	☐	☐
Lhostejnost	☐	☐	☐	☐
Vztek	☐	☐	☐	☐
Neumím vyjádřit své pocity	☐	☐	☐	☐

9. Jsou Vám nepříjemné projevy homosexuálního chování – Gayů - na veřejnosti (líbání, objímání, držení za ruce) nebo Vám takové chování nevadí? **Označte jen jednu elipsu.*

- Určitě vadí
- Spíše vadí
- Spíše nevadí
- Určitě nevadí

10. Jsou Vám nepříjemné projevy homosexuálního chování – leseb - na veřejnosti (líbání, objímání, držení za ruce) nebo Vám takové chování nevadí? *

Označte jen jednu elipsu.

- Určitě vadí
- Spíše vadí
- Spíše nevadí
- Určitě nevadí

11. Nakolik souhlasíte (nesouhlasíte) s následujícími tvrzeními? *

Označte jen jednu elipsu na každém řádku.

	Určitě souhlasím	Spíše souhlasím	Spíše nesouhlasím	Určitě nesouhlasím
Homosexuálně orientovaní lidé představují riziko pro společnost.	☐	☐	☐	☐
Homosexualita poškozuje stabilitu společnosti natolik, že by měla být trestná.	☐	☐	☐	☐
Homosexuálně orientovaní lidé by měli potlačovat svou sexuální orientaci.	☐	☐	☐	☐
Homosexuálně orientovaní lidé jsou zdrojem a přenašeči nemoci AIDS.	☐	☐	☐	☐
Homosexuálně orientovaní lidé mají nárok na plnohodnotný partnerský život.	☐	☐	☐	☐
Homosexuálně orientovaní lidé by se měli snažit o přizpůsobení se heterosexuální společnosti.	☐	☐	☐	☐
Homosexuálně orientovaní lidé jsou plnohodnotnými členy společnosti, pouze mají jinou sexuální orientaci.	☐	☐	☐	☐
Homosexualita sama o sobě není problém. Problémem je to, co z ní dělá společnost.	☐	☐	☐	☐
Téma AIDS je často zneužíváno k diskriminaci homosexuálů a přispívá k vytváření nepřátelských postojů	☐	☐	☐	☐
Homosexualita a její projevy by měly být legislativně omezovány.	☐	☐	☐	☐

12. Vnímáte vztahy homosexuálních párů jako rovnocenné heterosexuálním? *

Označte jen jednu elipsu.

- Určitě ano
- Spíše ano
- Spíše ne
- Určitě ne

13. Souhlasíte s registrovaným partnerstvím? *

*zákonné soužití osob stejného pohlaví

Označte jen jednu elipsu.

- Určitě ano
- Spíše ano
- Spíše ne
- Určitě ne

14. Myslíte si, že lidé kteří uzavřeli registrované partnerství, by měli mít stejná práva jako lidé, kteří uzavřeli manželství? *

Označte jen jednu elipsu.

- Určitě ano
- Spíše ano
- Spíše ne
- Určitě ne

15. Dali byste přednost homosexuálnímu rodičovství nebo ústavní výchově? *

Označte jen jednu elipsu.

- Homosexuálnímu rodičovství
- Ústavní výchově

16. Souhlasíte s tím, aby byla homosexuálním párům – gayům - povolena adopce či jiná forma osvojení dětí (např. pěstounská péče)? *

Označte jen jednu elipsu.

- Určitě ano
- Spíše ano
- Spíše ne
- Určitě ne

17. Souhlasíte s tím, aby byla homosexuálním párům – lesbám - povolena adopce či jiná forma osvojení dětí (např. pěstounská péče)? *

Označte jen jednu elipsu.

- Určitě ano
- Spíše ano
- Spíše ne
- Určitě ne

18. Myslíte si, že by homosexuální páry měly mít přísnější kontrolu ze strany úřadů v postupu vyřizování adopcí? *

Označte jen jednu elipsu.

- Určitě ano
- Spíše ano
- Spíše ne
- Určitě ne

19. Máte ve svém okolí rodinu s homosexuálními rodiči, která vychovává dítě/děti? *

Označte jen jednu elipsu.

- Ano, mám.
- Ne, nemám. *Přeskočte na otázku 21.*
- Nevím. *Přeskočte na otázku 21.*

20. Jaké máte zkušenosti s touto rodinou? *

Označte jen jednu elipsu.

- Rozhodně dobré
- Spíše dobré
- Spíše špatné
- Rozhodně špatné

21. Nakolik souhlasíte (nesouhlasíte) s následujícími tvrzeními? *

Označte jen jednu elipsu na každém řádku.

	Určitě souhlasím	Spíše souhlasím	Spíše nesouhlasím	Určitě nesouhlasím	Nemohu posoudit
Domnívám se, že děti, které vyrůstají s homosexuálními rodiči, jsou častěji oběťmi šikany než ostatní děti	☐	☐	☐	☐	☐
Domnívám se, že děti, které vyrůstají s homosexuálními rodiči, se mají stejně dobře jako ostatní děti.	☐	☐	☐	☐	☐
Domnívám se, že děti vychovávané homosexuálními rodiči budou homosexuální nebo budou ohledně své sexuality zmatené.	☐	☐	☐	☐	☐
Domnívám se, že dětem vychovávaným homosexuálními rodiči chybí potřebný mužský nebo ženský vzor nutný pro jejich normální (správný) vývoj.	☐	☐	☐	☐	☐
Domnívám se, že homosexuálové nejsou schopni dát tolik lásky jako rodiče z heterosexuálních párů.	☐	☐	☐	☐	☐
Lesbickým párům, by stejně jako párům heterosexuálním mělo být poskytnuto právo na umělé oplodnění.	☐	☐	☐	☐	☐
Domnívám se, že homosexuální páry jsou schopny vychovávat děti.	☐	☐	☐	☐	☐
Homosexuální rodič dokáže nahradit matku/otce.	☐	☐	☐	☐	☐

22. Homosexuální pár, který žije ve společné domácnosti, by dle Vašeho názoru: *

Označte jen jednu elipsu na každém řádku.

	Určitě ano	Spíše ano	Spíše ne	Určitě ne
mohl vychovávat jakékoliv dítě.	☐	☐	☐	☐
děti by vychovávat mohl jen v případě, že je jeden z páru biologický rodič.	☐	☐	☐	☐
mohl by vychovávat opuštěné děti, o které již nikdo jiný nejeví zájem.	☐	☐	☐	☐
vychovávat děti vůbec neměl.	☐	☐	☐	☐

23. Jak byste vycházeli s homosexuálně orientovaným člověkem v těchto situacích? *

Označte jen jednu elipsu na každém řádku.

	Určitě ano	Spíše ano	Spíše ne	Určitě ne
Mohli bychom být přáteli.	☐	☐	☐	☐
Mohli bychom být sousedy.	☐	☐	☐	☐
Mohli bychom být spolupracovníky (kolegové).	☐	☐	☐	☐

24. Co/kdo Vás nejvíce ovlivnil ve tvorbě názoru na homosexualitu? *

Můžete vybrat i více variant.

Zaškrtněte všechny platné možnosti.

- Rodina
- Přátelé
- Náboženské vyznání - církev
- Média
- Škola
- Osobní setkání
- Jiné: _____

25. Pohled, jakým je zobrazována homosexuální menšina v médiích (tisk, internet, TV) je podle Vás: *

Označte jen jednu elipsu.

- Pozitivní
- Spíše pozitivní
- Neutrální
- Spíše negativní
- Určitě negativní

26. Jakým způsobem jste získal/a nebo alespoň získáváte informace o tématu homosexualita? *

Můžete vybrat i více variant.

Zaškrtněte všechny platné možnosti.

- Z médií (televize, rádio, tisk, internet apod.)
- Z různých institucí (škola apod.)
- Od přátel, rodiny, známých
- Z osobního kontaktu s homosexuály
- Jiné: _____

27. Pohlaví **Označte jen jednu elipsu.*

- Muž
 Žena

28. Věk **Uvedte v letech.*

Sekce bez názvu**29. Studium ****Označte jen jednu elipsu.*

- Bakalářské
 Magisterské
 Doktorandské

30. Jste věřící? **Označte jen jednu elipsu.*

- Ano, jsem.
 Ne, nejsem. *Přeskočte na otázku 33.*

31. Patříte do některé z církví? **Označte jen jednu elipsu.*

- Ano.
 Ne. *Přeskočte na otázku 33.*

32. K jaké církvi se hlásíte? **Označte jen jednu elipsu.*

- Církev římskokatolická
 Českobratrská církev evangelická
 Církev československá husitská
 Jiné: _____

33. Vyrůstali jste v rodině: **Označte jen jednu elipsu.*

- Tvořené oběma rodiči
 Tvořené pouze jedním z rodičů
 Bez rodičů, vychovávali mě příbuzní
 V dětském domově
 Jiné: _____

34. Jak se staví k homosexualitě, podle Tvého názoru, vaši rodiče? *

Popřípadě osoby, které Vás vychovávali.

Označte jen jednu elipsu.

- Homosexualita jim nevadí, jsou vůči tomu velmi tolerantní
- Homosexualita jim nevadí, ale nemusí vidět homosexuální páry na vlastní oči.
- Homosexualita jim vadí, ale dovedou to respektovat.
- Homosexualita jim vadí, jsou absolutně proti.
- Nevím, neznám jejich názor.
- Jiné: _____

Děkuji za váš čas při vyplnění dotazníku.

Používá technologii

